

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Yıl 7 / Sayı 86 / 30 Eylül 1989 / 2.50 DM

GÜZ ATILIMIYLA İLERİ MEVZİLERDEYİZ

●Eruh, Beytüşşebap, Cizre, Çatak, Silopi ve Kurtalan'da peşpeşe çatışmalar. Sömürgecilere ağır kayıplar verdirildi.
●Uzungeçit, Aralık ve Şırnak'ta

ta sömürgeci güçlere pusu kuruldu.

●Sömürgeci asimilasyon politikasına ölümcül darbeler indirildi. Asimilasyon politikasının piyonları olan "öğ-

retmen"lerini koruyamayan sömürgeciler Kürdistan'daki okulların açılış tarihini erteledi.

●Köy koruculuğu aldığı darbelerle dağılmaya devam edi-

yor. Nusaybin, Pervari, Genç, Çatak ve Viranşehir'de koriculara ve ajanlara ağır darbeler indirildi.

●Halk Komitelerinin örgütlenmesi yolunda faaliyetler

başarıyla sürüyor. Gerçekleştirilen köy toplantıları sonucu ARGK'ye katılımlar arttı.

Yazısı 3-4. sayfalarda

Özel savaş yönetimi katliamlara hız verdi
Silopi'de 2000 kişi katliamı protesto için gösteri düzenledi.

KATİLLERDEN HESAP SORACAĞIZ!

Silopi'nin Derebaşı köyünden 6 köylünün özel tim birlikleri tarafından katledilmesi, özel savaş yönetiminin bu yıl ağırlık vererek geliştirdiği katliamların yeni bir örneğidir. Faşist Türk sömürgecileri, bu tür katliamlarla ulusal kurtuluş mücadelemizin gelişmesini durdurmak istiyorlar. Birçok özel savaş uygulamasının yanısıra, katliamları da hızlandırarak, bu amaçlarına varmak istiyorlar.

Ulusal kurtuluş savaşımızın büyük bir gelişme göstererek, hızlanması karşısında, bizzat Genelkurmay Başkanlığının

ağızından, açık katliamlara başvurulacağı tehdidi savruldu. Genelkurmay Başkanı Orgeneral Necip Torumtay yaptığı açıklamada, "PKK'ye yardım eden, destek veren ve yanında yer alanlar düşmanımızdır. Bunlara düşmana yapılması gereken muamele neyse o yapılacaktır" dedi. Bu açıklamayla, tüm Kürdistan halkı düşman kavramı içerisine alınarak, katliamların boy hedefi haline getirildi.

Genelkurmay Başkanının söz konusu açıklamayı, mücadelemizin kitlelerin güvenliğini

yeniden kazanarak güçlendiği bir döneme denk getirmesi, TC'nin kitle katliamlarına başvurmayı ve bunu da çöküşünü önlemede son çare olarak gördüğünü göstermektedir. Yine, Hakkari'deki tugayın komutanlığını yapan bir tuğgeneral de yaptığı açıklamada, "Burada İstanbul yöntemleri geçmez, benim yöntemimi uygularlarsa bir tek canlı kalmaz" dedi. Bu açıklamalar ve yine son olarak yapılan Milli Güvenlik Kurulu (MGK) toplantısında alınan kararlar, kitle katliamlarının bir habercisi ni-

Devamı 5. sayfada

8 yurtsever sürgün edildi

"Ferman padişahınsa dağlar bizimdir"

Olağanüstü Hal Bölge Valiliği yaptığı açıklamada, "Kamu düzenini bozucu faaliyette bulundukları" gerekçesiyle, Siirt SHP eski il başkanı Zübeyir Aydar, ikinci başkan Mehmet Ali Sevilgen ile ARGK ile savaşçısı Mustafa Karabulut'un eşi Ayşe Karabulut, Remziye Rüzgar, Aydın Kirvan, Emin Turhan, Hasan Ertay ve İzzet Aksu'nun üç ay süre ile Olağanüstü Hal Bölgesi'nin dışına çıkarılacaklarını belirtti. 5 Eylül'de kararın tebliğ edildiği sürgünlere, bölge dışına çıkmaları için 48 saat süre tanındı. Sürgün edilen 8 kişi daha sonra Olağanüstü Hal Bölgesi'nin dışına çıktılar.

8 kişi hakkında çıkarılan sürgün kararı, sömürgeci Türk devletinin son aylar içerisinde kitlelere yönelik olarak hız verdiği karşı-devrimci uygulamalarının diğer bir yüzüdür. Silopi'de 6 yurtsever köylünün katledilmesi, sömürgeci Türk devletinin kitlelere yönelik katliam

ve sürme politikasına hız verdiğinin göstergesidir.

Katliam ve sürgünlerden amaçlananlar açıktır. Yaygınlaşan ulusal kurtuluş savaşımızı kitle desteğinden mahrum bırakmak ve böylece kitlelerden yalıp tecrit etmektir. Kitlelerden kopuk bir gerilla savaşının, halk savaşının yürütülemeyeceği de açık olduğundan, mücadelemizin boğulması amaçlanıyor. Gündeme konulan son sürgünler, özel savaş yönetiminin mücadelemizin kitle desteğini kesmeye yönelik saldırılarının ulaştığı yeni boyuttur.

Türk sömürgecileri açık sürgünlerin yanısıra, gizli sürgünlerle de halkımızı kendi toprağından koparıp yabancılaştırma politikasını şimdiye kadar çeşitli biçimlerde yürüttüler. Özellikle de ekonomik kaynaklardan yoksun bırakılan ve açlığın içerisine terk edilen insanlarımız çareyi yurtdışına

Devamı 5. sayfada

**12 Eylül faşizminin
9. yıldönümü
Avrupa'da da
protesto edildi**
6. sayfada

**Bir ARGK
komutanı ile
Askerlik Yasası
üzerine söyleşi**
11. sayfada

**Savaş
esirlerinden
mektuplar**
12. sayfada

**DİRENİŞ
KAHRAMANLARIMIZ**

Kürdistan ulusal bağımsızlık şehitlerimizden biri olan **Kalender LİHAN (Metin)** yoldaşı anarken, bir kez daha anısı önünde saygıyla eğiliriz.

Metin yoldaşın yaşamı bilinçli yaşamının bir örneğiydi. O'nun cesareti, kahramanlığı, fedakarlığı ve inanç ögesi olması, yaşadığı her anın bilincinde olmasından kaynaklanıyordu. Şehit yoldaşımızın adını andığımızda, O'nu tanıyan herkes en azından bir an sessizliğe gömülüp düşünmekten, saygı duruşuna geçmekten kendisini alamıyor. O atağa kalkan, kendi özgürlüğü ve bağımsızlığı yolunda şahlanan bir halkın ulusal kurtuluşçusu olmanın bütün özelliklerinin somut örneği, kahraman savaşıydı. Buna **günlük yaşamında** yığınla örnek verilebilir. Eğer yaşam sadece dar bir çerçeve içinde ele alınacaksa; gün doğumundan batımına kadar zorlukları nasıl en önde göğüslediğini dakika dakika, hatta saniye saniye anlatmak gerekir. O yaşamı böyle görmedi, görmezdi. Ve O'nun kahramanlığı da buradan kaynaklanıyordu. Mücadelenin yükünü omuzlamak, O'nun için en doğal işti.

Yaşamıyla bize çok şey öğreten; her an halkı ve savaşı yaşayan, zorluklar ortamında bile en küçük bir tereddüte düşmeden, halkın davası için öne atılan **Metin** yoldaş, yaşamıyla, mücadelesiyle kendisini kanıtlayan bir şahsiyetti.

Metin yoldaş şehit düşmeden iki ay önce bir kez daha yaralanmıştı. Günlerce kendi birliğinden ayrı, aç, susuz ve en önemlisi de yaralarını tedavi etmekten ve her türlü olanaktan yoksun ve çok olumsuz bir unsurla birlikte kalmıştı. Yanındaki unsur **Metin** yoldaşın davaya olan inancını zayıflatmaya çalışıyordu. Olumsuz unsurun, "Parti sana sahip çıkmıyor, tedavisiz bırakıp ölmene bilinçli göz yumuyor" vb. gibi artniyetli yaklaşımlarına karşı, bir PKK savaşıncısına yaraşır en devrimci tutumu takınmasını bilmişti. O, bu tür düşüncelerden etkilene bir yana, bunları mahkum etmede amansız davran-

Ger bijîm deh rojan, di destê min de tîfing
Ger bijîm deh rojan, serbilind wek piling
Xweştir e jiyan ji sedsalên sernizimtiyekê bê hêvî
Sedsalên kolederiye, tirsonek wekî rovî!
Çi dan bapîrên min Osmanî û Teteran?
Çi dan bav û dayika min bê şermên kemalistan?
Ku hêviya min hebe ji pisporên viran
Netewekeye di şeva reş de, bê çare û
di serhev de

Welatekî bo dizan bûye pergende
Û ez, ez ê ku hebûna wî bûye qedexe
Bê berxwedan ev e hebûn û mayîna me!
Lewma min hilgirtiye tîfing li serê çîyan
Lewra min li şun hîşt jiyanekê wek a lawiran
Îroj pêşmerge me, li pêş mirinê radibim dîlanê
Bi dilekî şa û bextiyar dinêrim li jîyanê
Gotina bapîrên me ye, ey cîhan
"Zikê têr haya xwe tuna ji yê birçî"
Heye ku hin mirov navanli min bikin
Bibêjin li nav kaşan Kurdek bûye terorîst
De baş bibihîsin mirovîno, baş!

miş, örnek davranışlar sergilemişti.

Metin yoldaş her şeyi Partiden bekleme, hazırda konma anlayışına karşı amansız bir savaşıydı. O aşığı olduğu ülkesi ve halkının kurtuluşu yolunda savaşmak için kendisine verilen silahı bile, hakemediği erişilmez bir değer olarak gördü. En doğal haklarını kendisine fazla görebilecek, "Parti, bize sunduğu bu kadar imkanın yanında silah da mı verecek?... Hayır olmaz. Bizim kendi silahlarımızı savaşıncı olarak temin etmemiz gerekiyor." diyebilecek kadar sınırsız bir alçakgönüllülüğe sahipti.

O, mücadele yaşamı boyunca, düşmana karşı savaşmanın dışında hiçbir şeyi sorun olarak görmeyen, inanç fışkıran bir kişilikti. O'na göre, halka ve mücadeleye inanan biri için mücadele saflarında sorun diye bir şey olmazdı. Fedakarlığın, güçlü yoldaşlık örneğinin sergilenebileceği yerde sorundan, uyuşmazlıktan bahsedilemezdi. Ve O, saygı ve sevginin, yoldaşlara bağlılığın, fedakarlığın en güzel, en yüce örneklerini sergiledi. Bunu çevresine egemen kılmaya çalıştı.

Metin yoldaş; büyük komutanı **Mahsum KORKMAZ** yoldaşla hareket etmekteydi. Düşmanın 1985'lerde o çok umut bağladığı, Hareketimizi bitirme ve 1986 yılında atılımı önleme düşüncesi **Mahsum KORKMAZ** yoldaşın önderliğinde yerle bir edilerek, Partimizin dönem taktiğine ulaşılmıştır. **Metin** yoldaşın direnişini sadece kişisel bir kahramanlık olarak görmüyoruz, göremeyiz. Yoldaşımızın şahsında gösterilen bu direniş, halkımızın, Ordumuzun ve Partimizin gücünün en yalın biçimi ile ortaya konulmuşudur.

Evet, mücadelemiz bugünkü gücüne nasıl ulaştı? Yine, 1986 Bahar Atılımı hangi zorluklar ortamında gerçekleştirildi? Ve bunlarla neler garantiye alındı? Bu gerçeklerin derinliğine kavranılması ve bilince çıkarılması gerekir.

Açık ki, her aşama büyük acı ve zorluklar temelinde yaratılmıştır. Bunu, sadece açlığa, susuzluğa ve ağır doğa koşullarına katlanma biçiminde değerlendirmek, son derece sığ ve sığ olduğu kadar da tehlikeli bir anlayış olacaktır. Faşist Türk ordusunun tümünü seferber ederek bütün gücüyle mücadelemizin üzerine geldiği bir dönemde düşman saldırılarını göğüsleyebilmek için, büyük fedakarlıkların ve dayanma gücünün gösterilmesinin gerekliliği son derece açıktır. Ve yaratılan her değer, düşmanın saldırı çemberi ortasında yaratılmış, bu çember ortasında kan dökülerek mevziler kazanılmıştır.

Özellikle 1985-1986 döneminde, devrimci savaşımızın atılım yapmasını önleyebilmek için düşman olağanüstü çabalar sarfetti. '86 Bahar Atılımının ortalarına doğru, "Millî Hakimiyet Harekatı" adı altında, ulusal kurtuluş mücadelemize karşı askeri, siyasi, ideolojik, ekonomik vb. tüm alanlarda büyük bir saldırı başlattı. Savaşı yerleştirme politikasına işlerlik kazandırmak için çeteciliği geliştirme faaliyetlerine daha bir ağırlık verdi. Hareketimizi içerden çökertmek amacıyla uşak ruhlu birkaç zayıf unsuru satın alarak, bunlar vasıtasıyla komplolar düzenlemek istedi; teslimiyet ve ihanet politikasına bir kez daha sarıldı. Bunu yaygınlaştırmaya ve egemen kılmaya çalıştı.

Pêşmerge û jîyan

Netewa min hebûn û mirovatiya min e
Tîfinga min şeref û namûsa min e!
Baş bibihîsin mirovîno, guh bidin van peyvokan!
Min jî dil heye bijîm wek we
Xudan nav û ala û dezgeh, di welatê bapîrên xwe de
Min jî dil heye bibînim ji çanda xwe dîlanan
Raber bikim lîstikan, bistirênim bi zîmanê xwe
goraniyan
Ez jî hez dikim ji kok û hejên xwe
Dixwazim amade bikim rojên şahiyê bo zarokên
netewa xwe
Lewma hilgirtiye min tîfing, tîfinga ku
bo min jîyan e
Têkoşîn bo gelekî bindest av û nan e!
Ey hevmirovên cîhana me!
Hêsan mîne kuştina gelekî!
Pîrs bikin ji hestiyên di şikeftên
Kurdistanê de,
Pîrs bikin ji çemên welatê me,
Ji meydanên Amed û Mehebad û Silêmaniye,
Ji zindanên Enqere û Baxbad, Heleb û Tehranê!

Bunların yanında, karakol ve pusu kurma faaliyetlerini duruğa çıkardı.

İşte **Mahsum KORKMAZ** yoldaşın önderliğinde '86 Bahar Atılımı böyle bir ortamda gerçekleştirildi. Sömürgeciliğin çok yönlü kuşatması yarılarak, mücadelemize yeni bir atılım yaptırıldı. Yaratılmak istenen pasifikasyon ortamı tümünden parçalanarak, yoğun bir eylemlilik süreci başlatıldı. Düşmanın Hareketimiz üzerindeki oyunları boşa çıkarıldı. Çirkin emelleri kurtusunda bırakıldı. Kitleler içinde muazzam bir güven ortamı yaratıldı.

Geleceğe köprülerin kurulmasında **Metin** yoldaş da en değerli varlığı olan canını ortaya koyarak geleceğin köprüsünün sağlam bir ayağı durumuna ulaştı. '86 Bahar Atılımı içinde en ön saflarda **Mahsum KORKMAZ** yoldaşla birlikte savaşılmaktaydı. Bu savaşıma 28 Mart'ta Gabar Dağı'nda düşmanla çıkan çatışmada **Mahsum KORKMAZ** yoldaş şehit düşerek ölümsüzleşirken, **Metin** yoldaş yaralanır. **Metin** yoldaş, yoldaşlarınınca çatışma alanının dışına çıkarılır. Yoldaşları O'nu gündüzleri başka noktada kontrol altında tutarak, tedavisini ancak gece yapabilmektedir. Bu işi günlerce bıkmadan, usanmadan büyük bir zevk ve gururla yaparlar. Fakat **Metin** yoldaş hareket edecek durumda değildir. Yoldaşlarına silahını almaları için ısrar eder. Ancak her ihtimale karşı el bombasını yanında bırakır. Çünkü O şerefsizce bir ölüm biçimini kabul etmeme kararındadır. Ve küçük el bombasıyla bunu garantiye alır.

Saklandığı mağarada görüldüğü bir çoban tarafından ihbar edilir. **Metin** yoldaş altı gün tek başına mağarada yol-

daşlarını bekler. Fakat düşmanın operasyonları nedeniyle arkadaşları **Metin** yoldaşın yanına uğrayamazlar. Düşman **Metin** yoldaşın bulunduğu mağaranın yakınlarında pusu yatar. **Metin** yoldaşla birlikte yoldaşlarını da imha etmek amacındadır. Fakat durumun bilincinde olan yoldaşları pusuya girmezler. **Metin** yoldaş tam 7 gündür uykusuz, aç ve susuzdur. Düşmanla karşılaşma anında yapmayı amaçladığı tek şey vardır: Direnmek, direnmek, sonuna kadar direnmek... Komutanı **Mahsum KORKMAZ**'ın anısına yaraşır bir direniş sergilemek... O'nun intikamını almak... Düşmanı bir değil, bin defa kahretmek... Ve tarih 15 Nisan 1986'dır. Sabahın erken saatleridir. Düşman asıl saldırıya geçme hazırlığındadır. Ancak cesaret edememektedir. Önlerine bir hain, takarak **Metin** yoldaşın bulunduğu mağaraya doğru korkarak ilerlemektedirler. İlerleyenlerden biri uşak, ikisi askerdir. **Metin** yoldaş bombanın pimini çekerek, ilerleyenlerin yaklaşmasını bekler, kafasına yerleştirdiği sözüne bağlı kalır. Yakınlaşan düşman askeri üzerine bomayı atar ve patlama esnasında, "Bijî PKK, Bijî Serok APO" sloganlarını haykırarak ölümsüzleşir. **Metin** yoldaşın attığı bomba iki düşman askerini ve yerli uşağı da imha eder. Fakat asıl imha edilen, iki düşman askeri ve bir uşak değil; onların şahsında sömürgecilik ve ihanettir.

Evet, **Metin** yoldaş, direnişle sömürgecilik ve işbirlikçiliği imha ederek, geleceğin yaratılmasında öncülük etmiştir. Anısı ölümsüzdür.

**Şehit Ahmet Kampından
yoldaşları**

GÜZ ATILIMIYLA İLERİ MEVZİLERDEYİZ

Kürdistan'da sıcak gelişmelerin hızlanması Türk sömürgeciliğinin çöküşünü derinleştirirken, düşman özel savaş uygulamalarını daha da artırıyor. Ulusal kurtuluş mücadelemizin kazandığı boyutlar karşısında, özel savaşın bütün uygulamalarına başvuran faşist düşman, savaşımızın kitlesel karakterini güçlendirmesini ve daha da yaygınlaştırmasını engellemek istiyor. Son olarak Silopi'de 6 yurtsever köylünün kurşuna dizilmesi, sömürgecilerin, bu yönelimini çok açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

Kitle katliamlarını gündemleştiren Türk sömürgecileri, bu uygulamalarıyla halkımızın kendi davasına sahip çıkışını engellemeye çalışıyor. Düşmanın bu uygulamalarına karşı, Şırnak ve Cudi köylü direnişleri ile Hak-kari gösterileri ardından Silopi'de de 2000 kişi gösteri yaparak, kaymakamlık binasını taşa tuttu. Bu, ulusal kurtuluş savaşımızın halk desteğine giderek daha fazla dayandığını ve güçlendiğini göstermektedir. Kitleler sömürgeciliğe karşı, mücadeleye tüm güçlerini seferber ederek, katılmaktadırlar.

Güz Atılımı döneminde de mücadelemizin kitlesel karakterinin güçlenmesi ve halkımızın sömürgeciliğe karşı eyleme geçmesi, son derece önemli bir gelişmedir. Düşmanın büyük bir askeri güç, alçakça uygulamalar ve binbir oyunla geliştirmek istediği saldırıları amacına ulaşmamakta; halkımızın ulusal kurtuluş mücadelesi etrafında daha da fazla toplanması ve aktif destek sunması engellenememektedir.

Güz dönemine girişle birlikte, eylemlerin hızı artarken, Silopi başta olmak üzere, hemen hemen birçok alanda halkımızın ulusal kurtuluş savaşına sunduğu destek daha somut biçimlere büründü. Özellikle de şehir alanlarında gelişmeler, büyük bir hızla ilerliyor. Bu gelişmeler bahar ve yaz boyunca ulusal kurtuluş güçlerimizin katettiği gelişmeleri daha da ileri mevzilere ulaştırmaktadır. Bu gelişmelerin, düşmanın kapsamlı ve çok yönlü saldırılarına rağmen gerçekleşmiş olması, daha da büyük önem kazanıyor.

Savaşımızın kesintisiz olarak sürmesi, alınan tüm tedbirlerin boşa çıkması, rejimin iç çelişkilerini ve çıkmazını daha da derinleştiriyor. Özellikle de özel savaşın başarısızlığının açık bir şekilde ortaya çıkması, rejimin kendi içindeki sorunları daha da ağırlaştırmaktadır. Yetkili-yetkisiz, rejimi içine düştüğü bu krizden kurtarmak isteyen bütün çevreler, Kürdistan'da yoğunlaşan ulusal kurtuluş savaşımız üzerinde durarak, çareler önermektedirler. İç politikanın baş gündem maddesi olarak, Kürdistan sorunu üzerinde daha fazla durulması rejimin içerisine düştüğü durumun da açık bir göstergesidir. Rejimi içerisine düştüğü çıkmazdan kurtarabilmek için, bu konuda yoğun bir çaba gösterilmektedir.

Özel savaş yönetimi, tüm

Botan'da ARGK birliklerine katılan bir grup genç.

gücünü harekete geçirerek, sonuç alabileceği umudu içerisindedir. ARGK gerilla birliklerinin, başarılı taktiklerle, düşman kuvvetlerine üst üste darbeler vurması üzerine, bu umutları da boşa çıkı. Birliklerine moral vermek ve yediği darbeleri gizlemek için sömürgeci ordu, sahte başarı ve operasyon haberlerini gazetelerde yayınlata özel savaş yönetimi, böylelikle güçlü olduğu imajını kafalarda oluşturmaya çalışıyor. En son olarak, Cudi Dağı'nın belli bir noktasına, binlerce askerini yığarak, "Cudi Apocular'dan temizlendi" haberlerini yaydı. Bu tür yayınlar bile, Türk sömürgeciliğinin içerisine düştüğü durumu göstermesi açısından son derece önemlidir. Düşman, uyguladığı tüm yöntemlerin birer birer boşa çıkması karşısında büyük bir çıkmazı yaşıyor. Bu durumunu gizlemek için de, sahte güçlülük gösterilerine sık sık başvuruyor.

Güz dönemine girişle birlikte, ulusal kurtuluş savaşımızın gelişmesini kesintisiz olarak sürdürmesi ve düşmana peşpeşe darbelerin vurulması, doğru taktik hat'a oturan gerilla savaşımızın bundan böyle de gelişimini sürdüreceğinin açık bir kanıtıdır. Düşmanın büyük bir güç yığınağı yaptığı son haftalar içerisinde savaşımızın katettiği gelişmeler, gelecek günlerin ulusal kurtuluş güçlerimizin zaferiyle dolu geçeceğini şimdiden göstermektedir.

Sömürgeci Orduya ağır kayıplar verdirildi

Bu süre zarfında gerçekleştirilen eylemlerde, orduya büyük kayıplar verdirildi. ARGK gerillalarının baskın, pusu, mayınlama eylemleri sonucu sömürgeci orduya vurulan darbelerin yanı sıra, çıkan çatışmalarda da, ordu birlikleri ağır kayıp verdi.

ERUH'un Akdizin köyü yoluna ARGK gerillalarının döşediği mayına çarpan cemsede bulunan askerlerden 1'i ölü, 2'si de ağır yaralandı.

Son günlerde alanda operasyonlarını yoğunlaştıran sömürgeci ordu birliğine karşı gerçekleştirilen mayınlama eylemi

yörede büyük bir etki bırakırken, sömürgeci orduda da büyük bir paniğe yol açtı.

Mayınlama eyleminden birkaç gün sonra, bu kez Erüh'un başka bir bölgesinde sömürgeci ordu birliklerine ağır bir kayıp verdirildi. Cıf Dağı eteklerinde operasyon düzenleyen sömürgeci ordu birliğine karşı pusu kuruldu. Pusuya düşen düşman birliği ölü ve yaralı olarak onlarca kayıp verdi. Aynı eylemde ARGK gerilla birliği kayıp vermeden çıkmasını bildi.

Mardin Eyaleti ARGK gerillaları.

12 Eylül günü, Erüh'ta ayrı bir çatışma daha meydana geldi. ARGK gerilla birliğiyle düşmanın ordu güçleri arasında sabaha doğru meydana gelen çatışmada düşmana ağır kayıp verdirildi. 12 saati aşkın bir süre devam eden çatışmada 2 ARGK savaşçısı da şehit düştü.

20 Eylül günü, Erüh yakınlarında bir çatışma daha meydana geldi. Akşam saatlerinde meydana gelen çatışmada, düşman birliği çok sayıda ölü ve yaralı kaybı verdi.

BEYTÜŞŞEBAP'ın Beşağaç mevkiinde sömürgeci ordu birliğiyle ARGK gerillaları arasında meydana gelen çatışma 24 saatte fazla sürdü. Çatışmada düşmana aman vermeyerek, üstün bir çatışma kabiliyeti gösteren ARGK birliği, sömürgeci orduya onlarca kayıp verdirildi.

Düşmanın helikopter de kullandığı çatışmada, ARGK gerillaları hava saldırısını da boşa çıkarmasını bildiler. Çarpışma boyunca sömürgeciler ölü ve ya-

ralılarını helikopterlerle hastaneye taşıdılar.

UZUNGEÇİT'de düşmanın bir operasyon birliğine karşı pusu gerçekleştirildi. Pusuya düşen düşman birliğini, yayılım ateşine tutan ARGK gerilla birliği çok sayıda düşman askerini öldürdü veya yaraladı. Pusu eyleminden sonra, düşman yaptığı açıklamada 1 askerin öldüğünü 4'ününse ağır yaralandığını belirtti. Verilen bu sayı bile düşmanın gerçek kaybının daha fazla olduğunun bir işaretidir.

yer yer şiddetlenmesi karşısında sömürgeciler bölgeye yeni güç takviyesinde bulundular. Çatışma alanına helikopterlerle özel tim görevlileri indirilmeye başlandı. Özel tim görevlilerini taşıyan helikoptere ateş açılması sonucu, 1 helikopter yara alarak düştü. Helikopterde bulunan 1 pilot ve 4 özel tim görevlisi ağır bir şekilde yaralandı. Çatışmada düşmanın verdiği kayıp hakkında da kesin bilgi öğrenilemedi.

12 Eylül günü meydana gelen bu çatışma, düşmana yeni bir korku salarken, faşist askeri darbeyi de protesto eylemine dönüştü. Faşizme karşı direnişin yükseltilmesinin gerekliliğini bir kez daha gösterdi.

ŞIRNAK mıntıkasındaki Herekol Dağı'nın Kırmızıtepe mevkiinde operasyon yürüten düşman birliğine karşı pusu kuruldu. Asker ve özel tim birliklerinin birlikte yürüttüğü operasyonda pusu çemberine özel tim birlikleri düştü.

Gerillaların yayılım ateşine karşılık verme gücünü bile gösteremeyen özel tim elemanlarından 5'i olay yerinde ölü, birçoğu da ağır yaralandı. Çatışma alanında düşman büyük bir güç yığınağına gitti. Buna rağmen sonuç alamadı. ARGK gerillaları başarılı bir manevrayla çatışmadan kayıp vermeden çıktılar.

Silopi'ye bağlı Derebaşı köyü yakınlarında ARGK gerilla birliğiyle sömürgeci ordu birliği ve özel timler arasında çatışma çıktı. Saatlerce süren çatışmada 3 ARGK savaşçısı şehit düşerken, düşman da ölü ve yaralı olarak ağır kayıplar verdi.

Gerek bu eylemde verdiği kayıplar, gerekse de Kürdistan'da gelişen silahlı mücadele neticesinde yediği darbeler sonucu düşman büyük bir çılgınlık içine düştü. Kitlelerin her geçen gün ulusal kurtuluş mücadelemize desteklerinin artması nedeniyle, kitleleri hedefleyen sömürgeciler, Silopi'de meydana gelen bu çatışma ardından 6 yurtsever köylüyü alçakça katlettiler.

Bu katliama karşı sessiz kalmayan yurtseverler 2000 kişilik bir toplulukla Silopi kaymakamlık binasına taşlarla saldırarak, şehir merkezinde gösteri düzenlediler. Sömürgecilerin askeri güçlerini harekete geçirmelerine rağmen, yurtseverler gösterilerini devam ettirdiler.

KURTALAN'a bağlı Kayalısu mıntıkasında sömürgeci birliklerle ARGK'nin bir mangası arasında çatışma çıktı. Minibüsle bir mıntıkadan başka bir mıntıkaya gitmek için yer değiştiren ARGK mangası, Kayalısu mıntıkasında düşman pususuyla karşılaştı.

Karşılıklı olarak başlayan ateş sonucunda, ARGK mangası düşmanın oluşturmak istediği çemberi yarmayı başararak, dağılıp alana doğru çekilmeyi başardı. Ancak, ilk açılan ateş sonucu, isabet alan bir ARGK gerillası, çatışma alanında şehit düştü. Birliğin diğer üyeleri başarılı bir şekilde geri çekildiler.

Çatışmanın boyutlanması ve

Kemalist eğitime darbe

Yeni ders yılının başlamasıyla birlikte, sömürgeci eğitimin halkımız üzerindeki asimilasyoncu etkisini azaltmaya ve bunu tümünden ortadan kaldırmaya yönelik eylemlilik de yoğunluk kazandı.

Bahar ve yaz dönemlerinde hem okulların yakılması ve hem de asimilasyonun bir aracı olan öğretmenlerin uyarılması sonucu bu politika önemli oranda etkisizleştirildi. Okullar açılmaz duruma getirilirken, yüzlerce öğretmen de istifa ederek görev kabul etmemeye başladı. Bu gelişmeler, sömürgecilerin asimilasyon politikasını büyük oranda boşa çıkardı.

Yeni ders yılı başlarken, sömürgeciler bu politikalarını devam ettirmek için yeni tedbirler almaya yöneldiler. Kürdistan'daki bütün okulların açılışını 1 ay erteleyerek, tedbirlerini uygulamaya başladılar. Birçok köy okulunu kapatarak, öğrencileri sıkı güvenlik önlemleri aldıkları ve sürekli asker bulunan köylerdeki okullara götürmeyi planladıkları gibi, şehirlere yakın olanları da bura-

lardaki okullarda okutmak istiyorlar. Bu yeni tedbirlerin uygulanma şansı olmadığı gibi, sömürgecilerin eski yaklaşımlarını terketmeleri bile, bu asimilasyon politikasının açık iflası ve sonudur. Kendisini bile korumakta acz içerisine düşen askerin bu okulları nasıl koruyacağı ise bilinmez bir durum.

Ayrıca uyarılan yüzlerce öğretmen Kürdistan'da görev yapmayarak öğretmenlikten istifa etti. Sömürgeci politikanın bir aracı olmakta ısrar eden öğretmenlere karşı geliştirilen eylemlerle bunlardaki korku ve panik artırılarak, istifa ve kaçma süreçleri hızlandırıldı.

Son olarak Erüh'ta gerçekleştirilen eylem, sömürgeci asimilasyon politikasına büyük bir darbe oldu. Erüh-Siirt karayolu üzerine barikat kuran ARGK gerilla birliği, yoldan geçen bütün araçları durdurarak, kimlik kontrolü yapmaya başladı.

Yapılan aramalar sonucu, ARGK birliği 20 kişi ile 5 öğretmeni birlikte götürdü. Yapılan sorgular sonucu, biri müfettiş olan 3 öğretmenin düşmanın gönüllü uşakları olarak çalışıp, ulusal kurtuluş mücadelemize

karşı suç işledikleri tespit edildi. Daha sonra, bu üç karşı-devrimci cezalandırılırken, 1 öğretmen de serbest bırakıldı.

Köy korucu çetelerine aman verilmiyor

NUSAYBİN'e bağlı Görentepe köyüne baskın düzenleyen ARGK gerillaları, köy toplantısı yaparak, 2 haini ölümle cezalandırdılar.

Köylülere yönelik olarak gerçekleştirilen toplantıya bu hainler de getirilerek, teşhir edildiler. Suçlarını kabul eden hainler, halkın da onayı alınarak, hak ettikleri sona uğratıldılar.

Güneyyaka köyüne düzenlenen bir baskındaysa, imam kılığında köylüler arasına sokulan ve istihbarat toplamakla görevlendirilen bir ajan ölümle cezalandırıldı.

ARGK gerillaları aynı köyden 7 genci de saflarına kattılar. Köy halkı, ajanın cezalandırılmasından duyduğu sevinci oğullarını ARGK saflarına göndererek gösterdi.

PERVARI'nın Yapraktepe köyünde koruculuk yapan 24 ki-

şiden 12'si ARGK'nin uyarıları sonucu silahlarını bırakarak, bir daha koruculuk yapmayacaklarına dair söz verdiler.

GENÇ'in Dere köyü yoluna döşenen mayına çete ve hainlerin içerisinde bulunduğu araç çarptı. Patlama sonucu araç tamamıyla tahrip olurken, içindekiler de ağır veya hafif olarak yaralandılar.

ÇATAK'ın Dokuzdam köyünün Şahpur mezrasında işbirlikçi-uşak aşiret reislerinden Sadun Seylan'ın 1 oğlu ve 2 yeğeni, ARGK gerillaları tarafından kurşuna dizilerek, cezalandırıldılar.

VİRANŞEHİR'in Çamurlu köyüne baskın düzenleyen ARGK birliği, düşmana ihbarcılık yapan Sinan Kaynak adlı haini ölümle cezalandırdı.

Köy toplantıları sürüyor Onlarca genç ARGK saflarına katılmaya devam ediyor

Ulusal kurtuluş savaşımızın gelişmesine paralel olarak,

Dr. Said'in ihaneti üzerine bir söyleşi

İflasın eşiğindeki köy koruculuğunun yeniden canlandırılması için sömürgecilere yardımcı olan Dr. Said'in kişiliği ve "başarı" şansı üzerine bilgi almak üzere, onu Güney Kürdistan'da Lak-1 Kampı'ndan tanıyan V. Amini adlı peşmerge ve henüz Kızıltepe kampından yeni gelmiş olan babası A. ile konuştuk.

Soru: Dr. Said'i nereden tanıyorsunuz?

Cevap: Kendisi ile birlikte Güney Kürdistan'da Lak 1'de beraber çalışmıştık.

Soru: Mücadele esnasındaki kişiliğinden biraz bahseder misiniz?

Cevap: Aslında üzerinde konuşulup değerlendirme yapılacak önemli bir kişi değildir. Kişiliksiz ve şimdi TC ile kalkıp oturan ve bu yönde kişilik kazanmaya çalışan bir kişi hakkında konuşmaya da gerek yok. Kendisi, normal bir peşmerge idi. Kendisinin peşmerge olarak cephede kalmasının nedeni de partinin (I-KDP bn.) onun aşiretini kaçırmamasından ileri geliyordu. Biliyorsunuz, her parti, eylemden sonra değerlendirmeye gider, ama bizde bu tür değerlendirmelere gidilmiyor, tam tersine, hata yapan aşiretlerin elden çıkması için o hataları, partiler gözardı ediyorlardı. İşte bizim partimiz de böyle idi ve sonuçta hem katliama uğradık hem de ülkemizden sürüldük.

Dr. Said'in aslında aşireti içerisinde de fazla itibarı yoktu. Ayrıca kişi olarak başarılı değildi ve siyasi alanda başarısız olduğunu da eklersek, sadece mesleğine saygı duyulan bir kişilik kalıyordu. Ama asla güven verici biri değildi.

Soru: Biliyorsunuz, günümüzde Kuzey Kürdistan'da PKK önderliğinde büyük başarılar kazanan bir mücadele yürütülmektedir. Bu mücadelenin bir diğer zaferi ise, köy koruculuğu sisteminin

çökertilmesidir. Şimdi de TC, Güney Kürdistan'da kullanılan kimyasal silahlardan dolayı kaçan peşmergelerden 2000 kişiyi kamplardan alıp Hakkari alanında, PKK'ye karşı savaştırmak amacındadır. Bunun yanı sıra Dr. Said'in yardımı ile yine TC, Şemdinli alanındaki eski I-KDP bağlantılı aşiretleri silahlandırıp köy koruculuğunu yeniden diriltmeye çalışmaktadır. Güney Kürdistan'dan gelen peşmergelerin onlara katılımı ne derecede olabilir? Ayrıca Dr. Said ne kadar başarılı olabilir?

Cevap: Kuzey Kürdistan'da PKK önderliğinde verilen bağımsızlık mücadelesine karşı silahlı olarak çıkmak ihanetin en büyüğüdür. Kamptaki kardeşlerimizin, kamplara düşüş sebebi bellidir ve her zaman, kampta olsun, dışarda olsun, tartışılan şeydir. Kendileri aşiretsel olarak verilen mücadelenin başarı şansının olmadığını yaşadılar ve gereken dersi de aldılar. Onun için birçok insanın silah alacağını zannetmiyorum. Alınsa dahi, bu politika su yüzüne çıktığı anda iflas edecektir. Aşiretlerin katılıp katılmaması sorusuna gelince, Dr. Said ve partisi, eski prestijlerini kaybetmişlerdir. Herkes olup bitenleri bilmektedir, güveni sarsılan bir parti belli adımlardan sonra kendisi duracaktır. Halk, bunlara kolay kolay katılmaz. Bunun ikinci nedeni de PKK'nin verdiği mücadele. Ayrıca ihanete girme damgasını eklersek, zannederseniz ister Dr. Said olsun, ister genel sekreteri olsun, aşiretlerin yanına gittiği zaman, aşiretler bunları değerlendirecek ve karar vereceklerdir. Ama dediğim gibi hileli yaklaşımların önlenmesi için mutlak olarak kamp ve aşiretler uyarılmalıdır.

Soru: Kendinizi bu konuda duyarlı hissedip herhangi bir

çağrıda bulunmak ister misiniz?

Cevap: Ben, özellikle kampta kalan kardeşlerime ve aşiretlere seslenmek istiyorum: Hepinize en derin sıcak selamlarımı iletıyorum.

Kardeşlerim, biliyorsunuz ki örgütsüzlükten katliamlara maruz kaldık ve sürgün olduk. Tüm bunlar oldu ama, asla ihanete girmedik, davamız kutsalı ve ulusal bir davaydı. Onun için tüm kamptaki arkadaşlarımızın, kardeşlerimizin bu davanın en güzel örgütlü çalışmasının örneği olan ve gelecekte bağımsız Kürdistan'ı vaadeden PKK'ye karşı gelmeyelim. İster Dr. Said olsun, ister başkası, gelişen ulusal mücadelemize karşı çıkanları durdurmak, tecrit etmek hepimizin görevidir.

Soru: PKK'ye bakış açınız nedir?

Cevap: Ben partimin talimatı üzerine değişik alanlarda görev aldım ve çalışmalarımı yürüttüm. Hiçbir zaman PKK kadar olmadık. PKK'nin sistemli çalışması bizlere yakın gelecekte bağımsız Kürdistan'ı vaadediyor.

Tüm peşmergelerimize başarı dileklerimizi iletıyorum, ayrıca zindanlarda direnen kardeşlerimizle kalplerimizin aynı anda çarpmakta olduğunu belirtmek istiyorum. Parti Genel Sekreteri APO'ya selam ve saygılarımı iletıyorum.

V. Amini'nin babası A. ile yaptığımız kısa söyleşiyi de aktarıyoruz:

Soru: Siz Kızıltepe'deki kamptan yeni geldiniz. Dr. Said'i nasıl tanıyorsunuz?

Cevap: Aşiretinin güvenini alamayan Dr. Said, yurtsever bir aşiret olan Dotiyan aşiretindendir (Dihuk mıntıkasında).

Soru: Dr. Said'in kamp yaşamı nasıldı?

Cevap: Onun hangi kamp yaşamından bahsediyorsunuz? Bizler, bir ihtiyaç için (o da asker refakatinde) kamp dışına çıkabilirken, Dr. Said dışarda serbestçe

geziyordu. Her kampa gidip gelebiliyordu, üstelik izinsiz.

Soru: Kendisine kampta bu tür ayrıcalık tanındığı için şüphelenmiyor muydunuz?

Cevap: Evet, TC ile beraber çalıştığı artık gizlenemiyordu ve herkes onun ne mal olduğunu biliyordu. Ama ne yazık ki esirdik ve elimizden bir şey gel-

ARGK güçlerinin eylemleri benimsenmektedir.

Soru: İzine ne zaman, hangi tarihte gittiniz?

Cevap: 12.08.1989 tarihinde izine gittim.

Soru: Hangi alanda izin yaptınız?

Cevap: Bingöl-Kiğı alanında senelik izinimi geçirdim.

Soru: Gittiğiniz ve kaldığınız alanda eylemler var mıydı?

Cevap: Evet, gittiğimden bir gün önce yani pazar günü 13.08.1989 tarihinde Bingöl-Karakoçan-Xezik mıntıkasında otobüs ve bir TIR yakılmıştı.

Otobüs içinde bulunan yolcular indirilerek propaganda yapıldıktan sonra otobüs ve TIR yakıldı. Yanan otobüs iskeleti yol kenarında duruyordu ve askerler araştırmaya gelmişler, ancak yolun kenarı ormanlık olduğu için korkudan fazla araştırma yapmadan çekip gitmişler. Daha sonraki süreçte, Kiğı'nın Adaklı ilçesine bağlı Aktaş köyü (Kevre Spi) mıntıkasında yakalanan muhtar ve koruculardan 4 kişi suçlu tesbit edilerek ölümle cezalandırılmışlardı. Bu hainler, ARGK güçlerince cezalandırıldıktan sonra, bir grup ARGK gerillası köye girerek köy halkına propaganda yapıyor ve devletle işbirliği içinde olan hainlerin evlerini de ateşe vererek yakıyor.

Köyde devletin vermiş olduğu silahı ARGK güçlerine teslim edenlerin evlerine dokunulmuyor; sadece silahlarıyla birlikte kaçan hainlerin evleri yıkılmıştır.

ARGK saflarına katılım da günden güne artıyor. Onlarca genç yapılan toplantılarda ARGK saflarına katılırken, bahar döeminden bu yana ARGK saflarına katılan gençlerin sayısı 1000'i buldu.

Son haftalar içerisinde birçok köyde yapılan toplantılarda ARGK saflarına yeni katılımlar gerçekleşti.

Uludere'nin Hilal kasabasına bağlı Vegisiba yaylasında toplantı yapan gerillalar 2 genci saflarına kattılar. Başkale'nin Aydemir köyünde toplantı yapan başka bir ARGK birliğiye, burada 7 genci saflarına kattı. Şırnak'ın Kavuncular köyünde köy toplantısının ardından 3 genç gönüllü olarak ARGK'ye katıldı. Nusaybin'in Güneyyaka köyündeyse 7 genç ARGK'nin askerlik çağrısına cevap verdi. Gürpınar'ın Yalınca köyünde yapılan toplantı sonucu 3 genç, ulusal kurtuluşun şerefli askerlik görevi altına alındılar. Bu süreçte gerçekleştirilen en geniş katılım Başkale'de yaşandı. Başkale'nin Çakırdoğan, Akçalı ve Dereiçi köylerinde toplantı yapıldı. Toplantı neticesinde her üç köyden 24 genç ARGK saflarına alındı.

miyordu. Size şunu da belirtiyim, kendisi zaten iflas etmiş bir politikanın takipçisidir ve zannederseniz onu takip edenler de iflasa gideceklerdir. Kampta onunla ilişkisi olan kişiler çok azdır.

Yaptığımız bu söyleşi için baba ve oğula teşekkür ediyoruz.

Gabar Ç. 19.8.1989

Soru: Tüm bunlardan sonra devletin tavrı ne olmuştur?

Cevap: ARGK güçlerinin yaptığı eylemden sonra çevre köylerdeki muhtarlar, köy korucuları ve özel olarak dozerleri beklemekle görevlendirilen bekçiler, haberi alır almaz, devletin kapısına koşarak silahlarını bırakıp, istifa etmek istemişlerdir. Ancak devletin bunlara verdiği cevap şu olmuştur: "En az sizden beş kişi ölmelidir ki istifanız kabul edilsin."

Soru: Halkın bu gelişmeler karşısında tutumu nasıldı?

Cevap: Benim görebildiğim kadarıyla kitle, büyük bir oranda devletin var olan baskı politikasına alışmış ve korku sisteminin azaldığı bu bağlamda askerin içine düştüğü panik ve var olan eylemler köylüler arasında sohbet konusu olmakta ve ARGK güçlerinin yaptıkları eylemler benimsenmektedir.

Soru: Kaldığınız bölgede gençliğin durumu nasıldır?

Cevap: Kaldığım yerde gençlik fazla yoktu, genellikle Türkiye metropollerine, Avrupa'ya gitmişlerdir.

Soru: Son olarak söyleyeceğiniz bir şey var mı?

Cevap: Son olarak devletin içine düştüğü aczi ve ARGK'nin gücünü çok iyi gördüm; bu durumdan dolayı tüm memnuniyetimi belirterek, bundan böyle tüm yoldaşlara, bu davaya emek verenlere başarılar diler, saygılarımı iletirim.

Berxwedan muhabiri
Viyana/10.09.1989

KATİLLERDEN HESAP SORACAĞIZ

Baştarafı 1. sayfada
teliğindeydi.

Silopi'de 6 yurtsever köylünün alçakça katledilmesi, ilk olay değildi. Bundan önce Çukurca ve Beytüşşebap'ta da toplu katliamlar yapılmıştır. Ayrıca yüzlerce insanımız gizli bir şekilde katledilmiştir. Birçoğunun cesedi bile bilinmezken, bir kısmı da gizlice öldürülmüş-

rejim, amacına ulaşmada elinde kalan son silahı katliamlara daha alçakça yöntemlerle girişmeye başladı. Son Silopi olayı da, bu gelişmelerin bir sonucu olarak gündeme geldi.

Katliamın duyulması ardından Derebaşı köylüleri, faşist rejimin saldırılarına karşı sessiz kalmayacaklarını göster-

na alındı. Aynı gösteride gazetecilere, *"Siz de PKK'lisiniz"* diyen özel tim görevlileri, gazetecilerin filmlerini toplayarak, bunları da gözaltına aldılar. Daha sonra gazeteciler serbest bırakıldı.

2000 kişilik bir kitlenin ilçe merkezinde gösteri düzenleyip, hükümet konağını taşa tutması ve özel tim birlikleriyle taş ve sopalarla çatışması, Kürt intifadasının ayak seslerinin ne kadar yakın olduğunun bir göstergesidir.

Halkımız eskisi gibi sömürgecilerin katliamları karşısında sessiz kalmamaktadır. Geçmişte yapılan katliamlar halkımızın sinmesine, sömürgeci terörden korkarak geri çekilmesine yol açarken, bugün sömürgecilerin açık tehdit ve katliamlarına rağmen, halkımız ulusal kurtuluş mücadelemize verdiği desteği kesmemekte ve sürdürmektedir.

PKK önderliğinde gelişen ulusal kurtuluş mücadelemizin kitlelerde yarattığı büyük güven, halkımızın sömürgecilere karşı daha aktif olarak mücadeleye katılmasına yol açmaktadır. Silahlı mücadelemizin '89 Bahar Atılımıyla birlikte sürekli yükselen bir ivme göstermesi, kitlelerin ulusal kurtuluş mücadelemizin saflarına daha fazla akmasına yol açtı. Halkımız, bu mücadele etrafında bugün daha fazla kenetlendiği gibi, sömürgecilerin katliam ve saldırılarına karşı da sessiz kalmamaktadır. Halkımızın mücadeleye bu şekilde aktif olarak katılması, küçük-burjuva reformistlerinin *"Halkımız mücadeleye hazır değil"* iddialarını da boşa çıkardı. Silahlı mücadelemizin gelişmesiyle birlikte kitle örgütlenmesi ve kitlelerin devrime katılmasının da gelişeceği açık bir şekilde ortaya çıktı.

mek ve katillerden hesap sorulmasını sağlamak için, ilçe merkezinde bir gösteri düzenlediler.

Derebaşı köyünden gelen 200 kişi ilçe merkezinde yürüyüşe geçtiğinde, sayı büyük bir artış göstererek 2000'e ulaştı. 2000 kişilik kitle, kaymakamlık binasına doğru yürüyüşe geçerek, *"Cinayeti işleyenleri istiyoruz", "Masum vatandaşlar vurulmasın", "Hakkımızı arayacağız", "Sesimizi Avrupa'ya duyuracağız, "Bu gidişle hepimizi öldürecekler", "Katilleri*

istiyoruz" gibi çeşitli sloganlar bağırmaya başladılar. Yürüyüş korteji, kaymakamlık binası önüne gelerek, burada slogan atarak gösteriyi sürdürdü. Bu arada binayı taş yağmuruna tutan yurtseverler, özel tim birliklerinin müdahale etmesi üzerine, bunlara taş ve sopalarla karşı koymaya başladılar.

Göstericilerle özel tim birlikleri arasında süren çatışma uzun bir süre devam etti. Özel tim birlikleri kitlelerin üzerine ateş açarak gösteriyi dağıttı. Çatışma esnasında 4 yurtsever isabet aldığı kurşunlarla yaralandılar. Bunun yanı sıra, 40'a yakın yurtsever de gözaltı-

8 yurtsever sürgün edildi

"Ferman padişahınsa dağlar bizimdir"

Baştarafı 1. sayfada

çıkarmakta, böylece kendi topraklarından uzaklaşmakta buldular.

Kürdistan'ı boşaltma taktiğini Türk sömürgecileri çeşitli yöntemlerle günümüze kadar sürdürdüler. Sayıları milyonları aşan insanımızın Avrupa'dan Afrika'ya kadar geniş bir alana sürülmesi, sömürgecilerin uyguladığı bu çok yönlü sürgün politikasının bir sonucudur.

Bu gizli sürgüne, özel savaş yönetiminin uygulamalarıyla birlikte yeni bir sürgün politikası daha eklendi. "Devletin güvenliğini tehlikeye düşürdükleri" gerekçesiyle sekiz Kürdistanlı, Olağanüstü Hal Bölgesi'nin dışına çıkarıldı.

Sürgün kararının tebliğ edilmesi, Türkiye ve Kürdistan'da geniş çevreler tarafından tepkiyle karşılandı. İlerici-demokrat çevreler yaptıkları, açıklamalarda ve Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'ne çektikleri telgraflarda sürgün kararını protesto ettiler.

Sürgüne gönderilenler, kendi bölgelerinden ayrılırken, halkın geniş desteğini gördüler. Siirt, Batman ve Diyarbakır'da geniş halk toplulukları sürgünleri uğurlamaya geldiler. Sürgünler, büyük bir sevgi gösterisi ve destekle uğurlandılar.

Halk kitlelerinin sürgünlere bu derece sahip çıkması, onların yalnız olmadığını haykırması, sürgün tehdidinin de tutmayacağına açık bir göstergesidir. Halkımız, Olağanüstü Hal Yönetiminin uygulamaya koyduğu bu yeni saldırıların, ulusal kurtuluş mücadelemize artan kitle desteğinin azalmasına değil, daha da artmasına yol açacağını bir kez daha netleştirdi.

Sürgün politikası, daha Osmanlılar döneminde uygulanan bir yöntemdir. Bütün isyanlar dönemi, bir sürgün dönemidir. Öyle ki küçük bir kıpırdanış bile, sürgünlerin olmasına yetiyor. Osmanlı paşalarının açıktan uyguladığı bu sürgün politikası, TC döneminde daha sinsi yöntemlerle yürütülmeye başlandı.

Kanla bastırılan isyanlar ardından, onbinlerce insanımız topraklarından sürüldü. Büyük çoğunluğuna yıllarca kendi topraklarına dönme izni verilmedi. Bu açık sürgünle birlikte gizli sürgün de TC döneminde sinsi bir şekilde geliştirilmeye başlandı. Bütün bu uygulamalar sonucu milyonlarca insanımız topraklarından sürüldü.

Asimilasyonla yok edemediği halkımızı, boşaltma taktiğiyle yok etmeyi amaçlayan Türk sömürgecileri, büyük bir göç hareketini de dayattılar. Bugün bile yüzbinlerce gencimiz eline pasaport tutuşturularak, Avrupa metropollerine gönderiliyorlar. Hiçbir iş imkanı yaratılmadığı gibi, zor uygulanarak da bu sürgünler gerçekleştirilmektedir. Adeta, ülkeden kaçış, kurtuluş gibi insanlarımızı dayatılmaktadır.

Böylesi yaygın bir sürgün politikasının yanında 8 kişinin sürgün kararı, sayı olarak olmasa da; bu uygulamanın gerçekleştiği dönem ve uygulanma biçimi gözönüne getirildiğinde anlamı daha açık bir şe-

kilde görülebilecektir.

8 kişinin sürgünü ile, ulusal kurtuluş mücadelemize destek veren tüm Kürdistanlı yurtseverlere gözdağı verilmek isteniyor. PKK'ye ve ulusal kurtuluş savaşına destek olduğu sürece, bu tür uygulamaların arkasının kesilmeyeceği kitlelere gösterilmek isteniyor.

Haklarında sürgün kararı verilenlerin durumuna baktığımızda bu gerçeği daha açık bir şekilde görebilmekteyiz. Sürgün edilenler arasında altı çocuk anası Ayşe Karabulut da bulunuyor. En büyük çocuğu onbir yaşında olan Ayşe Karabulut'un sürgün edilmesi, kitlelere gözdağı verilmek istenmesinin açık bir örneğidir. Sürgün kararına ilişkin olarak görüşlerini belirten Ayşe Karabulut, *"Eğer, devlet benim gibi okuma-yazma bilmeyen, 6 çocuklu bir kadından korkuyorsa, o devlet bilmmiştir"* dedi. Benzer bir açıklamayı da Remziye Rüzgar yaptı. Remziye Rüzgar da, *"Devlet, benim gibi okuma-yazma bilmeyen bir kızıdan korkuyorsa, o devletin vay haline"* dedi.

Zübeyir Aydar, *"Aslında sürgün olayı yeni değil"* dedikten sonra, *"Devlet yıllardır sürüyor insanları bölgeden, sessizce, belge vermeden. Şimdi resmen adı konuyor"* dedi. M. Ali Sevilgen kendisine, *"Ya bizimle ol, ya çek git buradan"* denildiğini açıkladıktan sonra, *"Bu halka bir gözdağıdır, bakan bunları sürdürdük, sizi de öldürürüz gerekirse, diyor devlet"* dedi. Nitekim, sürgün olayının hemen ardından Silopi'de 6 yurtsever köylünün katledilmesi, özel savaşın tümüyle kitleleri hedefleyen bir boyutta geliştirilmek istendiğinin açık bir göstergesidir.

Sürgün fermanını eskiden padişahlar veriyordu, bugün özel savaş yönetimi veriyor. Sürgün kararını verenlerin durumunda pek bir değişiklik yok. Ama sürülenlerin durumu bugün çok farklıdır.

Eskiden sürgünler, isyanların ezilmesi ardından gündemleştirilirken, bugün sürekli zafer kazanan bir mücadeleye karşı uygulanmak isteniyor. Bu bakımdan sürgünlerden, özel savaş yönetiminin beklediği sonucu alması mümkün değildir. Sürgün fermanlarını peşpeşe verse de, dağları zaptetmiş gerillalarımız, düşmanın ülkemizi boşaltma taktiğini tersine çevirmesini bileceklerdir. Gerillalarımız dağlarımızda tüm insanlarımızı koruyacak, kendi toprakları üzerinde kalmalarını sağlayacak bir kapasiteye doğru hızla konumlanmaktadır. Sömürgecilerin, topraklarımızdan sürülme günleri yakındır.

Eskiden sıkça söylenen bir söz vardır: Ferman padişahınsa dağlar bizimdir. Bugün de bizim gerçekliğimizde bu yaşanıyor. Fermanlar verildiği kadar verilsin, dağlarımız ve insanlarımız varoldukça sömürgecilere ülkemizde yaşam hakkı tanınmayacaktır.

12 Eylül faşizmi yürüyüş ve mitinglerle protesto edildi

Bonn Berxwedan muhabiri

ERNK, TSK, SVP, THKP-C (Acilciler), TKP-B, Toplumsal Kurtuluş, Av. Dev-Genç, Ekim, TKDP-KUK, KAWA, TKP-ML Hareketi, TKİH ve TDKP Batı Almanya örgütlerinin birlikte düzenlediği ve TKP/ML-Partizan Almanya Örgütü'nün de desteklediği yürüyüş ve miting eylemi, 9 Eylül 1989 tarihinde FAC'ın Köln kentinde gerçekleşti. Yürüyüşün başlangıç alanı olan Ebertplatz Meydanı'na, daha sabahın saat 8'inde binlerce Türkiyeli ve Kürdistanlı devrimci-demokrat ve yurtsever, coşku dolu gür sloganlarla akın akın doldular. Her örgütün kitlesi kendi kortejlerinde, flama, bayrak ve pankartlarının arkasındaki yerlerini aldılar. ERNK'li yurtsever kitleler de PKK, ERNK ve ARGK pankartlarının arkasında Cephe Birlikleri olan işçi, kadın, gençlik ve çocuk ile sanatçılar birliği Hunerkom'un kortejlerinde yerlerini aldılar. "Biji Serok APO", "Kahrolsun sömürgeci-faşist cunta", "Vur gerilla vur, Kürdistan'ı kur", "Mehmetler ve Hüseyinler ölmez" ve "Bijin PKK-ERNK û ARGK" sloganlarını sık sık haykırarak alanın en coşkulu ve görkemli tablosunu oluşturdular.

Saat 11.30 civarında, başlangıç alanından yürüyüşe geçen onbinler, miting alanına doğru büyük bir görkemlilikle ilerlediler.

Kürdistanlı kadınların, çocukların, sanatçıların oluşturduğu kortejin, giyilen rengarenk milli giysiler ve davul-zurna eşliğinde oluşu, daha fazla dikkati çekiyordu.

Eylemi birlikte gerçekleştiren örgütlerin dışında, 1000'in üzerinde Alman demokrat ve ilerici de ERNK kortejinden sonra yerlerini alarak güçlü dayanışmada bulundu. Yine, Devrimci Partizan, Dev-Yol, Sosyalist Parti ve diğer bazı güçler de eyleme dayanışmacı olarak destek sundular.

Kürdistan'da yükselen silahlı ulusal kurtuluş mücadelesi ve Türkiye'de toplumsal muhalefetin geliştirdiği mücadeleyi temel almak, 12 Eylül faşizminin icraatlarını protesto etmek ve zindan direnişlerini desteklemek hedefleri etrafından oluşan ortak platformun çağrısı üzerine 15 binin üzerinde Kürdistanlı, Tür-

kiyeli ve Alman devrimci-demokrat, ilerici ve yurtsever, bu yıl muhteşem bir yürüyüş ve mitingi gerçekleştirmiş oldu.

Yürüyüş, yaklaşık olarak 2 saat sürdü. 5 kişilik sıralar halinde birer metre aralıklarla yürüyen kitle, Rudolfplatz Meydanı'na varıldığında yapılan 25 dakikalık bir ara miting nedeniyle, topluca yere oturdu. Ara miting esnasında yapılan Almanca konuşmadan sonra, yürüyüşe devam edildi. Yürüyüşün başı, miting alanı olan Neumark'a varırken, arkası daha yeni başlangıç alanından çıkıyordu.

Büyük bir disiplin ve coşku içinde geçen yürüyüşte tüm kor-

azimli güçbirliği ve direnişinin, faşizme karşı öfkesinin bir parçası olarak, bu eylemi gerçekleştiren Türkiyeli ve Kürdistanlı örgütleri, devrimci-demokratları, yurtsever ve emekçileri, ilerici ve demokrat dostları direniş ruhu ve devrimci coşkumuzla selamlıyoruz."

Daha sonra üç dilde program açıklanarak şu temelde miting sürdürüldü: ERNK taraftarı Bonn folklor ekibi, Türkçe siyasi konuşma, Türkiyeli bir demokrat Ozan, ERNK taraftarı Frankfurt folklor ekibi, Kürtçe siyasi konuşma, ERNK taraftarı Köln folklor ekibi ve Hunerkom'un üyesi müzik grubu Koma Bêrivan.

Özellikle ERNK taraftarı ekip-lerin sunduğu folklor gösterileri ve Koma Bêrivan'ın Kürtçe, Türkçe, Arapça, Almanca sunduğu müzik parçaları, mitinge büyük bir renk ve coşku kazandırdı. Bu nedenle kitleler sonuna kadar dağılmayarak ayrıca bir kültür festivalini yaşama imkânına kavuştular.

Miting, saat 17.00'de şu sözlerle son buldu: "12 Eylül faşizmine karşı gerçekleştirilen ortak eylemimiz burada sonuçlanmıştır. Yeni güç ve eylem birliklerinde buluşmak üzere, bu eylemi gerçekleştiren tüm emekçileri, devrimci-demokratları, yurtseverleri ve halklarımızın dostlarını devrimci coşkumuzla bir kez daha selamlarız."

12 Eylül faşizmini protesto

Yunanistan-12 Eylül'ü protesto yürüyüşü.

tejlerden daha uzun olan ERNK korteji, içten ve canlı sloganlarıyla yürüyüşe katılanların da ilgisini çekiyordu. Bu coşkulu tablo karşısında birçok insan sevincini her vesilede dile getiriyordu.

Tertip komitesince oluşturulan zengin bir programla miting sürdürüldü. Bir taraftan yürüyüşün alana girişi devam ederken, diğer taraftan konuşmalar ve şiirler sunuluyordu. Aynı zamanda da ERNK taraftarı Hamburg folklor ekibi gösterilerde bulunuyordu.

Tüm gruplar miting alanına girdikten sonra folklor gösterileri durdurularak şu şekilde bir miting başlatma konuşması yapıldı: "12 Eylül faşizminin 9. yılında Türkiye ve Kürdistan halklarının mücadeledeki muazzam ve

daha şu gerçeği ispatladı: Kaybeden Türk sömürgecileri ve emperyalist destekçileri; kazanan ise savaştan Kürdistan ve Türkiye halkları olacaktır.

AVUSTURYA

Viyana Berxwedan Muhabiri

9.9.1989 tarihinde 12 Eylül faşizminin iktidara gelişinin 9. yılını protesto etmek için Kürdistanlı ve Türkiyeli 5 örgüt tarafından Viyana şehir merkezinde bir yürüyüş düzenlendi.

Ortak düzenlenen yürüyüşe toplam 300'ün üzerinde bir kitle katılımı sağlandı. ERNK taraftarlarının çağrısı üzerine bir araya gelen örgütlerden Av. Dev-Genç 20, TKP-ML/DABK 50, TDKP 50, TKP-ML/Merkez 48, MLSPB 2 kişi ile yürüyüşe katılım sağladılar. ERNK taraftarları ise 130 kişilik bir sayı ile yürüyüşte yer aldılar. TKP-ML/Merkez, yürüyüşe dayanışmacı olarak katıldı.

Yürüyüş korteji, saat 09.30 sularında hareket ederek Türk Konsoloslugu önünden geçti. Konsolosluk kapısına, üzerinde "Kahrolsun faşist Türk devleti" yazılı bir siyah çelenk bırakıldıktan sonra yürüyüşe devam edildi. Sık sık Almanca, Türkçe ve Kürtçe atılan slogan ve yoğunca dağıtılan bildirilerle Avusturya kamuoyunun ilgisi çekildi. Yürüyüş oldukça coşkulu geçti.

Miting alanında biriken kitleye yönelik Türkçe ve Almanca konuşmalar yapılarak dikkatler, faşizmin iktidara gelişine, Türkiye ve Kürdistan'daki son gelişmelere; faşist yönetimin Kürdistan'daki katliamlarına ve cezaevlerindeki faşist uygulamalarına çekildi. Yapılan kültürel gösterilerden sonra miting saat 13.00 sularında sonuçlandı.

FRANSA

Strasbourg/Berxwedan

9.9.1989 tarihinde Fransa'nın Strasbourg kentinde, ERNK, TDKP, TKP-ML Hareketi, TKP-ML-TİKKO ve TKEP taraftarlarınca ortaklaşa bir protesto yürüyüşü düzenlendi. 12 Eylül faşist cuntasını 9. yılında protesto etmek amacıyla düzenlenen yürüyüşe 350 civarında Türkiyeli ve Kürdistanlı yurtsever ve demokrat katıldı. Baştan sona coşkulu ve gür sloganlarla geçen yürüyüşe olan ilgi oldukça fazlaydı. Özellikle ERNK taraftarlarının oluşturulan kortejde en önde Cephe bayrağı, arkasında "Biji Serok Apo", "Kürdistan'da kimyasal silah kullanımına hayır", "Kürdistan'a bağımsızlık; katliamlara son"

ARGK ile dayanışma gecesi yapıldı

Danimarka/Berxwedan

9.9.1989 tarihinde Danimarka'nın Kopenhagen kentinde ARGK ile Dayanışma Gecesi düzenlendi. Saat 16.30'da başlayan geceye yaklaşık olarak 700 civarında bir kitle katılımı oldu. Gece programı içerik olarak oldukça zengindi. Sahnedeki her gösteri, kitlenin coşkun alkışları ve gür sloganları arasında tamamlanıyordu.

pankartlarının taşınması ve "Vur gerilla vur Kürdistan'ı kur" sloganlarının kararlıca atılması yürüyüşe daha bir canlılık katıyordu.

Yürüyüş boyunca görülen diğer bir olumlu yön ise, Türkçe ve Fransızca yayın ve bildirilerin yoğunca dağıtımı ve Fransız kamuoyunun yakın ilgisiydi. Fransız basını da yürüyüşü gazetelelerinde haber olarak vererek kamuoyunu bilgilendirdi.

YUNANİSTAN

Atina/Berxwedan

Sömürgeci-faşist Türk devletin, özellikle 1980 Eylül'ünde işbaşına getirdiği faşist ordu eliyle Türkiye ve Kürdistan halklarına karşı günümüze kadar sistemli olarak uygulayageldiği sömürü, işkence, katliam ve devlet terörü, düzenlenen bir protesto yürüyüşüyle lanetlendi.

12 Eylül 1989 tarihinde Yunanistan'ın Başkenti Atina'da Kürdistanlı ve Türkiyeli siyasi hareketlerin düzenlediği ve bir kısım Yunanlı ilerici ve demokratın da içinde yer aldığı ortak yürüyüşe 600'ün üzerinde bir kitle katılımı sağlandı. Atina'nın merkez alanı sayılan Lavrion durağından başlayan yürüyüş, Yunan demokratik kamuoyunun sevgi gösterisi arasında Türk Elçiliğinin bulunduğu alana doğru hareket etti. Yürüyüş boyunca sık sık sloganlar atıldı ve ortak hazırlanan bildiriler dağıtıldı. ERNK taraftarlarının taşıdıkları flamalar, pankartlar ve gür sesle haykırdıkları sloganlar yürüyüşe özel bir ilgi ve canlılık kazandırıyor.

Türk Elçiliği önünde biriken kitleler, dünya devrim şehitleri anısına bir dakikalık saygı duruşuna davet edildiler. Sonra, yürüyüşün amacını, faşist cunta ve uygulamalarını dile getiren ortak konuşma metni, Türkçe ve Yunanca olarak okundu. Konuşma ve mesajlardan sonra kültürel gösteriler sunuldu. Bu arada faşist Evren ve Özal kligini temsilen yapılan kuklalar ateşe verilerek yakıldı. Devrimci disiplin ve coşku içerisinde geçen yürüyüş eylemi, başarılı olup amacına ulaştı. Yunan basını da protesto yürüyüşünü gazetelelerinde geniş bir şekilde işleyerek kamuoyuna duyurdu.

12 Eylül faşist cuntasının 9. yılında protesto yürüyüşüne Devrimci Birlik Platformu güçleri (PKK, THKP-C/Acilciler, SVP, TKP-B), TKP-ML, Av. Dev-Genç, MLSPB, Dev-Savaş, TKP/ML Hareketi, TDKP düzenleyici örgütler olarak katıldılar.

Gece programı, başta Kürdistan devrim şehitleri olmak üzere dünya devrim şehitleri anısına bir dakikalık saygı duruşuyla başladı. Sahneye çıkan koro ekibi izleyicilere direniş marşlarını okudu. Ardından Ozan Arman devrimci direnişçi türküleriyle kitlenin beğenisini kazandı. Gecenin anlam ve önemini içeren

Türkçe siyasi konuşmayı kitleler büyük bir ilgi ile dinlediler. Kürdistan'daki silahlı direnişlerden verilen başarılı ve canlı örnekler, kitledeki coşkuyu doruğa ulaştırırken, konuşma sık sık slogan ve yoğun alkışlarla kesildi. Konuşmadan sonra Kopenhagen çocuk folklor ekibi sahneye çıkarak birbirinden güzel oyunlar sergiledi. Daha sonra Ozan Xemgin, Koma Nujin (müzik ekibi), Arhaus Müzik ekibi, Ozan Şemdin ve Ozan Zinar peşpeşe sahneye çıkarak devrimci-direnışçi türkülerini sundular. Yapılan Danimarkaca ve Kürtçe siyasi konuşmadan sonra gece programına 20 dakika ara verildi.

Gecenin ikinci devresi oynanan tiyatro oyunuyla devam etti. Tiyatro oyunu, güncel konuları içermesi nedeniyle önemli dercede ilgiyle izlendi ve coşkuyla

karşıladı. Tiyatrodan sonra Kopenhagen karma folklor ekibi, Kürdistan'ın çeşitli yörelerinden biraraya getirdiği birbirinden güzel oyunları sergiledi. Folklor ekibi, izleyicilerin yoğun alkışları arasında programını tamamlayarak sahneyi Ozan Xelil Xemgin'e ve Koma Berxwedan'a terketti. Peşpeşe sunulan devrimci-direnışçi ve halk türkeleri, salondaki coşku atmosferini oldukça arttırdı. Ve en son gelenekselleşen APO Hatê Hilvanê halayıyla gece programı, kitlenin yoğun sloganları arasında sonuçlandı.

ARGK ile Dayanışma Gecesi'ne Nikaragua Komite, Advokaterne TH. HOYER OGNIELS FORSBY, Kopenhagen YJWK, Radio Botan, Danimarka YXK, İsvaç ERNK Taraftarları ve Fıratapor Yürütme Komitesi dayanışma mesajlarını sundular.

Sol güçler aralarındaki dayanışmayı daha da güçlendirmelidir

Ağustos ayının ikinci yarısında Türkiye ve Kürdistan'daki cezaevleri direnişleriyle dayanışmak ve Kürdistan'daki katliam provalarını protesto etmek amacıyla, Paris'te 40'ın üzerinde Türkiyeli ve Kürdistanlı devrimci-yurtsever açlık grevine girdi. Birçok sol gücün ilk defa bu kapsamda ortak eylemde bir araya gelmesi güçlü bir dayanışma örneği oldu. **Berxwedan** adına, bu kadar farklı ideolojik-politik yapıya sahip olan güçleri bir araya getiren gelişmeyi ve buna bağlı olarak da Kürdistan'daki mücadeleyi nasıl değerlendirdiklerini her örgütten bir açlık grevcisine sorduk. Aldığımız yanıtları kısaltarak yayınlıyoruz:

"Birçok örgüt bizimle dayanışmada bulunarak ortak eylemde yer aldı. Bu olumlu bir gelişmedir. fakat yeterli değildir. Kürdistan halkıyla dayanışmada daha kararlı bir tutum takınılmalıdır. Bu yönlü zayıflık görülmektedir." (ERNK taraftarı)

"Kürt Solu ve Türk solunun bir araya gelmesi bizler açısından memnunkul verici. İsterdim ki, diğer Kürt örgütleri de aramızda olsun. Zannediyorum ki, önümüzdeki dönemde, Kürdistan'daki gelişmeler neticesiyle diğer Kürt hareketleri de bizimle birlikte eylem birliğine gireceklerdir. Beklentimiz de budur." (KAWA taraftarı)

"Özgürlük mahkumlarının düşman saldırılarına karşı devrimci bir direnişi var. Diğer yandan, düşmanın Kürdistan'daki sınıfsal ve ulusal baskısı sürmektedir. Bizler ortak zeminde bu gerici saldırılara karşı durmak ve onu püskürtmek zorundayız. Bu eylem platformunda bizleri bir araya getiren olgular esas olarak bunlardır." (TKP-ML/Partizan taraftarı)

"Birçok gücün bir araya gelmesi, olumlu bir gelişme tabii ki. Bu beraberlik nereye kadar gidecek, bunu zaman gösterecek. Bu güçlerin bir araya gelmesinde Kürdistan'daki mücadelenin rolü vardır. Ama bence belirleyici neden cezaevlerindeki direniştir. Kürdistan'daki mücadele var olduğu sürece destekleyeceğiz; olması gereken şeydir." (Avrupa Dev-Genç taraftarı)

"Gerek Kürdistan'da yükselen mücadele ve gerekse cezaevlerindeki mücadele, örgütlerin hirlikte, yanyana yürütmesine zemin hazırladı. Bunda Kürdistan'daki mücadelenin elbette önemli bir etkisi vardır. Bir Kürdistan talebini öne çıkarıyorsa, Kürdistan'da savaşan güçlerle birlikte açlık grevini örgütlemek zorundasın." (Kadınların Kurtuluşu Dergisi'nden bir eylemci)

"Cezaevlerinde ve Türkiye Kürdistanı'nda faşist baskılar var. Kimyasal silah kullanma hazırlıkları var. Zindanlardaki özgürlük mahkumlarına destek vermek ve Kürdistan'daki faşist uygulamaları protesto etmek için açlık grevine girmiş bulunuyoruz." (THEKP-C (Acilciler) taraftarı)

"Birçok sol örgüt bir araya geldi. Her ne kadar belli ayrımlıklar olsa da, bu önemli değil. Burada tek bir amaç vardır: Ülkede yaşanan somut koşulları, faşist uygulamaları kamuoyuna duyurmak. Bunu olumlu değerlendiriyorum... Kürdistan'daki mücadeleyi, artık hiçbir şekilde tartışmaya gerek yok. Kürdistan'da mücadele verenleri destekliyoruz. İnaniyoruz ki, mücadele edenler, eninde sonunda hedeflerine ulaşacaklar. Onların destekçisiyiz." (TDKP-Halkın Kurtuluşu taraftarı)

"Daha önce bir araya gelmeyen güçlerin ortak eylemde bulunmasını doğuran, içinde bulunduğumuz koşullardır. Gelecekte de inancım odur ki, bu tür eylemler yapılır.. Kürdistan'daki mücadele, bana göre PKK'nın gerilla savaşıdır; cephe savaşı. Biz Kürdistan'ın kendi kaderini tayin hakkını savunuyoruz..." (TKP-ML Hareketi taraftarı)

"9 gücün bir araya gelmesinde, elbette Kürdistan'daki mücadelenin rolü vardır. Bir de Kürt ve Türk solunun birliği ve beraberliği vardır. 'Doğu'daki eylemlere her taraftan destek vardır. Burjuvazi tarafından da görülüyor. Kürt ve Türklerin birleştiğinin kanıtı oluyor bu beraberlikler." (EKİM taraftarı)

Faşist rejimin maskesi bir kez daha düştü

Bulgaristan'daki azınlık Türkler meselesine adeta bir cansimidi gibi sarılan faşist rejim, bu politikadan beklediğini bulamayınca, tam tersi bir dönüş yaparak, sınırlarını kapattı. Bulgaristan'dan gelen azınlık Türklerin sayısı 300 bini aştığında, hükümet yaptığı açıklamada vize uygulanacağını ve vizesi olmayanların içeri alınmayacağını söyledi. Türk hükümetinin yüzseksen derece dönüş yaparak böylesi bir kararı alması, faşist rejimin Bulgaristan politikasının iflas ettiğinin de bir işareti oldu.

Bu mesele ilk ortaya çıktığı dönemde, Bulgaristan'daki azınlık Türkler sorunu üzerinde durmuş ve sorunun ardındaki nedenleri irdelemiştik. Yeniden bu konuya değinmeyeceğiz. Ancak son gelişmelerin ortaya çıkardığı bazı gerçekler temelinde, faşist rejimin ikiye bölünmüşlüğüne ortaya koyacağız. Ortaya çıkan olaylar, faşist rejimin sahtekarlığını bir kez daha açığa çıkardı.

Bulgaristan'dan Türk göçmenleri gelmeye başladığında faşist rejim bunları, Kürdistan'da yükselen ulusal kurtuluş savaşına karşı kullanabileceğini hesaplayarak, kapılarını sonuna kadar açtı. Hatta Başbakan Turgut Özal, "Ümüğünü sıkacağız, Jivkov'u zorla masaya oturtacağız. Ne kadar varsa hepsini alacağız" biçiminde açıklamalarda bulunarak, bu politikalarını uygulayacaklarına dair kendisinden emin görünüyordu. Ancak, sayının 300 bin sınırına dayanması, Bulgar hükümetinin faşist rejimin şantaj ve tehditlerine boyun eğmemesi, Türk hükümetinin o kendisinden emin havasının da bir balon gibi sönmelerini birlikte getirdi. Böylece, faşist rejimin bir cansimidi gibi sarıldığı bu durum, onun daha da gömüldüğü bir bataklık haline geldi.

Bulgaristan'daki azınlık Türkler meselesinin özellikle de bu dönemde, bu şekilde ortaya çıkmasında faşist rejimin kışkırtmalarının oynadığı rol en başta gelmektedir. Faşist rejim, bu vasıtaıyla, içerde şovenizm dalgasını kabartırken, dışarıda da sözde insan haklarına sahip çıkıyor imajı yaratmaya çalışıp, Kürdistan'da giriştiği ve girişeceği katliamları, insanlıkdışı uygulamaları ve işkenceleri gizlemeye yöneldi. Bunların yanı sıra, Türk şovenizmini dalgalandırarak, Türk halkında Kürdistan

ulusal kurtuluş mücadelesine karşı gelişen sempatiyi de engellemeyi amaçladı.

Çeşitli kışkırtma ve vaadlerle Türkiye'ye göç ettirilen Bulgaristan azınlık Türkleri, Türkiye'deki gerçeklerle karşılaşınca büyük bir şaşkınlığa düştüler. Kendilerine vaadedilen yaşamın sahte olduğunu, gerçekleri gördükten sonra anladılar. Ekonomik yoksulluk, sömürü, faşist baskı ve insan haklarının çiğnenmesi, gelen göçmen gruplarının tersine bir göç hareketine başlamalarına yol açtı. Şimdiye kadar geri dönenlerin sayısı 30 bini buldu. Bu sayının, yeni gitmek isteyenlerle birlikte önümüzdeki günlerde daha da artacağı görülmektedir.

Bulgaristan'dan gelen göçmenler, Türkiye'de tam bir sefaletle karşılaştılar. Çoğu çadırlarda yaşarken, ellerinde varolan paralarının bitmesi üzerine eşyalarını satmaya başladılar. Böylece, sefalet ortamında açlıktan ölmek için, eşyalarını, haraç-mezat satmaya başladılar. Yine, içlerinden bir kısmının kötü yollara düşürüldüğü ve genç kızlara sarkıntılık yapıldığı, fuhuşun geliştirildiği de, basının sayfalarına yansdı.

İş bulabilen sınırlı kesimse, ucuz işgücü olarak, Türk kapitalizminin hizmetine koşuldu. Bunlar üzerinde her türlü oyun tezgahlanarak, yoğun sömürü altına alındılar. Birçok işletme sahibi, bunu bir fırsat bilerek, eski işçilerine çıkış vererek, yerlerine Bulgar göçmenlerini almaya başladı. Bu da, göçmen işçilerin ağır bir sömürü çarkının altına girmelerine yol açıyor. Bu konularda örnekler çoğaltılabilir.

Ortaya çıkan bütün bu sonuçlar ve geri dönüşlerin hızlanarak devam etmesi, faşist rejimin Bulgaristan'a yönelik politikasının iflas ettiğini göstermektedir. Geri dönüşler, göçmenlerin Türkiye'de kendilerine vaadedilen ortamı bulamamaları ve faşist rejim gerçekliğiyle karşılaşmaların bir sonucudur.

Her ne kadar Bulgaristan'ın bazı yanlış uygulamaları, TC'nin kışkırtıcılığına zemin hazırlayıp, büyük bir göç dalgasının doğmasına yol açmış olsa da, göçmenlerin Bulgaristan'daki yaşam seviyeleri ve sosyal hakları çok ileri düzeydedir. Türkiye'de bunun onda bir oranındaki düzeyiyle bile karşılaşmadılar. Bu durum göçmenlerin gidişini hızlandırdı.

TC'nin uluslararası alanda kendi insanlıkdışı yüzünü gizlemek için Bulgaristan'daki azınlık meselesine dört elle sarılmaya başlaması ve bunu sürekli uluslararası platformlara götürme taktiği de tutmadı. Birçok ülkeden parlamenterler ve bazı insan hakları kuruluşlarının temsilcileri, Bulgaristan'daki durumu yerinde gözlemlemek için ziyaretler yaptılar. Bu ziyaretlerde, TC'nin iddialarının aslı olmadığı açığa çıktı.

Bulgar hükümetinin isim değiştirme dışında, TC'nin iddia ettiği gibi, camileri yıktırdığı, azınlık Türkler üzerinde baskı uyguladığı biçimindeki iddialarının aslı olmadığı, bu ziyaretçiler tarafından basına ve uluslararası platformlara açıklandı. Bu açıklamalar, TC'nin kopardığı yaygaranın gerçeğe dayanmadığını ve bunun bir demagoji olduğunu açığa çıkardı.

Uluslararası alanda durumun daha iyi açığa çıkması, yine ülke içerisinde göçmenlerin içerisine düştükleri durumlar, TC'nin suni bir şekilde körükleyerek yarattığı göçmen sorununun boyutlarını açığa çıkardı.

Faşist Türk hükümetinin ilk açıklamalarının aksine, vize uygulamasına başlaması, burjuva muhalefetin yoğun tepkisine de yol açtı. Bu kararlar Türkiye'nin içerde ve dışarda inandırıcılığını yitirdiğini belirttiler. Aynı konularda köşe yazarları da geniş açıklamalarda bulundular. Hükümetin son kararının, Bulgaristan politikasının tutmadığının bir göstergesi olduğunu yazan gazeteler, hükümeti de bu karardan dolayı sert bir şekilde eleştirdiler.

Bu karar ve ardından Bulgar göçmenlerinin başına getirilenler, faşist rejimin insan haklarına ne kadar saygılı olduğunu gösteren bir örnektir. İnsan hakları sloganını kendi yüzünü gizlemek için kullanan faşist rejimin, çıkarları elvermediğinde, bunu çiğnemekte tereddüt etmeyeceği de bu şekilde bir kez daha ortaya çıktı. Yine, Bulgaristan'daki göçmenler sorununa yaklaşımının da bu ilkeyle yakından ve uzaktan hiçbir bağıntısı olmadığı, son gelişmelerle birlikte bir kez daha gözler önüne serildi. Faşist rejimin bu konudaki sahtekarlığının her yönüyle açık olduğu, bu gelişmelerden de açık bir şekilde anlaşılıyor.

Nusaybin ve yöresi PKK'nin birer kaleleri durumundadır

Bugünkü şartlarda bile bakıyoruz ki, bir gerilla birliği köylere indiğinde, halk sevincinden ne yapacağını bilmiyor, onlara evinde ne varsa vermek istiyor. Bunu, düşman da artık itiraf etmektedir. Zaten bunun içindir ki, ne yapacağını şaşırıp kalmışlar. Çünkü treni kaçırdıklarının farkına varmışlar. Bunun verdiği hırsla rastgele ve keyfi olarak insanlarımıza binbir türlü hakaret ve işkence etmektedirler. Ama yine de bir şey elde edememektedirler.

Bir gerçek vardır ki, o da 1987 yılından bu yana yöremizdeki gerilla gruplarının sayıca bir hayli fazlaşmış bulunmalarıdır. Yöremizde artık **Serxwebûn** ve **Berxwedan** gazetelelerini, kaset hatta Serok APO'nun video konuşmalarını bile izleme imkanını bulduk. Kasetleri gruplar halinde sırasıyla diğer köyler de izliyor ve yayınları topluca okuyorlar. Önceleri ilgi göstermeyenler, günümüzde gerek yayın okuma olsun, gerekse maddi-manevi yönden yardım olsun bizden daha aktif olmaya başladılar. Yöremizden epey savaşçılar da çıktı. Yaşlılarımız önceden bizleri vazgeçirtmek için uğraşırlarken, bugün kendileri istiyorlar ki kuryelik yapılınsın ve her türlü olanak seferber edilsin. Diyebilirim ki, bugün hemen hemen tüm köylerde Partinin mutlaka bir hücresi vardır. Kimi kuryelik, istihbarat vb. şeyler yaparken, kimileri de (okuma yazması olanlar) ev ev dolaşarak yayın okuyor-okutuyor ve bu temelde hem eğitim hem de propaganda yapıyorlar. Son dönemlerde bu tür çalışmalarımız daha da gelişmiş bulunmaktadır.

Kürdistan gençliğine

20. yüzyılın son çeyreğinde görülmemiş katliam ve zulmün kendisi, günümüzde Kürdistan'da halkımıza karşı uygulanmaktadır. Biz Kürdistan gençliği, onur, şeref, haysiyet ve namus için yaşıyorsak, bilmemiz gerekir ki, bunların tümü bugün düşman çizmesi altında çiğnenmektedir. Eğer bugün Kürdistan'da masum köylüler kurşunlanarak öldürülüyor ve üstlerine benzin dökülerek yakılıyorsa, zindanlarda bulunan savaş esirleri komplolar sonucu katlediliyorsa, bilinmelidir ki bu yapılanların tümü yarın hepimizin de başına gelebilir.

Bu katliamlara, işkencelere, zulüm ve ihanetlere nasıl seyirci kalabiliriz? Köleliği, biz yurtsever devrimci gençlik olarak nasıl kabullenebiliriz? Geleceğin umudu, baharın filizlenen çiçeği, özgürlüğün yeşeren ağacı, bugün sana kucak açan, büyümen ve gelişmen için sana güç veren, benzerine ender rastlanan Partin PKK var. APO gibi eşsiz bir önderimiz ve kahramanca savaşarak şehit düşen komutanlarımız vardır. Onlara bağlılığımızı ve layık olduğumuzu ancak ve ancak bu onurlu ve kutsal davada yerimizi almakla kanıtlayabiliriz.

Artık küçücük hayal dünyalarından sıyrılmanın zamanı gelmiştir. **München'den Reşit**

Gerilla birliklerimiz, en az her iki haftada bir mutlaka gelerek gelişmeleri yakından izlerler ve denetlerler.

Türk devleti istediği kadar çırpınsın dursun, durum öyle istedikleri ve söyledikleri gibi değildir. O kadar zavalhlaşmışlar ki, durumlarına insanın acıyası geliyor. MİT, özel tim ve askeri birlikler eskiden her gün açıktan işkence ve zulüm ederlerken, bugün geliyorlar, sözümona "dost" görünümünü veriyorlar. Ama nafile, başvurdıkları bu taktikler de tutmadı. Çünkü halk, Partiye o kadar güveniyor ki, istedikleri kadar çırpınıp dursunlar, zaten son dönemlerde basına verdikleri "PKK Mardin'de büyük kitle desteğine sahiptir" demeçleri bile, bu gerçeğin itirafıdır.

Bir örnek daha vereyim: Daha geçen senenin ortalarına kadar bir sürü olan köy korucusu, bugün silahlarını gruplar halinde geri iade etmektedir. Yöremizde tek bir korucuya bile artık zor rastlanır. Denilebilir ki, köy koruculuğu tümünden iflas etmiştir. Şimdi köylüler silah talep etseler bile, düşmanın kendisi artık vermeyecek. Çünkü içlerine öylesine bir korku işlenmiş ki, verdikleri silahların kesinkes kendilerine yöneleceğini çok iyi biliyorlar.

Her şeyimiz bundan böyle halka hizmettir ve hizmet için olacaktır.

Tüm Berxwedan okurlarına ve Avrupa'daki yurtsever emekçilere arkadaşların devrimci selamlarını iletıyorum.

Nusaybin'den bir yurtsever
13.7.1989

BİR İNİLTİ DUYUYORUM

Bir inilti duyuyorum...

Bu inilti ülkemin

Yaralıymış

Yarası derin

Gidip göresim geliyor...

Karartılmışsa da yaşamı

Karlı sıra sıra dağlarını

Ovalarını, vadilerini

Zulmün barut kokan havasını

Pis potinler kirletmişse

de toprağını

Söz verdik, söz sana

yoldaşlarımıza

Birleştireceğiz

Garbın ile Mağrabını

Bir inilti duyuyorum bir inilti

Bu inilti Kürdistan'ın

ARGK sarıyor yaralarını saracak

Sende ahım kalmayacak

Zebaniler defolup gidecek

Bir inilti duyuyorum inilti

Beni divane eden inilti...

İnilti derinden

Düşmanı kovmak lazım içinden

Binlere varan

naaşımız var bağrında

Umudumuz

kanımız var toprağında

Bir inilti duyuyorum inilti!

Beni sersem eden inilti...

Yaşamak değil mi

yarahnın hakkı

Kara mı sanki milyonların bahtı

Deryalarını ılık seline boğmuş

15 Ağustos güneşinin şafkı

Bir inilti duyuyorum inilti!

İnilti...derinden...

Gidip görmek geliyor içimden

İsveç'den Ali

Halkımız
ARGK'den aldığı
cesaretle artık
korkusuzca ve yüksek
sesle konuşuyor

25.7.1989 tarihinde gece saat 01.00 civarında bir ARGK grubu, Nusaybin'e bağlı Kinikê (Bakacık) köyünü basmış, tüm köylüyü biraraya toplamış ve bir süre propaganda yaptıktan sonra muhtarın telsizini de almıştır. Ardından köyün okulu ve içindeki malzemeleri ateşe vererek yakmıştır. E-5 karayolu üzerinde ve Nusaybin ile Cizre arasında bulunan Kinikê köylülerinin ve yöre halkının bu eylemden sonra gerillaya olan güvenleri ve cesaretleri daha da artmıştır.

TC'nin faşist ordusu, bu büyük eylemin yankısını perdelemek için eylemden sonra gündüz çevre köylere operasyonlar düzenledi. Bu arada güttükleri papaz politikasıyla halkı kandırmaya çalışmışlarsa da bu politikaları beş para etmemiştir. Operasyon üsteğmeni, bir köylüye şunu demiş: "Biliyorum, şimdi siz, bize yemek veriyorsunuz, bizden sonra Apocular gelecek ve bu sefer de onlara yemek vereceksiniz." Köylü de çekinmeden, yüksek sesle ancak hesaplı bir cevap vermiş: "Evet evet vereceğiz, hem eğer size ekmekle su veriyorsak, onlara ekmekle yoğurt vereceğiz." Köylülerimiz bu açık cesareti ve politik uyanıklığı elbetteki partizanlardan öğrenmiştir. Bu köylü bir de faşist üsteğmenin dikkatini başka noktaya çekmek için de şöyle demiş: "Biz sizden korkmuyoruz, onlardan korkuyoruz." Bundan da amaçladığı şey; ARGK otoritesinin tüm Kürdistan'ı sardığını ispatlamaktır.

Ömer-Nusaybin'den
bir Berxwedan okuyucusu

Pazarcık ve Elbistan'da gelişen ERNK örgütlülüğü düşmanda panik havası yaşıyor

12 Eylül faşist darbesinden sonra bölgede etkinliği önemli ölçüde zayıflayan ulusal kurtuluş hareketinin bu durumundan cesaretlenen düşman yıllarca açık terörünü "sorunsuz" ve "kaygısızca" sürdürdü. 15 Ağustos Atılımı sonrası her ne kadar bölgede bazı ayağa kalkış umutları belirdiyse de pek etkili olamadı. Bu daha çok bölgenin ekonomik, sosyal ve kültürel özelliklerinden kaynaklanan dengeli tutumundan kaynaklanıyordu. Uzun süre doğal bir su kaynağının ağız zorla kapatılmıştı. Ancak su engel tanımaz. Bugün olmazsa yarın veya öbür gün engelini aşındırarak yavaş yavaş bitirir. Kaldı ki, bu aşındırma süresinin beklenmesine de gerek yoktu. 15 Ağustos 1984'den bugüne 5 yıl boyunca intikam namluları Kürdistan'ın her yanında düşmanı bozguna uğratiyordu. Ve bu olağanüstü gelişmeler, hapsedilen büyük kaynağın yeryüzündeki engellerini hızla yerle bir etti. Ve bugün kaynak duvarında açılan deliklerden berrak su sızmaya başladı bile. İşte bu olay düşmanın korkunç derecede paniğe kapılmasına yol açtı. Kudurgancasına eskisinden daha da barbarca dişlerini göstermesine ve sınır tanımayan saldırılar geliştirmesi-

Korucular silahlarını bırakıyorlar

Ben, yıllık izinimi Urfa'nın Halfeti bölgesinde geçirdim. Bölgede edindiğim izlenimlerimi kısaca aktarmak istiyorum. Genelde olduğu gibi Halfeti bölgesinde de ekonomik durum çok kötü. Alım gücü yok dercede; buna karşın pahalılık almış başını gidiyor.

Fakat kitlelerdeki kıpırdanış ve siyasi durum, neredeyse 1979-80 yıllarını aratmayacak düzeye gelmiştir. Mücadelenin örgütsel yapısı bu alanda da hızla gelişmektedir. Bu arada gördüğüm ve konuştuğum birçok genç, ARGK'nin saflarına katılmak için sırada beklediğini açıktan belirtti. Ayrıca, devletin bu alanda da oluşturduğu koruculuk ve ajanlaştırma sistemi dağıldı. Karamezra'da iki korucu ve ajanın, ARGK gerillaları tarafından ölümle cezalandırılmaları, yine bunlara gönderilen uyarı mektupları, sistemi tümünden işlemez kıldı. Son olarak

Şapka düştü kel gözüktü

TC, son dönemlerde Bulgaristan'dan gelenlere "yardım" adı altında "imam" kılıklı ne idüğü belirsiz uşak ruhlular aracılığıyla günde binlerce mark toplamaktadır. Danimarka'da da birkaç "imam" kılıklı uşağını para toplamak için harekete geçirmiştir. Bunlar kahvehanelere girdiklerinde TC ağzıyla propaganda yaparak yardım dilemektedirler. Ancak gittikleri birçok yerde tepki ile karşılaşmışlardır. Duygusalığa kapılıp para yardımında bulunan iki Kürdistanlı ise, yurtseverler tarafından ikna edici uyarılara kulak vererek işledikleri

duyduğum kadarıyla Seldet, Aynılı, Bezur vd. birçok köylerdeki korucuların tümü ya silahını bırakmış, ya da köyü terk ederek metropol alanlara kaçmışlardır. Bu durum karşısında şaşkınlıklarını gizleyemeyen sömürgeciler ise; silahını geri veren korucuları, ödemiş oldukları korucu maaşının tümünü geri alacakları tehdidiyle kararlarından caydırmaya çalışmaktadırlar. Bölgeye sevkedilen özel timler ise, halkın arasında çeşitli provokasyonlar yaratarak gözdağı veriyorlar.

Ayrıca, ARGK gerillalarının bölgedeki varlığı ve hainlere vurduğu ölümcül darbeler, sömürgeci ve uşak takımı arasına büyük korku ve telaş salarken, yurtsever halkımız arasında ise güven ve coşkuyu yeniden canlandırmıştır.

Bielefeld'den S. Kasım
12.9.1989

yanlışlığın farkına varmışlardır.

TC'ye sormak gerekir; geçen yıl tel örgüler içerisine hapsederek sürekli işkenceye maruz bıraktığınız, hatta ekmeklerine zehir katarak katletmeye çalıştığınız Kürt insanlarına neden bunları reva gördünüz? Fakat artık halkımız sizleri çok iyi tanımaktadır. Çünkü "şapka düştü kel gözüktü." Varolan sermayenizi de tükettiniz.

Halkımız, artık sahipsiz değildir. Sanığı, yani TC'yi suçlu sandalyesine oturtan PKK hesap sormaktadır.

Danimarka'dan Aziz

masız dolaşamıyor. Birçok köyün telefonları kesilmiş durumda ve yine yaygın tutuklamalar gündemde.

Berxwedan kanalıyla düşmana bir şeyi hatırlatmak istiyorum. Güzelim pınarı birara kapatmayı başardınız ve tam anlamıyla kuruttuğunuzu sandınız. Fakat su sızmaya başladı; hem de öylesine yoğun bir sızma ki engellemek mümkün değil. Her köyde yaygınlaşan daha deneyimli, daha militan cephe örgütlenmesi sızmaların korkunç bir patlamaya dönüşeceği, askerinizi, faşistinizi işbirlikçiniz önüne katarak savurup süpüreceği günleri müjdeliyor.

Artık treni kaçırdınız. Cudi'den, Silopi'den, Dersim'den, Hakkari'den, Eruh'tan, Şemdinli'den Kürdistan'ın her yanından gerillanın vurduğu darbeler aynı denize doğru ilerleyen yüzlerce nehir gibi ahenkle ve coşkuyla akıyor ve bu kervana artık Pazarcık ve Elbistan da eklendi. Artık bu akış dağları, uçurumları, yamaçları aşağı —Ozanın dediği gibi— o büyük denizde, bağımsızlık denizinde buluşana kadar akacak, hem de tüm engelleri yerle bir ederek.

Paris'ten bir grup Berxwedan okuyucusu adına M...

ADIM ADIM KÜRDİSTAN

Geçmişin ticaret merkezi, günümüzün direniş kalesi

A M E D

(Diyarbakır)

—III—

"Amed Amed Amed...
tu dayika me Amed
Her du ruyên te Urfa û Mahabad
axin Amed...
Her du biskên te Dicle û Fırat
ahhh Amed..."

YERLEŞİM ALANLARI VE NÜFUS DAĞILIMI

Diyarbakır, nüfus olarak Kuzey-Batı Kürdistan'ın Antep'ten sonra gelen ikinci büyük kentidir. Aynı şekilde, Kürdistan'ın bu parçasında ticaretin en çok yoğunlaştığı bir merkezdir. Kentsel ve sanayi olarak gelişim düzeyi küçümsenmeyecek düzeydedir. Kürt kültürünün de merkezi olan Diyarbakır, tüm bu özellikleriyle Kuzey-Batı Kürdistan'ın bir çekim merkezidir.

Diyarbakır şehir merkezinde, yerli nüfustan çok çevre illerden akın eden geçici ve kalıcı nüfus yaşamaktadır. Dışardan gelen nüfusun yoğunluğunu Mardinli ve Urfelılar oluşturmaktadır. Buradaki öğrenci-geçiciliğin yoğunluğu, Diyarbakır'ı, sömürgeciler için gözardı edilmemesi gereken bir şehir durumuna getirmiş bir etkidir.

Yine Tıp Fakültesi, Üniversite ve daha birçok öğretim kurumlarına sahip olan Diyarbakır, en fazla yerli ve dışardan öğrenci barındıran bir kentimizdir. Buradaki öğrenci-geçiciliğin yoğunluğu, Diyarbakır'ı, sömürgeciler için gözardı edilmemesi gereken bir şehir durumuna getirmiş bir etkidir.

Diyarbakır'da işsizler ordusunun her gün artan sayıda büyümesinde, dışardan akın eden nüfusun rolü vardır. Bu işsizlik sonucudur ki, şehir merkezinde yoğun şekilde kahvehaneler bulunmaktadır.

Diyarbakır, daha çok bir ovayı andıran yer yer tümsekli bir alanda kurulmuştur. Şehir merkezine ve ilçelere bağlı diğer yerleşim birimleri ise genellikle tepeliklerin yamacında kurulmuştur. Bölge halkının yaşadığı alanlar yakın mesafelidir.

Diyarbakır'a bağlı 11 ilçe, 14 bucak ve 670 köy bulunmaktadır. Toplam nüfusu 778.150, yüzölçümü 15.354 kilometrekaredir. Merkez ilçeden sonra en fazla nüfus barındıran yerleşim alanları Silvan, Bismil ve Ergani'dir. Bu üç ilçe, Diyarbakır'ın en fazla gelişmiş yerleşim birimleridir de.

MERKEZ İLÇE: Nüfus ve yüzölçümü olarak, bölgenin en büyük yerleşim alanıdır. Nüfusu 323.448 kişidir. Yüzölçümü 3.010 kilometrekaredir. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 107 kişidir.

Bölgenin nüfusu genellikle merkez ilçede toplanır. Nüfus yoğunluğunun fazla olması bu nedenledir. Bölge nüfusunun %30'u, kentsel nüfusun ise %63'ü merkez ilçede yaşamaktadır.

Merkeze Eğil, Mermer ve Yolbozu bucakları dışında, 130 köy bağlıdır. Her 100 kilometrekareye ortalama olarak 4 köy düşmektedir. Merkeze bağlı nüfusu 1000'i aşan 30'a yakın yerleşim birimi vardır.

Merkezin toprakları Karahan, Kiki ve Dicle ovaları arasında yer alan Diyarbakır Ovası içindedir.

Merkez ilçenin topraklarının Dicle

le'nin doğusunda kalan kesimi tanıma elverişlidir. Baklagiller, pamuk, keten, tahıl ve meyve yetiştirilir. Dicle'nin batı kesimi ise tarıma elverişli olmadığı için hayvan yetiştiriciliği yapılır.

Merkeze bağlı köyler, ilçenin çevresinde toplanarak, anayol boyunca kurulmuşlardır.

BİSMİL: Bölgenin kuzeydoğusunda kurulmuştur. Nüfusu 61.517'dir. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 36 kişidir. Yüzölçümü 1.748 kilometrekaredir.

Bismil'e Tepe ve Yukansalat bucakları ve 88 köy bağlıdır. İlçe topraklarındaki yerleşim birimleri oldukça yakın mesafelidir. Her 100 kilometrekareye ortalama olarak 5 köy düşmektedir. Yerleşim sıklığı, bölge ortalamasının üstündedir.

Bismil, Diyarbakır'ın en verimli ovalarından Behremki Ovası'nda yer alır. İlçe verimli bir ovada yer aldığı için ekonomisi tanıma dayalıdır. Bismil, Diyarbakır'ın bir tahıl merkezidir.

Toprakları verimli olan Bismil köylerinde toprak ağalığı yaygındır. Topraklar az sayıda kişinin egemenliğinde olduğu için, ilçede göç sürekli. Dolayısıyla nüfusun artış hızı düşmektedir.

Bismil'e bağlı nüfusu 1000'i aşan köylerin sayısı 10'u bulmaz.

Dicle Irmağı'nın kıyısında kurulan Bismil, Diyarbakır'ın en eski yerleşim alanlarından. Diyarbakır merkezine 58 kilometre uzaklıktadır. Diyarbakır-Kurtalan Demiryolu üzerinde bir istasyondur da. Aynı zamanda Diyarbakır'dan Siirt'e giden karayolunun üstündedir.

ÇERMİK: Diyarbakır il topraklarının güneybatısında kurulmuştur. Yüzölçümü 1.032 kilometrekaredir. Nüfusu 36.893 kişidir. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 32'dir.

Çermik'e Başan (Aloe) bucağı ve 65 köy bağlıdır.

İlçe toprakları dağlık ve ormanlılarla kaplı. Bu coğrafik konumundan dolayı yerleşim sıklığı düşüktür. 100 kilometrekareye düşen ortalama köy sayısı 2'dir. Köyler, genellikle ilçe topraklarının batısındaki dağlık kesimde toplanmışlardır. Köy nüfusları genellikle azdır. Aynı şekilde, ilçedeki nüfusun artış hızı da düşüktür. Nüfusu 1000'i aşan köy sayısı 6 civarındadır.

Çermik'in ekonomisi tarım ağırlıklıdır. Tahıl, pirinç, pamuk ve meyve yetiştirilir. Tarımın yanı sıra, hayvancılık da ilçenin ekonomisinde yer alır.

Ergani'nin batısında yer alan Çermik'in Diyarbakır merkezine uzaklığı 90 kilometredir. Çermik, yakın geçmiş yıllara kadar Elazığ'a bağlıydı. Dağlarla çevrili olan ilçenin çevresinde bağ ve bahçeler yer alır.

ÇINAR: Diyarbakır'ın güneyinde yer alan ilçenin nüfusu 35.668'dir. Yüzölçümü 1.952 kilometrekaredir. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 18 kişidir.

Çınar'a Kilvan bucağı ve 51 köy bağlıdır. Yerleşim sıklığı düşüktür; her 100 kilometrekareye düşen ortalama köy sayısı 2-3'tür. İlçeye bağlı

Diyarbakır şehir merkezinden bir görüntü

köyler, yöre topraklarının doğu ve güney kesimini kaplayan Kiki Ovası çevresinde toplanmıştır. Toprakları tanıma elverişli olan Çınar köylerinde, toprak sahipliği azdır. Bu nedenle köyler az da olsa gelişmişlerdir. Nüfusu 1000'i aşan köy sayısı 10'a yakındır.

1940-50 yılları arasında, Çınar'a ve köylerine Bulgaristan ve Kudüs'ten göçmenler yerleştirildi.

Diyarbakır-Mardin karayolunun içinden geçtiği Çınar ilçesi, Diyarbakır merkezine 30 kilometre uzaklıktadır.

ÇÜNGÜŞ: Bölgenin kuzeybatısındaki dağlık bir kesimde kurulmuştur. Nüfusu 17.995 kişidir. Yüzölçümü 489 kilometrekaredir. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 37 kişidir.

İlçe topraklarının tanıma elverişli olmamasından dolayı, 100 kilometrekareye düşen ortalama köy sayısı 7'dir. Çüngüş'e bağlı köy sayısı 35'tir. Karakaya Barajı, Çüngüş'tedir.

İlçe ekonomisi tanıma ve hayvancılığa dayalıdır. İlçe merkezine, Çermik'ten 24 kilometrelik bir şose ile gidilir.

DİCLE: Bölge topraklarının kuzeyinde bulunan dağlık kesimde kurulmuştur. Nüfusu 35.170 kişidir. Yüzölçümü 738 kilometrekaredir. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 48 kişidir.

Dicle'ye bağlı 35 köy vardır. 100 kilometrekareye düşen köy sayısı 5'tir. Nüfusu 1000'i aşan köy sayısı 10'a yakındır. Köyler genellikle ilçenin güneybatı ve orta kesiminde toplanmıştır.

İlçenin ekonomisi ağırlıklı olarak tanıma dayalıdır. Başlıca tarım ürünleri tahıl ve meyvedir.

Dicle'ye, Ergani'den ayrılan 32 kilometrelik bir yolla gidilir. Diyarbakır şehir merkezine uzaklığı 88 kilometredir.

ERGANI: Diyarbakır'ın batı kesiminde kurulmuştur. Nüfusu 59.359 kişidir. Yüzölçümü 1.489 kilometrekaredir. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 40 kişidir.

Ergani'ye Ahmetli bucağı ile 70 köy bağlıdır. Köyler, ilçenin kuzey bölümünde karayolu ve demiryolları çevresinde toplanmıştır. 100 kilometrekareye ortalama 5 köy düşmektedir.

İlçede tanımsal üretim yaygındır. Sebzeçilik ve meyvecilik, üretimde önemli yer tutar. Badem ve üzüm ise dışarıya ihracat edilir. Halkın geçim kaynağı tahıl üreticiliğinin yanı sıra hayvancılıktır.

Ergani, birçok yönden ulaşım olanaklarına sahiptir. Bu ulaşım olanaklarından dolayı, ilçede önemli oranda ticaret de gelişmiştir. Ergani, Diyarbakır şehir merkezinden sonra, sanayi olarak en gelişmiş ilçedir.

Etrafı geniş meyve ve sebze bahçeleriyle çevrili olan Ergani'den işlek yolun geçmesi ve dolayısıyla uğrak yer olması, onun gelişmesinde rol oynamaktadır.

HANI: Adı duyulunca Şeyh Salt İsyanı'nı ve 9 yoldaşımızın büyük ve kahramanca direnerek şehit oldukları alanı anımsatan Hani, Diyarbakır'ın kuzeyindeki dağlık kesimde kurulmuştur. Nüfusu 23.018 kişidir. Yüzölçümü 415 kilometrekaredir. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 55'tir.

Hani'ye 18 köy bağlıdır. 100 kilometrekareye ortalama 4 köy düşer. Köyler genellikle yoğun nüfus barındırır ve ilçenin kuzeyindeki küçük ovada kurulmuşlardır.

Hani'nin Diyarbakır merkeziyle ulaşımı Ergani'den ayrılan bir yolla sağlanır.

HAZRO: Bölgenin kuzeydoğusundaki dağlık kesimde kurulmuştur. Nüfusu 18.947 kişidir. Yüzölçümü 419 kilometrekaredir. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 45 kişidir.

İlçeye 22 köy bağlıdır. 100 kilometrekareye 5 köy düşmektedir. Köyler, ilçe topraklarının orta kesimindeki dağ eteklerinde toplanmıştır.

Merkezin engebeli bir alanda kurulduğu Hazro'da, tarım üretimi ve hayvancılık yapılır. Hazro, Diyarbakır-Siirt yoluna yakındır. Bu yolla şehir merkezine ulaşım sağlanmaktadır. Şehir merkezine uzaklığı 76 kilometredir.

KULP: Bölgenin kuzeybatısında kurulmuştur. Nüfusu 42.047 kişidir. Yüzölçümü 1.601 kilometrekaredir. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 26'dir.

Kulp'a Ağaçalı, Akçasır ve Hamzalı bucakları ile 45 köy bağlıdır. Köyler, genellikle ilçenin güney ve batı

kesimlerinde toplanmıştır.

Kuzey ve doğusu dağlarla kaplı olan ilçenin ekonomisi ağırlıklı olarak tanıma dayalıdır. Dağlık alanlarda hayvan yetiştiriciliği önemli yer tutar. İlçede geniş kesimleri kaplayan ormanlar da, geçim kaynaklarından biridir.

Kulp, Diyarbakır şehir merkezine en uzak olan ilçedir. Diyarbakır-Muş Kervan Yolu üzerinde kurulmuştur; şehir merkezine uzaklığı 135 kilometredir.

LİCE: Diyarbakır'ın kuzeyinde kurulmuştur. Nüfusu 41.402 kişidir. Yüzölçümü 1.083 kilometrekaredir. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 38 kişidir.

Lice'ye Kayacık bucağı ve 55 köy bağlıdır. 100 kilometrekareye düşen ortalama köy sayısı 5'tir. Köyler, ilçenin orta kesimlerinde toplanmıştır. Nüfusu 1000'i aşan köy sayısı 10'a yakındır.

Yöre halkının geçim kaynağı tanımsal üretimdir.

Diyarbakır'a 90 kilometre uzaklıkta olan Lice, Diyarbakır-Bingöl karayolu üzerindedir.

SILVAN: Bölgenin doğusunda kurulmuştur. Nüfusu 82.699 kişidir. Yüzölçümü 1.379 kilometrekaredir. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 60 kişidir. Silvan, nüfus yoğunluğunun en fazla olduğu ilçedir.

Silvan'a Bağdere ve Çatalköprü bucakları ile 65 köy bağlıdır. Köyler, yol boylarında ve ilçenin orta kesimlerinde toplanmıştır. 100 kilometrekareye ortalama 5 köy düşmektedir.

Yöre halkının geçim kaynağı tanımsal üretimdir. Silvan'ın tütün ve pirinci meşhurdur.

Silvan, Diyarbakır'a 84 kilometre uzaklıktadır. Diyarbakır-Bitlis-Siirt karayolu üzerindedir. 35 kilometre güneyinden Diyarbakır-Kurtalan Demiryolu geçmektedir. Eski bir yerleşim alanı olan Silvan'da tarihi yapıtlar bulunur.

KÜLTÜREL YAPI

Diyarbakır, önemli düzeyde kültürel birikime sahiptir. Bu yapı, geleneksel Kürt kültürünü yansıtır. Günümüzde, Türk halk müziği olarak sunulan türkülerin önemli bölümü Diyarbakır kaynaklıdır. Birçok ses sanatçısı Diyarbakır türküleriyle tanınarak "ünlenmiş"tir. Bunun çok örnekleri bilinmektedir. Diyarbakır'ın folklor ve müziğin bir hazinesi olduğu belirtilirse, bu bir abartma olmayacaktır. Hemen her mahallenin bir müzik grubu ve folklor ekibi vardır.

Diyarbakır türküleri genellikle acıdan dile getiren ağırtımsı türdendir. Yöre, aynı zamanda amatör kültür grupları ve ses sanatçıları da vardır.

Düğünler büyük şenliklerle yapılır. Düğünlerde genellikle Dik oyunu davul-zurna eşliğinde oynanır. Oyunda omuzlar titretilir ve ayaklar yere sert vurulur. Oldukça canlı ve hareketli bir oyundur.

SÜRECEK

(İstatistikler 1980 öncesine aittir.)

Yalan ve iftira sömürgeci basının sahtekarlığını gizleyemez

Ulusal kurtuluş savaşımızın başından itibaren, sömürgeci basın özel savaşın bir parçası olarak, mücadelemize yalan ve iftira temelinde saldırılarını arttırarak sürdürmektedir. '89 bahar ve yaz atılımıyla mücadelemizin büyük bir gelişme kaydetmesi neticesinde, sömürgeci basın eski iftira ve yalanlarına yeniden sarılarak, karşı-devrimci kampanyayı hızlandırdı.

Bu kampanyanın en azgın yürütücülerinden biri de Tercüman gazetesidir. Adeta özel savaşın bir borazanı olarak hareket eden Tercüman gazetesi, yalan ve iftira kampanyasında, öncülüğü kimseye kaptırmamaktadır.

"PKK'da bölünme..." başlığıyla yayınladığı haberinde Tercüman gazetesi bir dizi asılsız haberi sıralayarak, yalan ve demagoji yoluna yeniden başvurdu. Gazete konuya ilişkin olarak yayınladığı haberinde şu açıklamalara yer verdi:

"Uzman militan sıkıntısı içerisinde olan PKK'nın son aylarda Suriyeli militanları da Türkiye'de faaliyet göstermeye gönderdiği, ancak Güneydoğulu militanlar ile Suriyeliler arasında 'sevk ve idare' konusunda uzlaşmaz anlaşmazlıkların ortaya çıktığı öğrenildi." Gazetenin Aytekin Kömürgöz imzasıyla yayınladığı bu yazının MİT çevrelerinden, mücadelemize karşı yeni bir demagoji aracı olarak kullanılmak istendiği son derece açıktır.

Özellikle, bahar ve yaz döneminde gerilla birliklerimizin başarılı taktikler uygulayarak düşmana darbe üstüne darbe indirmesi, Türk sömürgecilerini bu tür demagojilerden medet ummaya götürmektedir. Yine, sahte iddialar ortaya atılıp, örgütün bölünme yaşadığı imajı kitleler üzerinde yaratılmaya çalışılarak, gelişen sempati ve desteğin önü kesilmek istenmektedir.

Tercüman gezetesinin son günlerde yoğun bir şekilde işlemeye başladığı diğer bir yalan ve iftira kampanyası da, Partimiz PKK savaşçılarını "ırz düşmanı" gibi yansıtmaya çabalarıdır.

Halkımızın namusuna el atarak, en iğrenç uygulamaları yürüten özel savaş birliklerinin ve sömürgeci ordu kuvvetlerinin gerçekleştirdiği vahşet, gerilla birliklerimizin üzerine yıkılarak, sömürgeci-faşist birlikler temize çıkarılmak isteniyor. Tercüman bu konuda da yine en başta gidiyor. Geçmişte de benzer iddiaları ortaya atan gazete, özel tim birliklerinin halkımızın namusuna el atarak, alçakça uygulamalara başvurmalarını gizlemek için büyük çaba harcadı.

Kürdistan halkının namus meselesine büyük önem verdiği bilinmektedir. İşte, Tercüman gazetesi halkımızın bu özelliğini bildiğinden, sık sık bu konuda demagojik haberler yayarak, halkımızın gözünde Partimizi ve savaşçılarını "ırz düşmanı" gibi yansıtmak istiyor. Hatta bununla da yetinmeyerek, Suriye'de de benzer olayların yaşandığını iddia etmeye başladı. Tamamen iftira olduğu açık olan böylesi bir iddiayla ortaya çıka-

rak, Partimizin adını, bu tür olaylara karıştırıp lekelemek istiyor.

Sömürgeci basının bu bütün çığırtkanca iftiralarına rağmen, halkımız gerçek namus düşmanının kimler olduğunu çok iyi bilmektedir. Sömürgecilerin yıllardır, namusumuzu ayaklar altına alıp çiğnediğini bugün de en alçakça uygulamalara başvurduğunu halkımız izaha bile gerek bıraktırmayacak bir açıklıkla bilmektedir. Bu nedenle, sömürgeci özel savaş yönetiminin sesi olarak hareket eden sömürgeci basının çabaları bu gerçeği değiştiremez.

Sömürgeci basının sürekli bir şekilde işlediği diğer bir konu da "dış destek ve eroin-mafya işlerine" PKK'nin adının karıştırılmak istenmesidir. Eroin şebekeleriyle Partimiz arasında sahte ilişki ve bağlar kurularak, gerçekle yakından ve uzaktan hiçbir ilişkisi olmayan senaryolar yayınlanmaktadır.

Bu tür senaryolarla, Partimizin politik niteliği gözardı ettirilerek, siyasal imajı lekelenmek ve basit bir mafya tipi örgüt gibi gösterilmek isteniyor. Bu tür alçakça saldırılara Türk basınında sık sık rastlanmaktadır.

Bu konuda son bir yazı, Tercüman gazetesinde yayınlandı. Gazete, üst düzey bir yetkili dediği bir MİT elemanının ağzından şunları yayınladı: "Böylece uyuşturucu, kara para, terör üçgeninin karıştığı, İsviçre ile Lübnan'dan yönlendirilen gizli bir trafiğin en büyük hedefi ülkemiz olmaktadır. İşte ASALA'sı da PKK'sı da parayı böyle bulup insanlarımızı öldürmek için kullanıyorlar. Biz birçok ilişkiyi ortaya çıkardık. Bunların arasında Bekaa Vadisi'nin en büyük kara para transfercisi Ali Şems var. El-Ariss hesabına çalışan Şems para transferinde Bekaa Vadisi'nin en büyük bankası Bikaa Bank'ı kullanıyor. Bikaa Bank ile El-Ariss'in ilişkileri ile Samir Ariss'in Lübnan'da yaşayan kardeşlerince organize ediliyor. Tabii Abdullah Ocalan ve eli kanlı katilleri de aynı vadede oturuyorlar."

"PKK'ya mali destek İsviçre şirketlerinden" başlığıyla Tercüman'ın yayınladığı bu yazı, faşist sömürgeci rejimin şimdiye kadar ortaya attığı iddialarının yeniden ortaya atılmasından başka bir şey değil. Varlıkları bile bilinmeyen isimler ve hiçbir ilişki bulunmayan İsviçre şirketleri üzerinde durularak, "PKK dış destekli, uluslararası mafya, kaçakçılık şebekeleriyle ilişkili" tezine gerçeklik kazandırılmak isteniyor. Bunun için de sık sık bu konuya başvuruluyor.

Gerçekte ise, faşist rejimin Başbakanından, en üst ordu komutanına kadar hepsinin bu karanlık işlerin bir parçası olduğu, birçok kanıtıyla açığa çıktı. İşte, faşist rejim ve karanlık çetelerin içinde yer alan Tercüman gazetesi de, kendi suçlarını PKK'nin üzerine yıkmaya çalışmaktadır. Oysa gerçekler açıktır ve inatçıdır. Bu tür demagoji ve sahte senaryoların bunları karartmaya gücü yetmeyecektir.

SHP ve kültürel özerklik

SHP, ulusal kurtuluş mücadelemizin katettiği gelişmelere karşı kendisine yüklenen rolü oynamak ve yerine getirmek için yeni çabalar içerisine giriyor. Kürdistan sorununun, bir dil hakkının verilmesiyle çözümlenmesi peşinde olan SHP, bu yönlü girişimlerini de arttırıyor.

SHP'nin düzenin has uşaklarından kurulu olduğu ve kendi içerisinde az da olsa insan haklarına saygılı davranan ve bunu savunmak isteyenlere karşı alçakça bir tutum takındığı bilinmektedir. Malatya milletvekili İbrahim Aksoy, Strasbourg'da Avrupa Konseyi'nde, Kürtlerin varlığından sözettiği için, SHP'den 2 yıl ihraç edildi. Yine, Kürdistan'daki birçok il, ilçe ve kasaba yönetimi aynı gerekçelerle görevlerinden alındılar. Bu örnekler SHP'nin konumunun ne olduğunu gösterir niteliktedir.

Bütün bunlardan sonra, SHP biraz da kendisine yüklenen rolün bir gereği olarak harekete geçip, yeni bir kanun teklifini meclise sundu. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü'nün hazırlanmasında önyak olduğu kanun teklifi, Kürtçe üzerindeki yasağın kaldırılmasını amaçlıyor. SHP, bu girişimiyle, Kürt sorununu kendi potasında eritip, sorunu bir dil hakkının verilmesi düzeyinde tutmak istiyor. Bu şe-

kilde, ilerisi için olası gelişmelere göre bir hazırlık içerisinde bulunuyor.

Erdal İnönü, teklifin gerekçelerini açıklarken, şunları belirtiyor: "Halen yürürlükte bulunan 2932 sayılı yasa bu nedenle bilime aykırıdır. Çünkü, yasanın 3. maddesinde 'Türk vatandaşlarının ana dili Türkçe'dir' denilmektedir. Oysa Türk vatandaşlarının resmi dili Türkçe'dir." İnönü ana dil ile resmi dilin ayrı şeyler olduğunu belirttiğinden sonra şunları söylüyor: "2932 sayılı kanun, ulusumuzu dünya ulusları içerisinde küçük düşürmekte olup, yürürlükten kaldırılmalıdır."

İnönü'nün bu yasanın küçük düşürücülüğünü yeni kavramış olması tabii ki gerçekçi değil. Yine herkes de biliyor ki bu yasa sadece Kürtçe'nin yasaklanması amacıyla anayasaya konulmuştur. Diğer dillerin konuşulmasına karışılmazken, yasaya konulan; 'dünyada resmi olarak tanınmayan bir dil konuşulamaz' maddesiyle direkt olarak Kürtçe'nin yasaklanması hedeflenmiştir.

Erdal İnönü, bu yasağı kaldırmayı şimdi düşünüyor da, 1 yıl öncesinde bunu bırakalım sözkonusu etmesi, Kürtçe'nin varlığını bile kabule yanaşmıyordu. Yine, kendi partisi içinde Kürt soru-

nunu dile getirenler karşısında sarfettiği sözlerin mürekkebi dahi kurumamıştır.

Bütün bu gerçeklere rağmen, aynı zat kalkıp, resmi dilin Türkçe olmasını ve herkesin anadilinde konuşmasını savunuyor. Dikkat edilirse, benzer yaklaşımlar sadece Erdal İnönü'den gelmiyor. Olağanüstü Hal Bölge Valisi Hayri Kozakçıoğlu da, "Ayrı dil bölücülük değildir" diyerek, İnönü'ye destek oluyor. Aynı zamanda SHP'nin girişimlerinin TC'nin yeni bir oyunu olduğu ve özel savaşla içiçe geliştiğini de gösteriyor.

SHP, yüklendiği rolün gereği olarak, Kürt meselesine bu girişimlerle ısınmaya çalışıyor ve kendi hükümeti döneminde de dil veya kültürel özerklikle sorunun üzerine küllendirmek istiyor. Bizzat rejim tarafından SHP'nin bu şekilde hazırlandığı; ve kültürel özerklik veya dil hakkı gibi, ulusal kurtuluş mücadelemize karşı dikilmek istenen silahların SHP'ye kullanırlamak istendiği görülmektedir. SHP'nin de şimdiden bu silahları kullanmak için kendisini hazırladığı ve halkımıza kendisini şirin göstermeye çalıştığı biliniyor. Ne yapılsa yapılsın halkımız özel savaşın bir parçası olarak geliştirilen bu yöntemlere karşı koymasını bilecektir.

Sömürgeci ordu yeniden düzenleniyor

Burjuva basınına yansıyan haberlerde, MGK (Milli Güvenlik Kurulu)'nun Eylül başında yaptığı toplantıda, orduda yeni düzenlemelere gitme kararıyla, PKK'ye karşı yeni birlikler oluşturma kararına varıldığı yazıldı. Burjuva basının iri puntolarla duyurduğu bu gelişme, özel savaşın tutmadığının bir ifadesidir. Aslında yeni düzenleme diye aktarılan haber, sömürgeci ordu birlikleri arasında yer değişikliğinden başka bir şey değil.

Hürriyet gazetesi 7 Eylül tarihli sayısında, "PKK'ya karşı çevik kuvvet" başlığıyla duyurduğu haberinde şunları yazıyor: "Adının açıklanmasını istemeyen bir yetkili, bu değişikliğe neden gerek duyulduğu yolundaki soruya şu cevabı verdi:

'Bugüne kadar bölgedeki operasyonları sürdüren birliklerin yorulmasının yanı sıra, psikolojik yünden yıprandıkları, bunların yerine taze ve dinamik kadroların getirilmesiyle örgüte karşı yürütülen savaşta daha büyük başarı elde edilebileceği gözönünde tutuldu. Yeni birliklerin bölgeye taze kan olarak operasyonlarını sürdürmelerinin yanı sıra, halka karşı daha sıcak yaklaşılması benimsendi!'

Alıntı, üzerinde fazla yorum yapmayı gerektirmeyecek kadar açık. Sömürgeci-faşist ordunun yenilgisi, yıpranmışlığı, moralsizliği ve çöküntü hali ortadadır. Bunu kendileri de en resmi ağzlardan itiraf etmeye başladılar.

Aynı haberi ertesi gün Hürriyet, "Teröre yıldırım tim önlemi" başlığıyla, değişik bir açı-

dan yayınladı. Yeni alınan önlemlerin içerisine şehirlerin de dahil edileceğini yazan gazete, şehirlerde de özel timlerin yerleştirileceğini ve görev yapacaklarını yazdı. Bu önlem, Kürdistan şehirlerinin yanısıra, özellikle de İstanbul, İzmir ve Ankara gibi büyük şehirlerde gelişen devrimci kıpırdanışlara karşı alınmaktadır.

İstanbul, İzmir ve Ankara gibi büyük şehirler başta olmak

üzere, Türkiye'de de devrimci kıpırdanışların hızlanması, faşist rejimin içerisine sürüklediği çıkmazı daha da derinleştirmektedir. Rejim olağanüstü tedbirlerini bu alanlara da yayarak, bunalımını atlatmak ve çıkmazdan kurtulmak istiyor.

Sömürgeci ordudaki düzenlemelere ilişkin bir haber de Günaydın gazetesinin 7 Eylül tarihli nüshasında yer aldı. Gazete, "73

kritik nokta kontrol altında; Güneydoğu'da 5 sıcak üçgen" başlığıyla duyurduğu haberinde, ordu birliklerinin "Dar bölge" esasına göre konumlandırıldığını yazdı. Gazetenin Türk ordu kaynaklarına dayanarak verdiği haberde, "5 sıcak üçgen" şu şekilde tanımlanıyor: "1- Pervari-Eruh-Şırnak, 2- Çukurca-Şemdinli-Şırnak, 2- Çukurca-Şemdinli-Dağlica, 3- Çatak-Bahçesaray-dere, 5- Gercüş-Midyat-Dargeçit." Bu ayırımın yanısıra bölgede 73 nokta da sürekli olarak asker kontrolü altında tutularak, olası saldırılara karşı korunmak isteniyor.

Sömürgeci ordunun bu yeni bölünmesi, mücadelemizin yaygınlık kazandığı bölgelerin durumuna göre gerçekleştirilmiştir. Gerilla birliklerimizin hareket alanlarına ve mücadelemizin yoğunlaştığı noktalara göre gerçekleştirdiği belli olan bu yeni düzenlemeyle, sömürgeci her bölgede gerilla birliklerimizin karşısında kendi güçlerini bulundurmak istiyorlar. Bu şekilde de, güçleri karşı karşıya getirip, etkin sonuçlara ulaşmak istiyorlar. Bir de, bu yöntemle gelişme olasılığı büyük olan bölgesel ve yerel ayaklanmalara anında müdahale edebilecek bir gücü her mıntıkada bulundurmak istiyorlar.

Yapılan bu düzenlemeler de sömürgeci ordunun çöküşünü engelleyemeyecektir. Çünkü, bunlar yeni yöntemler olmayıp, şimdiye kadar uygulanan yöntemlerin şu veya bu şekilde yeniden gündeme konulmasıdır.

Botan'da mücadele saflarında önemli görevler üstlenmiş bir ARGK komutanı ile yaptığımız söyleşiyi yayınlıyoruz.

Doğru uygulama her zaman kazanır

Berxwedan: 1982 yılından bu yana, ülkede sıcak mücadelenin içerisinde yer alan bir arkadaşınız. Ülkemizin çeşitli bölgelerinde çoğunlukla da Botan Eyaleti'mizde mücadeleye katıldınız. Dolayısıyla, bu alanlarda yaşanan gelişmelere de yakından tanık oldunuz. Sizden, III. Kongre sonrasında bölgede yaşanan gelişmeleri bize aktarmanızı istiyoruz.

ARGK Komutanı: III. Kongre'nin mücadele tarihimizdeki yeri bilinmektedir. III. Kongre'de alınan kararlar bütün tarihimizi yakından etkileyecek gelişmelerin temeli olmuştur. III. Kongre yaşanmasaydı, bugünkü gelişmelere ulaşmak da mümkün olmayacaktı. Yine, III. Kongre öncesinde yaşanan gelişmeler, bunun önemini daha açık bir şekilde göstermektedir.

15 Ağustos öncesine damgasını vuran gelişmeler neydi? Bunu iki açıdan belirtmek mümkün. Birincisi, Parti çizgimizin uygulanması durumunda büyük gelişmelerin yaratılacağı açık bir şekilde ortaya çıktı. İkincisi ise, çizginin tam uygulanmaması durumunda, büyük tehlikelerle karşı karşıya gelineceği çok açık bir şekilde görüldü. Bu sonuçlar değerlendirildiğinde III. Kongre'nin mücadelemizdeki yeri daha iyi bir şekilde görülecektir.

Parti ve mücadele tarihimizin ortaya çıkardığı diğer bir gerçek de hemen her atılım döneminde, mücadelemizin çok yönlü saldırılarıyla karşı karşıya kalmasıdır. III. Kongre esnasında ve hemen akabinde de, yine bu tür engelleme ve saldırılarla karşı karşıya kalındı. Düşman dıştan her türlü saldırıyı geliştirdiği gibi, Parti içerisine sızdırdığı temsilcilerini de harekete geçirerek III. Kongre'yi sekteye uğratmak istedi. Bu tür saldırılar, Avrupa'da olduğu gibi ülke pratiğinde de görüldü. Fakat, çizgide ısrar etmenin de bütün bu saldırıları boşa çıkaracağı açık bir şekilde görülecekti.

III. Kongre, gelişkin bir gerilla savaşını, özellikle de Botan'da geliştirmeyi hedefledi. Botan Eyaleti'nin sadece Kuzey-Batı Kürdistan açısından değil, bir bütün olarak Kürdistan açısından önemi büyüktür. Bu alanda savaşın oturtulması, üslendirilmesi demek, aslında bütün Kürdistan'da savaşın oturtulması anlamına gelmektedir. Savaş, Botan'da oturtulabildiği oranda diğer bölgelere de yansacaktır.

III. Kongre'nin aldığı en önemli kararlardan biri de Botan alanında ordu inşasını gerçekleştirmek ve gelişmiş gerilla savaşını oturtmaktır. Bu karara çizginin zafer kazanmasıyla ulaşılmıştır. Yani bir defa sınıf çizgisi, Kongre'de kazandı. Geriye bu çizginin pratikte de zafer kazanmasını sağlamak kalıyordu. Bu temelde de Botan Eyaleti'ne yönelindi.

Botan alanında daha önce yaşanan devrimci bir pratik ve kaydedilen gelişmeler vardır. Önemli bir kitle gücüne ulaşıldığı gibi, alanın coğrafyasına

da egemen olunmuştu. Bu bakımdan Botan alanı III. Kongre kararlarının en fazla hayat bulacağı bir alan konumundaydı.

III. Kongre ardından Botan alanında geliştirilen devrimci faaliyetlilik, III. Kongre çizgisinin ne denli gerçekçi ve ne denli yaratıcı olduğunu çok açık bir şekilde ortaya koydu.

Bilindiği gibi, III. Kongre kararlarının en önemlisi ordu inşasının gerçekleştirilmesiydi. Botan Eyaleti, bunun için tamamen uygun koşullara sahipti. Yine, alanda önemli bir birikim ve deneyim de vardı. Bütün bunlar biraraya getirildiğinde Askerlik Yasası'nın alanda tutacağı da kendiliğinden anlaşılacaktır. Askerlik Yasası'nın bölgede uygulanmasının önemli sonuçları oldu. Olumlu yönde son derece önemli sonuçlar gündeme geldiği gibi, ciddi eksiklikler de ortaya çıktı. Askerlik Yasası, başlangıçta bizim tarafımızdan yeterince kavranmadı.

Askerlik Yasası şöyle bir genellemeyle değerlendiriliyordu: Kürdistan'da yaşayan herkes mücadeleye hizmet etmek zorundadır. Bu, ilke olarak doğru olan bir husustur. Ancak, bu ilkeyi pratikte egemen kılabilmek için, henüz aşılması gereken birçok engel vardı. Bu nedenlerden dolayı Askerlik Yasası'nın ilk etapta gerektiği biçimde kavrandığını söyleyemeyeceğiz. Mesela, Şemdinli mıntıkasındaki uygulamalar bu duruma örnektir. Burada '87 baharında Parti taktiğini uygulama adı altında tamamen tersten alma durumu vardı. Belli bir noktaya kadar bu durumu anlayışla karşılamak gerekir. Türk devleti bile, bugüne kadar Askerlik Yasası'nı Kürdistan'da tam olarak uygulamaya geçirmiş değildir. Biz yeni gelişen ve kendi yasalarımızı süreç içerisinde giderek topluma dayatan ve kabul ettiren bir hareketiz. Düşman, halkı kendi çıkarları temelinde ve kendi ülkesine düşmanlık temelinde askeri bir örgütlenme içerisine çekerken, biz halkı tamamen kendi çıkarları doğrultusunda bir askeri örgütlenme içerisine çekiyoruz. Bu anlamda, bizde adına zorunlu yasa da denilse esas olan iknadır. Burada, zorunluluk kavramı bir anahtar gibi yasanın uygulanmasının önünü açmaktadır.

İlk baştaki uygulamalarda, soruna yaklaşımımızda hatalar oldu. Bir kez bir yasayı uygulamak ve oturtmak için, otorite olmak gerekiyordu. Kürdistan'da otorite haline gelmek de, bir şeyler yapabilmeye bağlıydı. Düşmana karşı sadece düşüncede değil, eylemde, giderek örgütlemeye bir alternatif haline gelmek ve bu temelde otoriteyi tesis etmekle, yasa uygulama gücüne ulaşılabilir. Yani, bir çaba, emek göstermeden, kitleleri propagandize edip eğitmeden, ortaya çıkıp, "hepiniz askersiniz, Kürdistan'da yaşıyorsunuz, hizmet etmek zorundasınız" diyerek, bu yasa uygulama alanına geçirilemez.

Şemdinli alanında sayıca ka-

labalık savaşçı grupları çıkarıldı. Fakat, öncelikle yapılması gereken, askerlik yasasının ne olduğunun topluma kavratılmasıydı. Yine, işbirlikçi bazı odaklara yönelmek gerekiyordu. Kısaca belirtecek olursam, Askerlik Yasası'nın uygulanması için bir ön zeminin hazırlanması gerekiyordu. Fakat, Şemdinli alanında yapılan bu olmadı. Yine, burada birliklerimizimizin gücünü aşan sayıda savaşçı grupları çıkarıldı. Bu ise, bizi geliştirmede olduğu gibi, giderek grupların bir yük haline gelmesine yol açtı.

Örneğin, aldığımız savaşçı adaylarımızın çoğunluğu, dağda çobanlık yapan, en yakın köyle bile ilişkisi olmayan kesimler arasından geliyordu. Hiçbir ön hazırlık yapılmadan, bunların kendi yaşam çevrelerinden öyle koparılıp alınması, kendi içinde birçok sakıncayı da birlikte getiriyordu.

Düşman yasanın doğru bir temelde uygulamaya geçirilemesinden yararlanmaya çalıştı. Nitekim, Parti taktiğinin doğru bir temelde uygulanamamasından yararlanacak olan da düşmanın kendisidir. '87 baharında Şemdinli'de ortaya çıkan durumun kendisi budur.

Bu gelişmeler yaşanırken, tabii ki düşman da boş durmadı. Sömürge Valiliğine geçilmesi, özel timlerin oluşturulması, III. Kongre sonrasında yaşanan gelişmelerin bir sonucudur. Düşman, III. Kongre çizgisinin , uygulanması ile birlikte yol açacağı gelişmeleri önceden görerek, tedbirlerini buna göre geliştirdi. Ama düşmanın bütün bu çabaları gelişmemiz önünde asıl engelleyici hususu oluşturmaktadır. Bakın, Askerlik Yasası'nın uygulanmasında da, sorunlara kaynaklık teşkil eden bizim yetersiz yaklaşımımızdır. Hatta düşman başlangıçta gençleri saflarımıza almamıza, "Gö-türsünler, nasıl olsa başlarına bela olacaklar" şeklinde yaklaştı. Ancak, bu konuda doğru yaklaşımın tutturulmasıyla birlikte, yasa tuttuğu gibi, son derece önemli gelişmelere de yol açtı.

Gençlerin ordu saflarına alınmasıyla da sorunların hepsi bitmiş olmuyor; ya da şöyle söylersek, gençlerin saflarımıza alınması, onların savaşçı haline geldiği anlamına gelmiyor. Asıl mesele bundan sonra başlıyor. Örneğin, ülkemizde, özellikle de Botan'da hemen herkes silah kullanmasını bilir. Bu demek değildir ki, herkes askerdir. Savaşçı demek, savaş yaşamak demektir. Sadece silah kullanmasını bilmek, bu vasfı insana kazandırmaz. Savaşçı, silahını kime, nerede ve nasıl yönelteceğini bilmelidir. Bu bakımdan gencin köyünden alınmasıyla, her şey tamamlanmış olmuyor. Bu gençlerin ordu içerisindeki ulusal kurtuluşçu düşünceyle eğitilmeleri, adeta yörgülmalari gerekiyor. Bu da yoğun bir eğitim, yoğun bir ilgi ve gide-rek onları mücadeleye kaynaştırmakla mümkün olabilir. Bu temelde de gönüllülüğü derinleştirmek gerekiyor.

'87 baharıyla birlikte, Botan alanında yasanın uygulanması için zemin oluşturulmaya çalışıldı. 15 Ağustos Atılımı öncesinde yapılması gereken, fakat yerine getirilmeyen görevlere el atılarak, işbirlikçi odaklara yönelinerek, çete odakları ve aşiret reislerinin güçleri etkisizleştirilmeye başlandı. Bu gelişmelerle birlikte, yoğun bir propaganda temelinde kitlelere yasanın önemi kavratılmaya çalışıldı.

Bunların yanı sıra esas olarak dayanılması gereken kesimleri örgütlemek için de yoğun çaba sarfedildi. Örneğin bir yerleşim biriminde yapılan bir şeyin benzerini bir başka köyde yapmanın olanağı yoktur. Çünkü, birbirlerinden apayrı koşulları mevcuttur.

Şırnak alanında Askerlik Yasası'nın uygulanması esnasında, mücadelemizi tanıyan, güven duyan köylülüğün en yoksul kesimine dayanıldı. Böylesi bir uygulamayla birlikte, '87'nin yaz ortalarından itibaren Askerlik Yasası alanda oturtulmaya başlandı. Bununla birlikte de önemli sonuçlar alınmaya başlandı. Öyle bir gelişme ortaya çıktı ki, kitleler ARGK'yi bir kurtuluş ve güven kapısı olarak görmeye başladılar. Halk, çocuklarının TC ordusundan çok, ARGK saflarında daha fazla güvende olduklarını gördü. Bu ise, çocuklarını ARGK saflarına daha fazla göndermesine yol açtı. Böylesi bir gelişmeyle birlikte girilen her köyde, Askerlik Yasası gereği gençler, saflarımıza akın akın katılmaya başladılar. Bunların önemli bir kesimi de gönüllü olarak gelip katılanlardır. Bir kez kapı açıldı mı kitlelerin saflarımıza bir sel gibi akma durumları söz konusudur. Burada önemli olan ilk adımları doğru atmaktır. Bir kez başlangıç doğru bir temelde geliştirildi mi, gerisi de rahatlıkla getirilebilir.

İlk adımların hatalı atıldığı ve yasanın yanlış uygulandığı yerlerde, düşman bu durumdan yararlanmaya çalıştı. Örneğin, yanlış uygulamanın yapıldığı yerlerde bazı aileleri, bir çete durumuna kadar bile getirebildi. Fakat, doğru uygulamanın olduğu alanlarda bırakalım onları bize karşı çıkarma, tam tersine gençlerin aileleri mücadelemizle bütünleşerek, ordumuzun etrafında kenetlendiler.

Halkımızın sinesinde, tüm olumsuzluklara rağmen güçlü bir özün yattığı bilinmektedir. Halkımızda, düşmana karşı büyük bir kin ve nefret vardır. Önemli olan bu özün açığa çıkarılması ve işlenmesidir. Aslında, Askerlik Yasası'nı da bu temelde ele almak gerekir. Bu yasayı dayatmakla biz kapıyı açıyoruz. Önemli olan saflara kattıktan sonra bu cevheri gerçek biçimde işleyebilmektir. Bir kez saflarımıza kattığımız insanlara kim olduklarını, ne için savaştıklarını, niçin saflarımıza katılıp savaşmaları gerektiğini kavratıktan sonra onların büyük bir kahramanlık örneği sergileyerek, savaştıklarına tanık oldum. Bunun birçok örneği

vardır.

Bu durumun basit de olsa daha iyi anlaşılabilmesi için bir örnek vermek istiyorum: '87 yılının baharında, Nisan ayının 6'sı veya 7'siydi. Birliğimizle bir alanda konumlanmıştık. Saat 10 civarında nöbetçi arkadaş, sağ ve sol taraftan düşman birliğinin geldiğini haber verdi. Birliğimiz, düşmanın operasyon birliğine pusu atmak için harekete geçti.

Bu arada bir genç çıkıp, bir grubumuza doğru geliyor. Arkadaşların büyük çoğunluğu, bu gencin, düşman tarafından yerimizi tespit etmek için gönderildiği görüşünde birleşiyorlar. 16 yaş civarında olan bu genci arkadaşlar durdurarak, durumu hakkında bilgi almak için çeşitli sorular soruyorlar. Gençle biraz konuşulduktan sonra, durumun kendisi anlaşılıyor.

Genç, kaybettiği kuzusunu aramak için dağa çıkıyor. Kendisiyle birlikte anası ve 3 köylü de vardır. Bir müddet sonra bunlar geri dönüyor, kendisi de biraz daha kuzusunu aradıktan sonra köye dönecek.

Arkadaşlar bu durumu öğrendikten sonra, gence bundan sonra "peşmergesin" diyorlar. Bunun üzerine genç ağlamaya başlayarak, yapamayacağını söylüyor; ve bu konuda müthiş bir dayatmada da bulunuyor. Buna rağmen, arkadaşlar da bu genci saflarına almakta kararlıydılar. Hemen genci giydirip silahlandırıyorlar.

Bu olaydan 3 gün sonra, toplantı için bir birliğimiz gündüz bir köye giriyor. Saflara yeni katılan bu gencin elinde de ARGK sancağı var. Köyde toplantı yapıldığı esnada, bu genç köylülere propaganda yaparak, çocuklarını ARGK saflarına göndermeleri için dayatmalarda bulunuyor. Yine, daha sonra, bu arkadaş birçok çarpışmada kahramanca bir tavır sergiledi.

Bu durumu böyle izahatlı anlatmamın nedeni şu: Bu genç dağda kuzusunu aramaya çıkmış olan biriydi. Bununla dağda karşılaşıyor ve "savaşçı olacaksın" deniliyor. Başta kendisi ısrarla buna karşı çıkıyor. Ama kendisi özlüdür ve içinde işlenmemiş bir cevher taşıyor. İşte, Askerlik Yasası, bu cevherin önünü açıyor, gerçek özün gelişmesini sağlıyor. Bu nedenle, içerde saklı duran cevheri iyi görmek gerekiyor. Yine, bu cevherin üzerine dökülen betonu da kırmak öyle kolay gerçekteşen bir iş değildir.

Doğru uygulama geliştirildiğinde bütün bu gerçeğe ulaşmak o kadar da zor değildir. Botan'da halen istenilen düzeyde olmasa da bu taktiğin uygulama alanı bulması, önemli gelişmelere yol açtı. Bunun sonucudur ki, Botan Eyaleti'nde savaşçı bulma ve çıkarma diye bir sorunumuz artık yoktur.

Askerlik Yasası uygulanırken, zeminin oluşturulması, yani otoritenin sağlanması önemlidir. Buna ulaştıktan sonra, bu yasanın oturtulmaması için hiçbir neden yoktur. Nitekim bunun sonucudur ki, Askerlik Yasası tuttuğu gibi, güçlü bir uygulama gücüne de ulaştı.

Kişilikli yaşama kavuşma isteğinin bedeli bazen böyle oluyor...

Ceyhan'dan Sevgilerle...
Sevgili yeğenlerim,

Duymuş olduğunuz gibi, biz yine açlık grevine zorlandık. Sonuçta iki arkadaşımızı kaybettik. Bu arkadaşlar süresiz açlık grevinin 35. günü kapalı arabalarda susuz bir yolculuğa zorlanıyorlar. Kapalı bir arabada zincirlere bağlanarak süren bu yolculuk cezaevi ile ilgili yöneticileri tatmin etmemiş olacak ki, ulaştıkları Aydın Cezaevi'nde kalas ve coplarla dövülüyorlar. Zaten bezmiş bünyeler dayanmıyor ve yaşam son buluyor. Bu iki arkadaşla birlikte Diyarbakır'da kalmıştık. Böyle tanıdık simalar olunca ölmelerine alışamıyorsun. Ne yapalım, çağımızda, bizim toplumsal gerçeğimizde güzellikler, sevgiler, mutluluklar hala acılarla örülebiliyor. Onurlu yaşamının, birey ve toplum olarak kişilikli yaşama kavuşma isteğinin bedeli bazen böyle oluyor. Gelecekte mutlaka bu bedellerin olmadığı özgür ve insana yaraşır bir yaşam biçimine kavuşacağız. Bunlar bir daha olmasın diyerek yaşama vargücümüzle sarılacağız. Geleceğin büyükleri olan sizlere de bu yaşamı daha da güzelleştirmek için görevler düşecektir. Yeni yetişen her nesil bir öncekinden daha yetenekli, yaratıcı ve coşkulu olacak. Yaşama, kişisel ve toplumsal onura daha bir sıkı sarılacak. Geçmiş nesiller gibi kendisine, topluma, insanlığa duyarsız olmayacak. Hiçbir şeyi kader olarak kabul etmeyecek. Bugün edilmiyor. Siz bunu örnek olarak daha da ileriye götüreceksiniz. Bu dünyada biz de varız diyeceksiniz. Ben buna fazlasıyla inanıyorum.

Bir bizlerin çocukluğunu, gençliğimize adım attığımız yılları düşünüyorum, bir de yeni çocuklara ve gençlere bakıyorum. Karşılaştırdığımda, bizlerin o durumunu bugünkülerden dünya ile güneş arası uzaklık kadar uzak

görüyorum. Hatta, kaba bir söyleyiş olacak ama, karşılaştırma yapılırsa; o dönemin çocuklarını aptallar seviyesinde görebiliriz. Dünyamız karartılmış, odalara, sokaklara hapsedilmişti. Şimdikiyle konuşuyorsun cin gibiler. Sanki ikinci defadır dünyaya gelişleri. Bazen laf yetiştirmekte, sorularına yanıt vermekte zorlanıyoruz.

Kurban bayramında dört gün boyu, koğuş, yemekhane ve havalandırmada görüş yaptık. Her taraf cıvı cıvıldı. Yaşamın kendisini doya doya içtik. Çocukları gece de bırakarak onlara türküler söyledik, kimilerini oynattık. Onları izleyerek gülüyor, bu dört farklı günün bitmesini istemiyorduk. Çocuklar da bu dört gün hiçbir zaman görmedikleri ilgi ve sevgiyi görünce 4. günün sonu biz gitmeyiz, yine kalacağız demeye başladılar. Kimileri, ağladı, zorla kendimizden ayırdık. 30 Ağustos'ta da açık görüş oldu. Bir gün olduğu için çocukları alıkoyamadık.

Bir 15 Ağustos daha geçirildi. Biz açlık grevinde olduğumuz için fazla neşeli geçmedi. Birkaç fotoğraf çektiydikse de yüzlerimiz asık; saç, sakal karışmış haldeydik. Siz küçükler oyunlarımızla, halaylarımızla bu günü daha coşkulu hale getirmişsinizdir sanırım. Yaylarımızdaki şenlikler sizleri daha da coşkulu kılar sanırım. Yurttan uzak olduğun mu hasreti de fazla yaşanır. Bu hasret coşku ile, sevgi ile, anma ile giderilir.

Mektubumu burada noktalarken tümünüze özlem yüklü selam ve sevgilerimi iletiyor, sevgiyle kucaklıyor, yanaklarınızdan öpüyorum. Ailenize ve tüm dostlara selam ve sevgilerimle birlikte sağlık ve mutluluk dileklerimi iletin. Her şey ve gelecek gönlünüzce olsun.

Hoşça kalın
Amcanız Mustafa Karasu
Ceyhan Cezaevi 18.09.1989

SÖYLE

Hadi anneciğim söyle
Saf saf ninniler söyle
Söyle ki uyuyayım
Yepyeni yarınlara
Erkenden uyanayım
Söyle durmadan söyle
Sevdamı unutturacak
Melodiler söyle
Bir türküdür sevdam
Bir memleket, bir ülke
Bana cenk türküleri
söyle

Söyle ki ısınsın.
Isınsın kalbime kazdığım
adlar
Dağları, nehirleri söyle
Dar ve çelimsiz
patikaları
Ve burcu burcu kokan
çiçekleri
Sokaklar, caddeler,
fabrika önleri
Yetmez tek başına
...Dağları söyle

Türkiye'de okuyan
bir Kürdistanlı

Onlar, “yaşamak için ölmek gerektiğini” bilmiyorlar ya da anlamıyorlar...

Merhaba;

Yazıya dökülünce sözcüklerin gizli ve coşku dolu anlamları yitiyor gibi. Soğuk bir merhaba ile sıcak bir merhaba aynlaşıyor kağıt üzerinde. Oysa bu yetmiyor bizim duygularımızı, hasretimizi, sevinç ve umutlarımızı anlatmaya.

Hasretimiz öyle derin ki sizlere; bunu kelimelere yükleyebilmek

lar ya da anlamıyorlar. Biz yaşama o denli bağlıyız ve yaşamı öylesine seviyoruz ki onun uğruna ölmekten çekinmiyoruz. Bunu anlamak bizim için kolay ama bize zıt bir mantık bunu anlama yeteneğinden yoksundur.

Bunları yanlış anlayanlar, yanlış yorumlayanlar da var. Olur olmaz zaman ve mekanda durmadan yaşam harcamak ya

bir birikime sahipsem de o günün değerlerini çarçur ettiğimizden dolayı yüreklerde hala sızı var.

Çiçekler toprağın özülüyle yetişirler; bundan ötürü hastalıklara devadırlar ve bundan ötürü güzel kokarlar, güzel görünümlere sahiptirler. Sevgi de emeğin özülüyle oluşur. Bizler bunu çok derinden yaşadık. Bu nedenle sevgimiz sonsuz, bağlılığımız koparılmazdır. Acımız ve sevincimiz ortaktır. Bu nedenle acı paylaşıldıkça azalır ve çekilebilir hale gelir. Sevinçler paylaşıldıkça çoğalır, yüreklerle sığmaz olur. Sanırmısınız ki, sizleri anmadığımız, acı ve sevinçlerinizi paylaşmadığımız an vardır?! Hayır, duygularımız öylesine yoğun ki; hissederiz adeta. Sizlere küçük de olsa bir katkı sağlayabilmek ise en büyük istemimiz.

İnsanlar doğada silahı olmayan, yani doğal silahı olmayan tek canlıdır belki. Bugün ise silahı en çok olan canlı haline gelmiştir. Yani insanlar doğada ne kadar savunmasız olduklarını keşfettikçe savunma ve saldırı araçları edindiler ve bundan ötürü bugün en çok savunma ve saldırı aracına sahip olan insandır. Biz de biraz böyle yol aldık. Zayıf yanlar gelişti, güçlendi; irade, bilinç, bağlılık bir potada eridi, kaynaştı. Kuşkusuz bunların bedeli ağır oldu, hem de çok ağır. Ama bedel ne kadar ağır ise ve bu ağırlık ne denli yerinde kullanılmış ise, ortaya çıkan ürün o denli sağlam ve verimli oldu. Bundan ötürüdür ki, vurduğu yerden ses çıkarıyor.

Zaman zaman ailemizin bazı fertlerinin aykırı davranışlarını duyuyor ve tabii ki, üzülüyoruz. Çünkü her ferdin yetişmesinde ailenin çabası, emeği vardır. Bunun yanında kendi emeği, kişiliğinin yara alışı, yaşamını bir anlamda yanlış zaman ve yere bir tohum olarak boşa harcaması bizi üzüyor. Bilinen bir gerçek var: Beyaz ile siyah birbirinden kesin çizgilerle ayrılırlar. Beyaza düşecek en ufak leke, onu siyah rengin safına yaklaştırır. Bazı zamanlar belki bu renkler fazla kesin çizgilerle ayrı değildiler ama bugün bu ayrım kesindir.

Biraz da kendi durumumuzdan söz edeyim: Şimdiki durumumuz kötü. Yani açlık greviden önceki durumla hiçbir farkı yok. Hep sabretmemiz isteniyor. Yeni tüzüğün çıkması bekleniyor.

Bu durumda biz nasıl olabiliriz? Tahmin edersin sanırım. Sevinmek, gülmek vs. yok. Çünkü aldandığımız, hayal kırıklığına uğradığımız yıllar çok geride kaldı.

Son verirken, yüreğimize sığmaz olan özlem ve hasretle tüm aile fertlerini, tüm akrabaları ve dostları kucaklıyor öpüyoruz. Beraber gülüp beraber sevineceğiz. Bu günler de çok yakın. Tünelin ucunda ışık görüldü mü ona ulaşmak mutlaklaşır. Biz de o günleri görüyoruz artık. Biliyoruz ki, yarınlara aydın ve mutluluk dolu olacak. Bunu bilmek bile yaşamımıza bedeldir.

Hoşça kalın
Seyfettin Aluş
Adana Cezaevi/13.09.1989

Zindan direnişçilerinden bir grup.

mümkün değil. İnanıyorum ki, duygularımızın canlılığını yükleyebilseydik kelimelere; kağıt yazı yerine delik deşik olur tutuşurdu.

Bu duyguların sıcaklığını siz de yaşıyorsunuzdur ve anlamını da biliyorsunuzdur. Bizler aile olarak bunun sıcaklığını duyuyoruz; çünkü bu sıcaklığı yaratan ateşi hep uyanık tutuyoruz. Yaşamın anlamını, değerini, nasıl ve neden yaşanması gerektiğini, hangi koşullarda yaşanıp hangilerinde yaşanılmayacağını biliyoruz. Biliyoruz ki, yaşam çok değerlidir. Çünkü sosyal olarak yaşam bugüne gelebilmek için milyonlarca değerli insanın yaşamına, umut ve sevinçlerinin yarım kalmasına, yıllarca acı çekmelerine mal olmuştur. İnsanlık tarihini şöyle bir düşündük mü göreceğiz ki, insanlık binası değerli insanların bedenlerinden örülmüştür. Yaşamın fiziki yanına gelince, yine doğanın ve emeğin milyarlarca koşulu bir araya getirip ortaya çıkardığı olağanüstü bir eseri göreceğiz.

İşte bunca değerli olan yaşam kişilerin eline ancak bir defalık geçmektedir. Bunu iki defa yaşamak olanaklı değildir. Böylesine kısıtlı ve değerli olan bir şeyi kullanırken azami dikkat göstermek ve daha değerli şeyler yaratmak için kullanmak, kullanmayı öğrenmek gerekir. Kabataslak olarak anlattığım yaşamın anlamını bilince çıkarmak ve gereklerini yerine getirmekle gerçekten yaşamın anlamı anlaşılmış olacaktır.

Bize sık sık sorarlardı: "Siz yaşamı sevmiyor musunuz? Öyleyse niye kendinizi ölüme mahkum ediyorsunuz, açlık grevi yapıyorsunuz?" Onların mantığına göre, bu soru haklı ve yerinde bir soruydu; çünkü onlar "yaşamak için ölmek gerektiğini" bilmiyor-

da hiç harcamamak...

Şolohov şöyle yazmıştı: "Bir taneyi toprağa attığımızda, yeni tanelerin yetişebilmesi için toprağa düşen tanenin yok olması, çürümesi gerekir." Yani, her şeyin bir bedeli vardır. İnsanca yaşam bir bedel ister. Bunu ödemek gerekir. Fazla ödemek ya da hiç ödememek, insanca yaşamın değerini bilmemek demektir. Bir çiftçi eğer iyi bir hasat istiyorsa, tohumunu verimli toprağa atar. Bu çiftçi tohumu esirgiyorsa topraktan hasat alamayacaktır. Aynı şekilde yer ve zamana önem vermeden ekim yapıyorsa, bataklık ya da kayalık tohumu serperse, bol kepeçten tohum dökse de bol bir hasat alamayacağı gibi tohumu da boş yere feda etmiş olacaktır. İşte bu yanlışlara düşmemek gerekir. Bugün ailemizde bunu iyi değerlendiren ve anlamını çok çok iyi bilen amcam var. O hepimizden daha duyarlı; acı ve sevinci çok daha derinden duyuyor. Bunu bilmeniz ve ona göre hareket etmeniz gerekir. Aile olarak bugün var isek ve geçimimizi kimseye muhtaç olmadan sağlayabiliyorsak, bu amcam gibi tecrübeli ve hassas birinin ailemizin başında bulunmasındandır. Biliyorsunuz ya da en azından duymuşsunuzdur; sekiz yıl boyunca yaşadıklarımızı. '81'de Diyarbakır'daydım. Orada yaşananları duymuşsunuzdur. Hala da içerdeyim. Bu süreçte çok şey öğrendik, çok değiştik. Ama baştan beri değişmeyen bir düşünce var kafamda: "Hakkettim bu acıları çekmeyi, çünkü amcam o gün bana ve diğer aile fertlerimize muazzam olanaklar sunmuştu, biz ise acemi çiftçiler gibi tohumu ya kayalığa ya da bataklığa serptik. Bunu da yazın kavurucu sıcaklığı altında yaptık. Doğallıkla aç kalacağız ve kaldık. Bundan ötürü bugün muazzam

Değerli arkadaşlar;

Bize ulusal kimlik, toplumsal ve siyasal dinamik kazandıran, bizi dostun da düşmanın da hesaba katmak zorunda kaldığı bir güç haline getiren, ulus ve halk olarak her şeyimiz olan büyük 15 Ağustos direnişinin altıncı yılına girerken, ulu dağlarımızın alıcı kartallarını-kahraman gerillayı, itici gücümüz zindan direnişçilerini ve tüm direnen halkımızı saygıyla selamlar, kahraman şehitlerimizin ve değerli Başkanımızın rehberliğinde altıncı yılı da daha büyük zaferlerle kazanacağımıza olan sarsılmaz inancımı yineledim.

—Zafer halkımızındır; Partimizin, Cephemizin ve Ordumuzundur!

Yoldaşça sevgi ve saygılarımla!..
Selahattin Erdem

Çin devrimi 40 yaşında

Çin Halk Cumhuriyeti, bu yıl 1 Ekim'de kuruluşunun 40. yılını kutluyor. 1 Ekim 1949'da, Çin Devrimi'nin önderi ve Çin Komünist Partisi'nin Genel Sekreteri Mao Zedung, tarihi Tiananmen meydanındaki Göksele Barış Kapısı'nın üstündeki balkondan ÇHC'nin kuruluşunu ilan etti. Devrimin 40. yılını kutlayan Çin Halk Cumhuriyeti'nin son aylarda yaşadığı gelişmeler, devrim kutlamalarını daha da önemli bir düzeye çıkardı.

1 Milyarı aşan nüfusu ve geniş topraklarıyla Çin devrimi ülkeyi teşkil ediyor. Bu yarı-feodal ve yarı-sömürge ülkenin yabancı egemenlikten ve iç gericiğin baskısından kurtulup, sosyalizm yoluna girmesi büyük bir gelişmedir. Çin Komünist Partisi'nin kazandığı bu başarı, Çin'i sosyalizm yoluna koydu.

ÇKP, iç ve dış baskılara karşı mücadele içerisinde zaferi kazandı. Bir yandan Japon işgali, diğer yandan anti-komünist komintag gericilerinin saldırıları, ÇKP'yi içte ve dışta düşmanlarla karşı karşıya getirdi. ÇKP hem Japonya'yı ve hem de Çan-Kay-Şek'in başını çektiği Komintag gericilerini altırmayı başardı. Mao'nun ÇHC kuruluşunu ilan eden konuşması, bu odaklara karşı da zaferin ilanıydı.

Ölk günkü heyecan ve söylevin üzerinden 40 yıl geçti. 40 yıl içerisinde Çin önemli gelişmeleri yaşadı. Bu koca ülkenin sosyalizm yolunda katettiği mesafeye bakıldığında, aradan geçen zaman sürecine göre hiç de olması gereken yerde değil. Çin'in son 10-15 yıllık tarihine baktığımızda, bu sonucun nedenlerini daha iyi görebilmekteyiz.

Çin gibi yarı-feodal, ekonomik olarak oldukça geri ve aydınlanma düzeyinin düşük olduğu bir ülkede, sosyalizmin inşası elbetteki kolay olmayacaktır. Bu konuda hiç de küçümsemeyecek engellerle karşılaşılacağı açık olan bir durumdur. Sürecin zorlu işleyeceği ve ülke-

nin ilerletilmesinin büyük çabalar gerektireceği tarihin zorunlu bir gerçeğidir.

Sosyalizmin inşasının istenilen düzeyde gelişmemesi, toplumun aydınlanma seviyesindeki düşüklük, devrimin 20. yılında Çin'i yeni gerçeklerle karşı karşıya getirmiştir. Mao, ekonomik gelişme düzeyinin geriliğine rağmen, toplumu sosyalizm konusunda bilinçlendirmek, parti çizgisinden sapmalarla mücadele etmek için 1969 Ekim'inde Kültür Devrimi'ni başlatacaktır.

Kültür Devrimi, Çin'de büyük çalkalanmalara yol açacaktır. Gençler, askerler, işçiler, kadınlar, toplumun bütün kesimleri Mao'nun küçük kızıl kitapçığını eline alarak Kültür Devrimi'ne katılacaktır. Bu esnada, parti çizgisinden sapmalara karşı da yoğun bir mücadele verilecektir. Bu sapmalara düşenler partiden ihraç edilirken, toplum da Kültür Devrimi'yle birlikte büyük değişikliklere uğratıldı.

Kültür Devrimi, Çin toplumunda bir hareketlenmeye yol açmış, ancak bundan beklenen sonuçlar alınamamıştır. Kısa vadede elde edilen başarı ve gelişmeler, uzun dönemde kalıcılaştırılmamış; ve giderek etkisini yitirir bir hal almıştır.

Mao'nun, hastalığı nedeniyle parti içerisinde eskisi gibi ağırlığını koyamaması nedeniyle, partiye oportünist, revizyonist öğeler yeniden sızmayı başarmışlardır. Mao'nun 7 Ekim 1976'da ölümü ardından da bu öğeler, parti içerisinde güçlenmişler ve giderek egemenliklerini kurmuşlardır. Daha önce, oportünist çizgisi nedeniyle partiden ihraç edilecek bir duruma kadar gelen Deng Siao Ping bu dönemde, Parti içerisinde gücünü arttırarak, parti yönetimine kadar yükselmeyi başarmış.

Bu gelişmeler Çin'deki sosyalist gelişmenin sağ bir çizgiye kaymasına yol açar. 1977'lerde belirginlik kazanan bu çizginin, Çin'i günümüze kadar emper-

yalizme daha fazla yaklaştırdığı ve ilişkiler içerisine soktuğu bilinmektedir. Çin, dış açılma adı altında emperyalizmle daha fazla ilişki içerisine sokulmuş ve onun kapıları emperyalist tekelere açılmıştır. Bu gelişmelerle birlikte de, Çin'in sağa kayışı hızlanmış ve giderek sosyalizmden uzaklaşma çizgisi belirginlik kazanmıştır.

Mayıs ayı içerisinde de Çin'de geniş öğrenci gösterileri meydana gelmiş ve uzun bir dönem devam etmiştir. Daha sonra ordu birlikleri kullanılarak, bu gösteriler bastırılmışsa da, bu gelişme, Çin yönetiminin uyguladığı politika açısından da önemli uyarıcı etkide bulunmuştur.

Sosyalizmin yaratıcı gücü kullanıldığında çözülebilecek bir dizi sorun hala çözümsüz olarak beklemekte, bu da halkta ciddi rahatsızlıklara yol açmaktadır. Son öğrenci gösterilerinde de görüldüğü gibi, rahatsızlıklar değişik biçimlerde de olsa dile getirilmektedir. Sosyalizmin yaratıcı bir uygulamaya kavuşturulmamış olması, bugünkü Çin'in sorunlarının temelinde yatan asıl nedendir. Sosyalizmden uzaklaşarak sağ bir çizgiye sapılması, sorunları ağırlaştırmakla kalmamakta sosyalizmi de ciddi tehlikelerle karşı karşıya getirmektedir.

Olayların bastırılması ardından ÇKP yaptığı açıklamada, işçi sınıfının ve diğer kesimlerin ihmal edildiğini kabul etti. Bunun, sağ politikanın terkedileceği anlamına geldiği konusunda kesin bir görüş belirtmek henüz erken. Ancak, yönetimin sosyalizmden sapan sağ politikasının etkisini bazı yönleriyle de olsa gördüğü söylenebilir.

Devrimin 40. yılını kutlayan Çin'de en önemli sorun, bu sağ politikanın düzeltilmesidir. Çin yönetimi SSCB ile yeniden görüşmelere başlayarak, diplomatik ilişkileri geliştirmiş, diğer konularda da belli adımlar atmıştır. Bütün bunların Çin'in geleceği üzerine ne gibi bir etkiye bulunacağını tahmin etmek şu andaki mevcut durumda olanaklı görünmüyor. Yalnız, Çin'de bazı değişikliklerin olacağı ve Çin'in şu andaki durumuyla bu değişikliklere gebe olduğunu belitebiliriz.

Eğer, Çin'de bu sürece uygun adımlar atılmazsa, yeni olayların patlak vereceği de açıktır. Toplum bu konuda giderek, dayanma sınırını tüketiyor. Bu konuda daha uzun süre sabredebileceğini de kimse söyleyemez.

40 yaşına giren ÇHC'de, sosyalizmin geliştirilme sorunları bugün toplumun temel meselesi haline gelmiştir. Bu başarılmadan veya bu sorun çözülmeden Çin'in sosyalizmin inşasını ilerletmesi mümkün değildir. Giderek halka yabancılaşan, sağa kayan ve bürokratlaşan bir yapıyla halkın sorunlarına gerçek bir çözüm bulamayacağı gibi, yeni sorunların doğuşu da kaçınılmazdır. Sosyalizmin yaratıcı özünü kavranır ve bu doğru bir temelde uygulanırsa, yeni 40 yıllar, Çin'in sosyalizmin sağlam bir kalesi olarak yaşamasına yol açacaktır. Bu da sosyalizm için büyük bir kazanım olacağı gibi, halkların sosyalizme doğru dümen kıran gemilerinin, bu hedefe varışını da hızlandıracaktır.

LÜBNAN'DA ATEŞKES

Uzun bir süredir, Beyrut'ta Suriye birlikleriyle Hristiyan milisler arasında karşılıklı olarak süren top ateşi, Arap Birliği'nin sunduğu barış planını her iki tarafın olumlu karşılaması ve kabul etmesi sonucu ateşkesle sonuçlandı.

Hristiyan ordunun komutanı Michele Aoun'un Suriye'ye karşı savaş açması, Irak Saddam rejimiyle, bölge gericiliğinin de desteklemesi üzerine iç savaş yeniden patlak vermiş; ve çatışmalar şiddetlenmişti. Şimdiye kadar yapılan bütün girişimler de bu çatışmayı durdurmaya yetmemişti. Yoğun bir şekilde Beyrut üzerinde devam eden çatışma, Beyrut'u terkedilmiş bir şehir haline getirdi. Şehirden büyük bir göç başlarken, son günlere kadar şehrin nüfusu 80 binin altına düştü.

Michele Aoun'un beklediği dış desteği bulamaması ve Suriye üzerinde emperyalist devletlerin artan baskısının sonuç vermesi üzerine, Aoun daha önce kabul etmediği anlaşmanın ilkelerini kabul edeceğini açıkladı. Arap Birliği'nin sunduğu bu barış planının kabul edilmesi üzerine, çatışmalar durdu ve kentte yaşam normale dönmeye başladı. Beyrut'u terkedenler geri dönerlerken, tam bir harebeye dönüşen kentin bu durumdan nasıl kurtulacağı da henüz cevabı açık olmayan bir soru olarak durmaktadır.

Hristiyan ve Müslümanlardan oluşan Lübnan parlamentosu, Suudi Arabistan'ın Riyad kentinde çalışmalarına başladı. Parlamento ateşkes sonrası Lübnan'ın durumunun ne olacağını görüşüp, bu konuda ortak kararlara varmaya çalışıyor. Bir bakıma bu toplantı, barışın ne kadar uzun vadeli olup olmayacağını da belirleyecek bir toplantıdır.

Her iki taraf arasında varılacak anlaşma Lübnan'ı özlediği bir barış ortamına da kavuşturabilir. Ama bunun bugünden yarına öyle kolay bir şekilde gerçekleşeceğini de beklememek gerekir. Yıllardır iç savaşın içinde bulunan ve sürekli dış müdahalelerle de kendi bağımsız yönünü çizme şansına sahip olmayan Lübnan'da, hemen her şeyin rayına girmesini beklemek

gerekir. Buna rağmen, parlamentonun alacağı kararların halkın çıkarlarını temel alması koşuluyla, Lübnan'ın barış yoluna gireceğini söyleyebiliriz. Yine, bazı engellerle karşılaşılrsa da, barış doğrultusunda Lübnan'daki gelişmelerin süreceğini de belirtmek gerekir.

Parlamentoda ulusal bir uzlaşmaya varılamaması ya da bunun koşullarının yaratılamaması, ülkeyi yeniden çatışmaların içerisine çekecektir. Bu bakımdan, toplantının ulusal bir uzlaşmayla sonuçlanması için yoğun çaba sarfedilmektedir.

Parlamento yeni kararlar ve uzlaşma noktaları tespit etmeye çalışırken, bazı faktörlerin de gözönünde bulundurulması gerekiyor. Suriye'nin Lübnan'daki gücünün yanısıra, Güney Lübnan'ı işgal altında tutan İsrail'in durumunun da gözönünde bulundurulması gerekiyor. Lübnan parlamentosunun, bu konularda alacağı kararlar bu bakımdan önem taşıyor.

Şam Radyosu, toplantı ile ilgili olarak yaptığı yorumunda Suriye'nin Lübnan'daki Müslüman hükümete desteğini sürdürdüğünü belirttiikten sonra, toplantının Güney Lübnan'ı işgal altında tutan İsrail'in durumunu da görüşmesi gerektiğini belirtti. Ayrıca radyo, İsrail'in Lübnan'dan çıkarılması sorununun en acil problemlerin başında ele alınması gerektiğini de vurguladı.

Lübnan'da ateşkesin kabul edilmesi, barış sürecini başlatmanın bir adımı oldu. Ancak, esaslı süreç, bundan sonraki gelişmelere bağlı olacaktır. Lübnan'da daha önce de sık sık ateşkes kararı alınmış, ama yeniden çatışmalar alevlenmiştir. Bu kez durum biraz farklı olmakla birlikte, ateşkesin bozulma ihtimali de tümünden ortadan kalkmış değildir.

Bu gelişmeler çerçevesinde Lübnan sorununun gelecekte nasıl bir biçim alacağı konusunda, kesin belirlemelere gitmenin olanağı yoktur. Barış ihtimali kuvvetli olmakla birlikte, yeniden çatışma olasılığı da tümünden ortadan kalkmış değildir. Lübnan'da ne gibi gelişmelerin olacağı, yakın bir süre içerisinde açığa çıkacaktır.

ANI

“Asla koparamayacaklar bizi birbirimizden Amed”

“Elveda sevgilim, elveda Amed'im... Bilesin ki, istenen, iradi bir kopuş değil, seninle ayrılığımız. Asla da kopmayacağız, koparamayacaklar bizi birbirimizden. Söküp alamayacaklar yüreğimizin seni ve sevgini. Seni, halımı ve şehit-kahraman evlatlarını unutturamayacaklar hiçbir zaman. İşte, şahidim olsun gökkubbeni aydınlatan güneş, şahidim olsun heybetli kalkanın, başı karlı dumanlı Karacadağ, şahidim olsun nazlı ve kederli Dicle ve şahidim olsun ovanı “kesk û sor” a kesen şu kanlı ve şanlı Mayıs.

Kanemici zorbalık kafesledikleri ningle bugün kopanyor olsalar da anakucağı gibi sıcak bağrımdan hisleri; sürseler de Toroslar'ın ötesine; kollanımızdaki kelepçeleri, a-yaklanımızdaki zincirleri çözmeseler de hiçbir zaman, yine de değişmeyecek bu gerçek. Ve bir daha sözümdür sana: “Ne müebbet, idam ve sürgünleri, ne özel tip’li zindanları, ne eski ve yeni tüzde işkence ve zulümleri, ve en sonu hiçbir şeyleri yetmeyecektir; bu büyük sevdayı ve uğruna yürütülen soylu kavgayı söndürmeye...” diye geçirdi içinden, kabaran duygularını bastırmaya çalışarak.

Pürdikkat seyre koyulmuştu, oturduğu yerden. İçlenmiş ve öfkeliydi. Doruğa çıkan öfkesini, yola çıkarırken bir itirafçı-hainin şahsında görevli subaylara kusmuş ve bu yüzden kelepçelerine ilave olarak bir de zincire vurulmuşlardı. Kendi hareketlerinden olmasa da, itirafçı itirafçydı ve açağılık bir yaratık, tahammül edilmesi ve birlikte yolculuk etmesine nza gösterilmesi olanaksızdı. Subaylar, bu açağılık mahlukun yanlarına oturtulmasına nza göstermelerini sağlamak için önce emri-vakiye başvurmuşlar, ancak sert tepkiyle karşılaşınca bu kez de tehdite yönelmişler, yine olmayınca zinciri ve yol kolaylığını pazarlık konusunu yapmışlardı. Ama hiçbir de işe yaramayınca tümüne zincir varup, itirafçıyı da arka tarafa oturtmuşlardı.

Fakat şu anda asıl düşündüğü, duygulan ve dikkatinin yoğunlaşığı şey bu değildi kuşkusuz. Şu anda yürek atışları ve kan dolaşımını hızlandıran, belleğini film makinası gibi işler hale getiren şey bambaşka bir şeydi: Sevdalandığı, her kanş toprağı için bin kez ölmeye değer bulduğu yurtdan, başkentinden ayrılıyordu. “Aynlık” deyip de geçmeyin. Aynlık yaman kelime velhasıl. Dünyanın kederini, acısını, kahır ve umarsızlığını yüklemişler bu kelimeye. Çekenler, yaşayanlar iyi bilirler bunu. İşte o da şu an en ağır ve zorlusunu yaşıyordu, bunun. Ülke ve halk düşmanları tarafından eli-kolu bağlı bir halde uzaklaştırılıyordu, sevgili vatanından, başkentinden.

Bir ay öncesinde, tutsak bulunduğu C... Cezaevinden buraya sevk olacağını öğrendiği zaman müthiş heyecanlanmış ve sevinmiş, fakat bunu belli etmemeye çalışmış. Toplu sevklerinin öngününde idi; zindanın apoletli takımı nabızlarını tutmak amacıyla “siyaretlerine” gelmişlerdi. Tutsaklarla “sohbet”lerinin bir yerinde ona hitaben “... gözün aydınl Yarımlı yolculuğunuz başkent’e olacak, tam da istediğinin gibi oldu, değil mi?” demişti, o da üstesmeni; “Neresi olursa olsun, bizim için fark etmez!” diye cevaplamış. Ancak üstesmen bu

yuvarlak ve kaçamak yanıtla ikna olmamış ve “Bizim başkente değil sizin başkente, Diyarbakır’a gidiyorsunuz, farketmemesi, sizi sevindirmemesi mümkün mü?” diye eklemekten alamamıştı kendini. Ve o an, sevinçten duracak gibi olmuştu yüreği! Dile kolay, altı yıldır beynini, yüreğini en çok yoran; acısını-özlemini onca çektiği bir yere gidecek, oradaki yoldaşlarının, tarihe tanıklık etmiş yoldaşlarının yaşamıyla bütünleştirecekti. Sevinmemesi, heyecanlanmaması mümkün müydü? Tabii ki hayır! Ama o, bunu belli etmek istemiyordu düşmanına...

Evet, bay üstesmenin onunla ilgili bilmediği pek çok şey olsa da, bu konudaki gözlem ve yargısı oldukça isabetliydi doğrusu. Bu zat, onlarla ilgili ve görülebilen, takip edilebilen, davranış ve ilişkilerine yansıyan tüm özellik ve eğilimlerini bilen biriydi. Evet, onun için her hangi bir yer değildi Diyarbakır. Tutsaklık koşullarında da olsa, apayn bir yeri, apayn bir özelliği vardı Diyarbakır'ın. Zira esaret altındaki halkın yüreği çarpıyordu orada. Halkın bin yıllar ötesinden sürüp gelen çağa ulaşma umut ve özlemi ses vermişti orada. Halkın bağımsızlık ve özgürlük kavgasının en güçlü ve güzel filizleri boy vermişti orada...

Sekizi savaş esiri, toplam onyedi hükümlü (birisi, yurtsever köylü taraftarların ‘iftiracı’ diye andıkları itirafçı bir düşküdü) içinde bulunan ring arabasıyla hızla oradan uzaklaşırken, o yatalı yüreğini geride bırakmışçasına, tarifsiz bir acı duyuyordu. Acı gerçeği kabullenmek istemiyordu bir türlü. Bu ilk ayrılığı değildi, ancak en zorlusu ve kederlisi olduğu kuşkusuzdu. Hatta sonsuzluğa uzanan bir aynlık da olabilirdi pekala. Direnişi temel almış bir insan için tutsaklık koşullarında ölümün nerede, ne zaman ve nasıl geleceği belli mi olurdu?

Ömründe ilk kez onsekizinde gitmişti oraya. Merkezi Ankara’da olan bir mimarlık-mühendislik firmasında asgari ücretle çalışan bir işçi olarak ve işi gereği gitmişti oraya. Müthiş etkilenmiş ve bağlanmıştı. Öz toplumsal kimliğini ve ezilmişliğini burada daha derinden farketmeye ve üzerinde düşünmeye başlamıştı. İlk siyasal içerikli romanı (Boynu Bükük Öldüler) burada okumuş, sınıf mücadelesi gerçeğine dayalı ilk siyasal ajitasyonla burada karşılaşmıştı. Hele 1975 yılı Haziran’ında orada yaşadığı ve büyük toplumsal yankısı olan bir siyasal olay, silinmemecesine çakılmıştı belleğine. Sömürgeci barbar TC’yi en çarpıcı biçimde karakterize eden, yaşlı ve ağzı salyalı kurt köpeğini andıran bir Albay eskisi, “Küçük Moskova” diye tabir ettiği bu güzelim kentte; kentin yurtsever halkı tarafından hak ettiği gibi karşılanmış; ordu, polis ve “komando” güçlerine rağmen konuşturulmayarak defedilmişti. O iğrenç postunu bile, kendisini orduevine atarak kurtarıldıkları bu kart köpek, bir daha da bu kutsal kent topraklarına uğrama cesareti gösterememişti.

O sıralar Dicle kıyısında kurulmakta olan Süt Fabrikasının makine-montaj-f tesisat işinde çalışıyordu. Her sabah kalmakta olduğu otelden çıkar, bir gıda marketine uğrayıp sabah kahvaltısı ve öğle yemeği için yiyecek bir şeyler alır, sonra da “Deré Çiya”daki Batman-

lırının işlettiği “Petrol Kırathanesi”ne giderdi. Burada, genellikle çay, ekmek, zeytin veya peynir ya da poğaçay ile ucuz bir kahvaltı yapar ve çalıştığı ekiple birlikte servis aracına binip iş yerine giderlerdi.

Öğlen prydolanında ise genellikle Dicle’nin kıyısına gider, buradaki kaynağın başına oturur, serdiği torba kağıdının üzerine yerleştirdiği yiyecekleri yer, üzerine kaynağın tatlı suyundan içtikten sonra Bafra’sını tıttırıp Dicle’nin nazlı ve sessiz-sedasız akışını seyre koyulurdu. Bazen konuştuğu, içini döktüğü de olurdu Dicle’ye. Ama bezar Dicle’nin ona çare sunacak hali yoktu. Adeta “çareyi kendinde ara” dercesine sessizlik içinde akmaya devam ediyordu...

Sonra tekrar işbaşı, normal mesainin bitimi, fazla mesai ve kente dönüş; Kentte, ucusundan bir akşam yemeği yer, bir-iki saat dolaşır, sonra gider yatarı.

Aşık olduğu bu kentteki bir günlük işçilik yaşamı böyle geçerdi işte.

Daha sonraları da birkaç kez geldiği olmuştu buraya. En son, ‘81

“...Eleveda sevgilim, elveda Amed'im... Bilesin ki, istenen, iradi bir kopuş değil, seninle ayrılığımız asla da kopmayacağız, koparamayacaklar bizi birbirimizden. Söküp alamayacaklar yüreğimizin seni ve sevgini...”

yılının Temmuz ayında, tutsak düşüşünden bir ay kadar önce gelmişti. O gün, kentte olağanüstü bir şeylerin yaşandığı, daha şehre girişte bile anlaşılmıştı. Seyrantepe’deki dört-yol kavşağı tank, kariyer vb. zırhlı araçlar ve çeşitli hafif silahlarla tutulmuştu, sömürgeci-faşist ordu birliklerince. “Deré Çiya” yoluna elliler metre arabalarla silahlı askerler konumlandırılmıştı. “Olağanüstü tedbirleri” korku ve çıkmazlarının, acı içinde oluşlarının en somut bir kanıtıydı aslında!...

Bu gidişi ve tutsak yoldaşları hakkında öğrendikleri, içini büyük bir acı, kin ve nefretle doldurmuştu. Yakalanıp aynı şeyleri yaşamak, ortak olmak istiyordu adeta. Birgün bu yönlü düşüncesini arkadaşlarına şaka yolu açtığında, iyi bir azar işitmişti. O, bir kez bilinçaltına yerleştirmişti bunu ve gerçekleşmesi için adeta dua ediyordu... Zaten kısa bir süre sonra da bu dileği gerçekleşmişti.

O gün bugündür yaşadığı kahırlı-kederli ama bir o kadar da onurlu tutsaklık yaşamla, bu zoraki yolculukla yeni, peyeni bir safhaya girecekti. Yabancı bir ülkede; ata topraklarından, halkından, sevenlerinden-sevdiklerinden çok uzaklarda; belki de hiç görmediği, bilmediği bir yerde ve çetin koşullarda sürdürecekti tutsaklık yaşamını.

Düşünüyor, düşünceleri geçişle gelecek arasında süratle yol alarak, habire gel-git yapıyor, helezonik bir döngü içerisinde döñüp duruyordu. Sanrı gurbete değil de ölüme götürülüyordu. Yol arkadaşlarından bazıları sohbet

edip şakalaşırken o, beyninin ve yüreğinin çatışmasını yaşıyordu içten içe ve sessiz-sedasız...

Daha bir ay öncesinde, sevdiği ve kablegahı saydığı bu gizemli kente getirildiğinde, tutsaklık, işkence-yoklukmuş, aldınış bile etmemiş; muthuluğunu ağız dolusu gültülerle ilan etmişti, eş-dostuna...

“Ah, bir üç ay kadar götürmeselerdi burdan, ne kadar güzel olurdu”, diye söylemişti kimi arkadaşlarına. Gerçi buna kendisi de inanmıyordu ama, yine de yüreğinin arzusunu dile getirmişti böylelikle.

Sevkinden üç gün önce Sılayönetim Savcılığınca altı arkadaşıyla birlikte haklarında yeni bir soruşturma açıldığında, sevinçten havallara uçacak gibi olmuştu adeta. Kendisine yakıştırabilseydi, o gün sömürgeci savcıdan, dava sonuçlanuncaya kadar oradan gönderilmemesini isteyebilirdi. Düşünmemiş değildi ama, hasmı tarafından saygı olarak anlaşıp, değerlendirilip kaygısıyla vazgeçmiş; bunun yerine, saldan tavırla hasmının üzerine gitmeyi yeğlemişti. Fakat bu tavır da orada kalmasını sağlamaya yetmemişti.

“Bıçılanmış bir dal gibi ayn düşmek” istemiyordu!

Sömürgeleştirilmiş; yeraltı ve yerüstü zenginlikleri talan ve yağma edilen, beyni, kanı-canı, emeği ve alnteri hergün çalınan, gasp edilen, iğneden ipliğe kadar emperyalist-sömürgeciliğe bağımlı hale getirilen; adının telaffuz edilmesi bile “bölünçlük” yatalı ağır baskı-cezalı yaptırımlarla yasaklanmış olan ülkesi ve halkının birçok doğal gelişliğini kendisinde somutlaştırmış olan “Payıtaxı”ndan ayrılmak, uzaklaşmak istemiyordu.

Orada, yüslerce yoldaşlarıyla soluduğu ve uğruna göz kırpmadan ölünecek kadar çok sevdiği o ülke-halk ve yoldaşlık havasından uzaklaşmak, mahrum kalmak istemiyordu.

“Hava” deyip de geçilmemelil Bilinir, insanın biyolojik yaşamı için temel olan dört şeyin başında gelir, hava. Yani su, gıda ve ısk

ondan sonra gelir, hayatiyet bakımından. Oysa burada sözü edilen hava, çok daha geniş ve hayati bir tamamı kapsamaktadır. Bu, insana, “insan olarak”; değerli ve anlamlıca yaşamasını sağlayan, böyle-sine önemli işlevi olan bir şeydir. Bu havada halkın en güzel değer, gelenek ve özellikleri, en yakıcı umut ve özlmleri dile gelir... Dahası var; bu havada insanlığın en soylu ve güzel meşyetleri konuşur, konuşturulur... Ve bu, zindan kuytuluğunda da olabilir pekala.

İşte onun uzaklaşmak, mahrum olmak istemediği bu havada kolektivize olmuş düşünceler, duygular, değer ve anılar vardı. Yaşama sevinci, coşkusu, has ve heyecan vardı.

Hem daha doğru-dürüst bunu yaşayamamıştı bile. Topu-topu bir ay oluyordu buraya getirildikleri ve hep tecrit tutulmuşlardı. Anılan ve özlmlerini yıllarca yüreğinde taşıdığı can yoldaşlarını görüp konuştuğu bile alamıştı, ta sevk anına kadar.

Zulmün, karanlığın, işkence ve vahşetin kol gezdiği ‘81-’82’li yıllarda bile o, burada olmayı, yoldaşlarının yaşamalarını, acılarını paylaşmayı, onlarla direnmeyi, onurlu, yaşam dolu ölümleri kucak-

lamayı ciddi ciddi istemiş, ama bu isteği gerçekleşmemişti...

Bu ülke tarihinden bihaber olmayanların anımsama güçlüğü çekmemeleri gerekir. Sözkonusu bu yıllarda “Diyarbakır” dendiğinde, Kürtlüğü’nün yamsıca, 5 Nolu Zindanı; işkence-vahşet, teslimiyet-ihanet, PKK direnişçiliği ve yaşam doğuran soylu ölümler akla gelirdi hemen.

Yaşaman sürecin, özellikle de bu güzel kentin utanç lekesi olmanın yanında esas olarak kahramanlık ve onur kalesinde yaşananların tarihi anlam ve öneminin bilincindeydi. Bağımsızlık ve özgürlük kavgasında böyle-si dönemlerin ve böyle-si yerlerin kaçınılmazlığını ve böyle-sine büyük fedakarlıklar gerektiren bedellerin mutlaka ödenmesi gerektiğini, yürek acısına rağmen biliyor, anlıyordu. Tek zorlandığıysa, bu özgül sürece bedeni ve ruhuyla bir bütün olarak katılmamış olmasıydı. Bundan den bir üzüntü ve acı, hatta bazen de utanç ve eziklik duyuyordu. Bu durumu bir talihsizlik sayardı kendisi için. O sıralar Harput da tutsak kaldığı kapalı müşahidesinde, her gece yatmadan önce belleğini şöyle bir yokluyor; kendisiyle bir vıdam muhasebesi yapıp, andını içinden tekrarladıktan sonra ancak yatıyor, yatabiliyordu.

O sıralar esas dava dosyası, malum amaç ve politika doğrultusunda oraya gönderildiğinde, o kimi sefil ve düşkünün aksine kendisini buna hazırlıyor; günün uzadesini ve ruhunu kontrol edip bilebiliyordu.

Bir masoşist değildi kuşkusuz; fiziki ve manevi işkencenin ne demek olduğunu çok iyi biliyordu. Zaten yoldaşlarının yaşadığı ağır ve hayasızca işkenceleri o, hergün manen yaşıyor ve bu yüzden de tarifsiz bir acı çekiyordu. Kin ve nefret için doldurmuş, taşıyordu...

Bir keresinde saban, alçakgönüllülüğün ve fedakarlığın abidesi M.Hayri’nin avukatı biraz gelmişti ziyaretlerine. M.Hayri’nin ziyarete nasıl koltuk desteğiyle getirildiğini, nasıl hırpalanmış olduğunu; üstü-başı kan ve yarabere içerisinde, mecahsiz olmasına rağmen şikayet etmediğini; bu durumda bile mahkemeye çıkıp siyasi savunma yaptığını; tek kaygısı olarak savunma görevini yapamaz bir durumda düşmeyi belirttiğini anlatmış avukat, biraz korku, biraz övünme ve daha çok da saygı ve hayranlıkla. Avukat Türk solunun o alandaki şeflerine anlatmış bunları; biraz işneleyerek ve daha çok da “tarih dersi” verircesine...

Olgunlaştıklarını, hasata geldiklerini haykırmasına ağır ağır sallanıyordu altınması başaklar, arça tımanan parlak güneşin altında... Silinmemecesine belleğine yerleştirmek istediği sevgilisinin silüeti de yavaş yavaş gözden yitiyordu. Şimdi aklı yavaş yavaş berekete dnmüş olgun başaklara ve hasat işine kayıyordu.

Tam bu esnada tok bir ses, “Demir parmaklıklar ve kelepçeler

Yıldırımadı kanlı zincirler Boğdular, astılar,

aç bıraktılar

Yılmadı yürüyor savaş

esirleri” parçasını söylemeye başladı. Ve o da gözlerini altın sarı başaklardan ayırmaksızın katıldı sese. Sesler çoğaldı, akarak geleceğe...

Robin

BI HILGAVTINA PAYIZÊ EM DI KOZÊN PÊŞ DE NE

Destpêk di rûpela dawî de

artêşa dagirker operasyonên xwe yê n li vê navçeyê dilezinin. Ev livbaziya mayin-vedanê jî, li diji hêzên operasyonê hatibû amade kirin. Livbazi posideyên mezin li navçeyê da belav-kinin û di nava rêzên artêşa dagirker de jî rê jî bo tirs û panikeke mezin vekir û bicihkir.

Çend rojan piştî livbaziya mayin-vedanê, vê carê jî li ciheki din li

Piştî ku dijmin kete dafê, pêşmerge bi dijiwarî reşandin. "Astsubayek" û du serbaz birindar ketin.

CIZÎRA BOTAN: Li zivînga Batayan gundê Basikan şerek di navbera yekitiyeke gerillayên ARGK û hêzên dijmin de derket. Şer bêtirî saetekê doma. Çi hundabûn jî yekitiya gerillayên ARGK çênebûn. Li derbarê mirî û birindarên jî dijmin, çi agahî heya niha negihane rojnameya me.

ŞAX-WAN: Li nêzîkî gundê Bilgi

hedefên xwe û berên xwe didin gundiya Kurdistanê yê neçekdar. Piştî şerê li Girgê Amo dagirker, şeş gundiya welatparêz bi xîzî kuştin.

Welatperwerên Kurdistan li pêşberê vê hovitiyê bédeng neman. Nêzîkî 2.000 welatparêz bi kevîran êrişî avahiya kaymakamî kirin û di nava bajêr de xwepeşdanek pêkanin. Herçiqasî dagirker hêzên xwe yê leşkerî tevgerandin jî, welatperwer xwepeşdanên xwe berdewam kirin.

navçeya Dihê, lêdanên û hundabûnên mezin bûn paya yekitiyên artêşa dagirker. Li kendalên Çiyayê Çiravê yekitiyeke artêşa dijmin operasyon birêvedibîr. Pêşmerge dafekê li pêşiya yekitiya artêşa dagirker vedan. Yekitiya dijmin kete dafê û gelek serbaz hatin kuştin an jî birindar bûn. Di domana vê livbaziyê de çi hundabûn jî yekitiya gerillayên ARGK çênebûn û pêşmerge xwe gihandin baregehên xwe.

Roaj 12'ê Êlûnê şerek din li Dihê derket. Di serê beyanê de şerek di navbera yekitiyeke ARGK û hêzên artêşa dijmin de pêkhat. Hundabûnên mezin gihan dijmin. Ev şer bêtirî 12 saetan doma û di şer de du têkoşer û şervanên ARGK jî şehîd ketin.

Roja 20'ê Êlûnê jî li nêzîkî Dihê şerek çêbû. Di vî şerî de, ku dora êvarî qewimî, gelek mirî û birindarên jî hêzên dijmin hebûn.

ELKÊ: Li derdorên deverê bi navê Bêşaxaç, di navbera yekitiyeke artêşa dagirker û gerillayên ARGK de şerek çêbû. Ev şer bêtirî 24 saetan doma. Di şer de pêşmerge bi çî rengî destura jêhatibûnê nedan hêza dijmin û bi şeweyê serketî, rengê karîna şerê jêhatî şanî kirin. Bi dehan serbazên artêşa dagirker hatin kuştin an jî birindar ketin.

Dijmin di vî şerî de helikopterên xwe jî bikarî. Lê gerillayên ARGK baş karin, êrişî jî asmanan jî di avê de bibin. Di dirêjahiya şer de dagirker, mirî û birindarên xwe bi helikopteran jî cihê şer kişandin.

KERBORAN: Dafek li pêşiya yekitiyeke dijmin a operasyonan hat vedan. Yekitiyeke dijmin kete dafê. Pêşmergeyên ARGK reşandin ser yekitiya dijmin. Gelek serbazên dijmin hatin kuştin an jî birindar kirin. Piştî livbaziya dafî, dijmin daxweyanîyek da weşandin. Pejirand ku serbazek hatiye kuştin, çar jî bi xedari birindar ketine. Tenê hejmarên ku jî aliye dijmin hatine pejirandin, şanî dikin ku bi rastî bêtir kes jî dijmin hatine kuştin.

ARALIK-SERHEDAN: Li ser axa navçeya Aralik û liser rîya Îxdirê, li nêzîkî gundê Îslamkoy, yekitiyeke dijmin jî bo kontrolê digeriya. Yekitiya dijmin paşê kete dafekê pêşmergeyên ARGK. Yekitiya ARGK, agahdariyên giring li ser yekitiya dijmin civandibû. Roja livbaziyê, pêşmerge hatin cihê dafê û xwe kirin kozan.

di navbera komeke pêşmergeyên ARGK û yekitiyeke dijmin a operasyonan de şerek çêbû. Şer, bi destpêka beyanê derket û heya derengê şevê doma.

Ji ber ku car-caran şer dijiwartir bû û car-caran jî berfirehtir bû, dagirker hêzên nuh jî bo xurtkirina yekitiyên xwe anin navçeyê. Ji helikopteran endamên hêzên taybetî daxistin cihê şer. Pêşmerge reşandin ser helikopterên ku hêzên taybetî dikişandin. Helikopterek birin girt û paşê ket. Pilotek (ajotkarê helikopterê) û çar endamên komên taybetî, ku di helikopterê de bûn, bi xedari birindar bûn. Li derbarê hundabûnên dijmin ên di vî şerî de, nûçeyên esehî hin negihane rojnameya me.

Ev şer roja 12'ê Êlûnê çêbû. Lewma jî bo dijmin bû kehnîya tirseke nuh û zivirî livbaziyeke protesto kirina derbeya leşkerî ya faşîst. Ev livbazi carek din da şanî kirin, ku giringe li diji faşîzmê berxwedan bê bilindkirin.

ŞIRNEX: Li deverê bi navê Girê Sohr li Çiyayê Herekolê yekitiyeke dijmin operasyonên leşkerî birêvedibîr. Pêşmerge dafekê li pêşiya yekitiya dijmin vedan. Serbaz û yekitiyên komên taybetî vê operasyonê bi hev re pêkdianin, lê tenê yekitiyên koma taybetî ketin dafa pêşmergeyên ARGK. Endamên koma taybetî nekarin bersiva reşandina gerillayên ARGK bidin. Di encamê de pênc endamên koma taybetî hatin kuştin û gelek jî birindar kirin. Paşê dijmin bera hêzeke mezin da cihê şer. Lê disa jî tişteke nekete destê dijmin. Pêşmergeyên ARGK bi bizaveke jêhatî xwe jî cihê şer durr kirin û bê hundabûn jî vî şerî derketin.

GIRGÊ AMO: Li nêzîkî gundê Girê Çolan, di navbera yekitiyeke gerillayên ARGK û yekitiyên artêşî û komên taybetî yê dijminê dagirker de şerê dijiwar derket. Şer bi gelek saetan doma. Sê şervanên ARGK şehîd ketin. Gelek mirî û birindarên jî dijmin jî hene.

Dijmin, jî ber hundabûnên xwe yê n di vî şerî de û herweha jî ber lêdanên ku jî destê têkoşîna çekdari ya ku li Kurdistanê pêşvedike digire, kete nava rewşêke bizdan û tirsê. Mîna dinan li dijmin bû. Ji ber ku her roja diçe girsên gel anîkariyên xwe jî bo têkoşîna me ya rizgariya netewî zêdetir dikin, dagirker jî girsên gel dikin

MISRIC: Li deverê bi navê Avkevîr di navbera yekitiyên dagirkeran û komeke pêşmergeyên ARGK de şer derket. Pêşmergeyên ARGK bi minibusêke dixwestin cihê xwe biguhurînin û jî deverê herî derveke dinê. Li cihê bi navê Avkevîr rastî dafekê dijmin bûn.

Di encamê reşandina jî hêla herdu aliyan de, pêşmergeyên ARGK karin çembera dijmin bişikînin û jî çemberê derkevin. Pêşmerge berên xwe dan cihên çiyagêr. Lê di şerê duwemin derketî de gerillayekî ARGK li cihê şerî şehîd ket. Endamên koma ARGK ên din bi jêhatibûn karin xwe jî cihê şer durr bikin.

Lêdan li perwendekirina Kemalîst ketin

Bi destpêkirina dibistanê di vê salê de, livbaziyan li diji perwendekirina dagirkeriyê û posideyên wê yê asimilasyonê li ser gelê me û herweha rakirina posideyên asimilasyonê jî ser gelê me bi tevayî, destpêkirin û xwe lezandin.

Di domanên demsalên bihar û havînê de, jî aliyeke dibistanên dagirkeran hatin şewitandin û jî aliye din jî "mamhostoyên" ku dibin hacetên asimilasyonê, bersivên xwe heya pîvanekê girtin. Di domana van de politikaya asimilasyonê jî heya pîveyêke pêwîst hat bê poside kirin. Di encamê de niha dagirker êdî nema dikarin bi hesanî dibistanên xwe vekin. Bi sedan "mamhosta" jî dev ji karên xwe berdan û nema karê xwe dipejirînin. Ev pêşveçûn, politikaya asimilasyonê ya dagirkeran heya pîveyêke mezin û giring di avê de birin.

Gava niha sala nuh jî bo dibistanan destpêdike, dagirker jî, jî bo berdevamkirina vê politikaya xwe berê xwe didin birêvevîstina tedbirên nuh. Dagirker, vekirina hemû dibistanên li Kurdistanê jî bo mehekê dereng hiştin û destpêkirin, ku tedbirên xwe bikarbin. Dibistanên gelek gundan girtin. Şagirtên dibistanan dibin wan gund û navçeyan, ku li wan deran amadekariyên parastinê yê dijiwar birêvevîstina û herdemê leşker di wan de hene. Li kêleka birina şagirtan jî bo dibistanên di gundên wusa de,

dagirker dixwazin şagirtên li gundên ku nêzîkî bajaran in, bibin bajaran û di bajaran de wan bidin xwendin. Lê pîr eşkereye ku şansê bisexistin û bikaranîna van tedbirên nuh jî bini tune ye. Rastiya ku dagirker dev ji nêrin û xwe-nêzik-kinînan xwe yê kevin berdidin, dibe navê îflasa politikaya asimilasyonê û dawîya vê politikayê. Serbazên ku êdî nema dikarin xwe biparêzin, wê çawa bikarbin van dibistanan biparêzin? Rastî bersiva vê pîrê jî bo dagirkeran niha nine û dagirker nikarin bersiva vê pîrê bidin.

Herweha bang li sedan "mamhostayan" hat kirin, da dev ji karê asimilasyonê berdin. Niha bi sedan "mamhosta" bersiva vê bangê dane û êdî nema li Kurdistanê mamhostayî dikin û jî karê xwe jî derdikevin. Hinde "mamhostayên" ku bi serhişkî dixwestin bibin hacetên politikaya dagirkeriyê, bersivên xwe girtin û hinde livbazi li diji wan pêkhatin. Ev livbazi tirs û panika dilê wan mezintir kirin û di dawiyê de gelek jî wan dev ji karên xwe berdan û jî Kurdistanê revin.

Di vê dawiyê de livbaziyeke vê nolê li Dihê çêbû. Livbazi bû lêdanekê mezin, ku li politikaya asimilasyonê ya dagirkeriyê keti. Yekitiyeke gerillayên ARGK, ku li ser rîya Dih û Sêrtê dafek vedabû, hemû mekîneyên ku jî ser rê derbas dibûn rawestand û kontrola kesbûnê birêvebîr.

Di encamê sehkirin û kontrolê de, yekitiya ARGK 20 kesan û pênc "mamhostayan" tevli xwe bir. Di encamê pîrsariyan de derketê holê ku sê "mamhosta" û inspektorek (müfettişek) bi dilxwazi xulamtiya dijmin dikin. Derketê holê ku ev çar kes di karê xwe de li diji têkoşîna me ya rizgariya netewî gunehan birêvedibin. Lewma paşê, çar mamhostayên dijminê şoreşê bi mirinê hatin cezakirin û yek jî hate berdan.

Cerdevanên bi navê parêzkarên gundan nema dikarin bi xweşî jiyan bikin

MISTBÎN: Pêşmergeyên ARGK êrişek birin ser gundê Bizgürê. Civînek li gund çekirin. Du welatfiroşan bi mirinê cezakirin.

Pêşmerge herdu welatfiroşan jî anin civîna jî bo gundiyan û wan pişange kirin. Herdu bêbext gunehên xwe pejirandin û di dawiyê de bi "erê"-gotina gundiyan jî gihan mafê xwe, ku giringbû bibe dawîya wan.

Êrişek jî çû ser gundê Zorfan. Si-xurek ku bi navê melatiyê ketibû nava gundiyan û agahiyan li diji şoreşê dicivand, bi mirinê hat cezakirin.

Pêşmergeyên ARGK jî vî gundi heft xortan jî tevli rêzên xwe kirin. Gelê gund bi rêkirina lawên xwe nava rêzên şoreşê, dilxweşiya xwe di derbarê kuştina sîxurî de dani holê.

BERWARÎ: Li gundê Yapraktepe 12 jî 24 parêzkarên gund li ser banga ARGK çekên xwe danin û sozdan, ku disa parêzkari nekin.

DARA HÊNÊ: Pêşmergeyên ARGK mayînek li ser rîya gundê Dere vedan. Mekîneyeke ku cerdevan û bêbext tede bûn, jî ser mayîne derbas bû. Di encamê peqînê de mekîne bi tevayî nûxî û welatfiroşên di mekînê de jî giran an sivik birindar ketin.

ŞAX-WAN: Li zivînga Şaxpurê gundê Dokuzdam, gerillayên ARGK êrişek birin ser mala serekeke eşîreki yê hevxeatkar û xulamê dijmin. Kurek û du biraziyên axayê bêbext Sadun Seylan, bi mirinê hatin cezakirin.

WÊRANŞAR-RUHA: Yekitiyeke ARGK êrişek bir ser gundê Çamurlu. Bêbextekî bi navê Sinan Kaynak, ku sîxurî jî bo dijmin dikir, bi mirinê hat cezakirin.

Civînan li gundan berdewam dikin

Bi dehan xort xwe digihînin nava rêzên ARGK

Li kêleka pêşveçûna şerê me yê rizgariya netewî, roj bi roj tevlibûna nava rêzên ARGK jî, zêdetir dibe. Bi dehan xort di dawîya civînan de, tevli rêzên ARGK bûn. Ji destpêka biharê heya niha bêtirî hezar xortî xwe gihandine ARGK.

Di van hefteyên dawiyê de li gelek gundan civînan hatin çekirin. Di dawîya her civînekê de hinde xortên nuh xwe gihandin pêşmergeyan.

Li zozana Vegisiban qopaniya Hilal navçeya Qilaban pêşmergeyan civînek çekirin û du xortan tevli xwe kirin. Li gundê Aydemîr navçeya Elbakê civînek çêbû û pêşmergeyan heft xortan tevli xwe kirin. Li gundê Kavuncular navçeya Şîmexê jî, piştî civînekê sê xort xwe gihandin ARGK. Li gundê Zorfan navçeya Mistbînê heft xort bersiva banga ARGK dan û xwe gihandin şoreşê. Li gundê Yalınca navçeya Payîzava (Qesrik) jî civînek çêbû û sê xort tevli rêzên şoreşê bûn. Tevlibûna jî aliye hejmarî ve mezintir li navçeya Elbakê xwe da şanîkirin. Li gundên Çakirdoxan, Akçalî û Dereçî navçeya Elbakê civînan çêbûn. Di dawîya civînan de jî van hersê gundan 24 xort xwe gihandin ARGK. Bi vî awahî di vê dema dawiyê de tev bi hev re 46 xort bûn leşkerên şoreşa Kurdistanê.

Gelê me bi dilêriya ku ji ARGK distîne êdî bê tirs û bi dengê bilind dipeyive

Roja 25.7.1989'an bi şev dora saet yekan, komek ji pêşmergeyên ARGK, êrişek bire ser gundê Kinikê (Bakacık) navçeya Mistbînê. Pêşmerge, hemû gundiyan civandine dora xwe û demekê bangeşiyê li wan kirine. Paşê dest danine ser bêsîma keyê gund jî. Di dawiyê de agir berdane dibistana gund û tevli tiştên tede şewitandine. Gundê Kinikê li ser rîya navçeyên Mistbîn û Cizîra Botan dimîne, ku navê rê E-5 hatiye danin. Piştî vê livbaziyê gundiyan Kinikê û şênîyê li derdorê, hêvî û baweriyên xwe bi pêşmergeyan re bêtir girêdane û dilêriya (cesareta) wan jî mezintir bûye.

Artêşa Komara Tirk a faşîst, jî bo niximandina posideyên vê livbaziya mezin, piştî livbaziyê bi roj operasyonên leşkerî bir ser hemû gundên li derdorê. Bi politikaya papazî xwestin gelê me bixapînin. Lê ev politikaya wan bisemeketiye. "Üstegmenê" operasyonê wusa gotiye gundiyeke, "Ez dizanim, niha hun xwarinê didin me, lê piştî me wê Apoxwaz bîne û vê carê jî hunê xwarinê bidin wan." Gundi jî bê tirs, bi dengê bilind bersiveke wusa dide wî, "Erê erê emê xwarinê bidine wan jî; heke em nan û avê didine we, emê nan û mast bidine wan." Diyarê ku gundiyan me vê dilêriya eşkere û hişyariya politîkî jî gerillayan hin bûne. Gundiyeke jî, da bala "üstegmenê" faşîst bizivîrine hinde aliyan din, wusa gotiye, "Em jî we natîrsin, jî wan ditîrsin." Gundi bi van gotinên xwe dixwesta bibêje, ku otorîteya ARGK teviya Kurdistanê xistiye bin serdestiya xwe.

Bi silav û hîrmetên min...

Xwendevanekî Berxwedanê
ji bajarê Mistbînê
Emer / 2.8.1989

Dagîrker gelqirkirinên xwe li Kurdistanê didomînin Li navçeya Silopî gel li diji kirinên dagîrkeran seriyê xwe hilda

Têkoşina rizgariya netewî ku li Kurdistanê li diji dagirkeriyê bilind dibe, pêşveçûnên mezin dike behra xwe û her rojê serkeftinên nû bi destê xwe ve tîne. Ji aliyê din jî nakokî û şerê di navbera dagirkeran û gelê Kurdistanê de, her diçe dijiwartir dibe.

Nîmûneyeke vê rastiye ya dawiyê xwe li navçeya Girgê Amo bajarê Mêrdînê da şani kirin. Navçeya Girgê Amo (Silopî) dikeve ser axa Êrdîma Botanê. Şeva 17'ê Êlûnê li nêzîkî gundê Girê Çolan (Derebaşî) navçeya Girgê Amo, endamên komên taybetî yê dijmîn, şeş gundiyan dan ber berikan û di encama rêşandinê de wan kuştin. Ji ber vê bûyerê şeniyê Girgê Amo rabû ser xwe û seri hilda. Li diji bikaranînen dagirkeran livbaziyeke protestoyê ya mezin pêkanî. Ev bûyerên dawiyê, ji ber şereki di navbera komeke gerillayên ARGK û hêzên dagirkeran de destpêkirin, ku şeva 17'ê Êlûnê derketibû. Di vi serî de sê gerillayên ARGK şehid ketin. Dijmîn lêdanên mezin girt û gelek endamên hêzên dijmîn hatin kuştin. Dagirker hêrsa xwe ji gundiyan beguneh derêxistin. Şeş gundiyan ku diçûn bazarê tevli xwe birin û wan dan ber berikan û kuştin. Paşê gotin, ku tevli gerillayê din wan ji di şer de kuştine. Bi awîra gelemperî dan bihiştandin, ku neh gerillayên ARGK di encama şereki de mirî ketine destê wan. Lê belê, gava gundiyan Girê Çolan bihistin, ku şeş gundiyan wan ji hêla leşkerên dijmîn hatine kuştin, tev bi hev re berê xwe dan Girgê Amo û meşîyan. Lew gundi baş dizanin ku leşkeran wan tevli xwe biribûn, ji bo şop ajotinê. Gava gihan navçeyê, tevli şeniyê navçeyê xwepêşdaneke protestoyê pêkanin. Gel berê xwe da avahiya hikûmetê. Dagirkeran û kuştinên wan protesto kirin. Ji berpirsiyaran xwestin, ku giringe kuştîwarên hov bidin destan. Girsên gel anin zimên, ku garantiyek ji bo parastina jiyane di nemaye û cerdevanên kuştinê yê dagirkeran ên bi navên komên taybetî bê pîrs û pîrsyar mirovan didin ber berikan û dikujin. Girsên gel dirûşmeyên ku nifrin li ser dagirkeriyê dibarandin û piştgiya serxwebûna Kurdistanê dikiran bangin û qirandin. Xwepêşdana protestoyê ji aliyê 2.000 mirovan, ku di nava wan de jin, mêr, zarok û kal jî hebûn, hat pêkanin. Ji bo şikandina xwepêşdanê endamên komên taybetî rêşandin ser gel, bi dehan kes birindar ketin, bi dehan kes hatin girtin û wan birin karakolan. Lê mirovên Kurdistanê li ber xwe dan û gotin, ku "Rîyeke ji mirinê durtir ma gelo heye?" Bersiva êrişê bi çekan bi barandana kevîran dan û xwe parastin; saziyên fermî ku sembolên doliwgeriya dagirkeriyê ne, di serî de ji avahiya hikûmetê dan ber kevîr û kuçan, camên wan şikêrandin. Di demeke kin de xwepêşdan mina horesên berfê mezin bû û xwe dirêji birên berfireh kir. Gel bêtirs kin û nifrîna xwe barand ser dagirkeran. Lewma dagirker ji ber vê pêşveçûnê ketin nava bizdaneke mezin. Bi riya leşkerên xwe riyên ku diçûn û tîr Girgê Amo girtin. Bi lez û bez bi hezaran serbazên xwe anin navçeyê û li çar aliyên Girgê Amo leşkerên xwe bicihkirin û xwe rind tîkûz kirin. Bi amadekariyên xwe yê ne normal xwe tevgerandin û gumana serhildanekê û şikêrandina wê danin pêşîya xwe.

Bûyera li Girgê Amo, bûyereke berçavî û zelal e, ku şerê qirêj û gemaê dagirkeran ê li Kurdistanê, dide nasin. Dewleta Tirk politikaya xwe ya dagirkeriyê li ser bîngeha tunekirina gelê Kurdistanê avakirîye. Lê niha ev roj bi roj bêtir jêr ve diçe. Lewma ji bi tîrsa canê xwe, roj bi roj kuştinên nûh tevli kuştinên xwe yê hov dike. Dagirkerên Tirk tola tengezariya xwe ya li hemberê gerillayên Artêşa Rizgariya Gelê Kurdistanê û tola lêdanên dixwun, ji mirovên me yê hêjar û xizan dixwazin bistinin. Lewma ji bayê terorekê li Kurdistanê didin dagerandin. Komên taybetî ku cerdevanên kuştinê ne, bi rewşa xwe ya li ser her babê otorîteyê, di nava bikaraneke de ne, ku çawa û kengê bixwazin, bikaribin mirovan bidarvebikin, mirovan bikujin. Ji niha ve Kurdistan, ji ber bikaranînen terore yê bêtîxûb ji aliyê dagirkeran, gihaye rewşeke min a welatê El Salvador û h.w., ku roj bi roj mirov li wir û vir dikevin ber devê çekan û tîr kuştin. Dagirker ji salan vir ve şereki tunekirinê li diji gelê me birêvedibin, lê newêrin navek bidin vi şerî yan ji navê vi şerî hilbidin. Li ser vê bîngehê, ji hemû hoyên şerî dîr, li Kurdistan şereki bêtîxûb û qirêj diajon. Dagirkerên ku li hemberê hêzên çekdari yê gelê me ketine nava tengezariyê û bi şeweyê pêwîst rasti hundabûna him û otorîteyê bûne, bi terora ku li ser girsên gel dadigerin û bi qirkirinê xwe, dixwazin tîrê di nava rêzên gel de biçînin û gel ji tîkoşîna me ya rizgariya netewî dîr bikin. Hîna do bû, ku li Qilaban 16 gundiyan kuştin, bêtirî 30 gundiyan li hinde deran bi hovîti kuştin, li çîyan şivanan dan ber berikan û wan kuştin. Hin xwîna van şivanan, ku cesedên wan hatin peyda kirin, zuwa nebûyî; hîna xwîna gelek goriyên ku bi destê celloadên mirovan hatine kuştin, zuwa nebûyî, vê carê ji li Girgê Amo şeş gundiyan bê guneh ên Kurd bi xîzî hatin kuştin.

Da gelê me ji tîkoşînê dîr bikin, dagirker serî didin hemû şeweyên pikolî, tîrsandin, girtin, koçberkirin û hovîtiyan. Lê belê disa ji nikarin bigihin armancên xwe. Niha ji dixwazin kuştina girsan berfireh bikin û wusa bawer dikin ku wê encamêkê bi destê xwe ve binin. Qirkirina li Girgê Amo, ne qirkirineke wusaye, ku komên taybetî hema tenê bi insiyatîfa xwe pêkanîne. Ev politikayeke fermîye, ku dewleta Tirk a dagirker roj bi roj bêtir li diji gelê me berfireh dike û li ser vê bîngehê bikardiêne. Serokê Kurmayê Giştî berî niha bi çendekê vê rastiye bi van gotinan, "Kesên ku çekan li diji dewletê radikin û kesên arikariya wan dikin, dijmînên me ne" anibû zimên. Berpirsiyareki leşkerî jî, ku li Çolamergê kar dike, "Heke metoda min bê bikaranîn, ne mirov tenê, giya ji şîr nabin" gotibû. Ev baweriya wan û nêrîna wan, berhemeki ramanên derî serdemi bi xwe ye. Ev gotin encamêk in ji bangên ji bo bi tevayî dijmîn şanikirina gele Kurdistanê û qirkirina gelê Kurdistanê. Kesên ku li Kurdistanê kuştinekê li ser kuştinekê pêktinin, wan fermanên ku ji banitir tîr, bikartinin û rasti tenê eve. Kuştîwar dewleta Tirk û berpirsiyarên vê dewletê yê bilind bi xwe ne. Komên taybetî û neçîrvanên mirovan, ku ji mirovatiyê derketine û bi her babê kulturên lumpen û dejenerasyonî hatine dagirtin, berhem û piyonekî yê dagirkeriya barbar û derî-serdemi bi xwe ne.

Bûyera li Girgê Amo nûçikê kuştîwarê dagirkeran ronahî kir, herweha bi me ji disa da nasin, ku gelê Kurdistanê di nîma bêtir dixwaze di bin doliwgerî û bindestîya vê dagirkeriya barbar bîmine û dixwaze li diji bi qehremanî şer bike. Dagirker ji demên berê heya niha bikaranînen gemartirin li ser gelê Kurdistanê pêkanîne û gelek caran karîne gunehên xwe veşartî ji bihêlin. Lê niha gelê me yê ku dengê xwe nabire û hisabê ji wan dixwaze, li hemberê xwe dibinin. Gelê Kurdistanê di rind tîgîhiştîye, ku tîstê tî serê wî, ne çarenus û qedereke; divêtiya şerkirina li diji dagirkeriyê baş fahmkirîye. Ala berxwedanê ku gelê Cînîbrê, Cîzîra Botan, Çolamergê, Cudî û Şîmexê li diji dagirkeriyê bilind kirîye, vê carê ji li Girgê Amo pêl da. Jin û mêr, zarok û kal, bêtirî 2.000 mirovên Kurdistanê, dirûşmeyên ku li ser dagirkeriyê û kuştinên wan nifrinê dibarînin û daxwaza serxwebûna Kurdistanê dikin bangin. Berê xwe dan avahiya hikûmetê, ku sembola doliwgeriya dagirkeriyê ye. Li hemberê hêzên kotekê yê dagirkeran bi kevîran li ber xwe dan û xwe ragirtin. Danin pêşîya çavan, ku di bi biryar in ji bo çîrandina zincîrên dildarî û koletîyê. Nifrîna xwe li ser kuştîwarên dagirker barandin; xwestin ku ev kuştîwar teslîmî wan bibin, da hisabê ji wan bixwazin. Ev, rastiya neteweyekî anî zimên, ku serî hildaye; divêtiya berxwedanê fahmkirîye û biryara xwe ji bo vê daye. Rojên pêşîn wê bibin mîzginahiya serhildana gelê me ya bi rûmet û agahên berfirehbûna vê raperîna giranbûha.

Nexasim, dagirker ji ketîna nava tîrs û bizdana fahmkirina ve rastiye. Piştî bûyerên li Girgê Amo, Serokê Komarê Kenan Evren, Serokê Kurmayê Giştî Necip Torumtay û Serleşkerê (Komutanê) Hêzên Bejî Dogan Gürêş bi lez û bez civinekê çekirin, rewşê ji ber çavan derbas kirin. Di vê civînê de "Orgeneral" Dogan Gürêş di peyven xwe de wusa got, "Bûyerên li herêma, rewşa şereki hundurî didin xweya kirin" û bi vi awahî diyarkir, ku qamên bûyeran gelek mezin in. Maneya van gotinan eve; pejiirandina rastiya, ku şerê rizgariya netewî yê li Kurdistanê bûye malê gel û gav bi gav rabûna gelê Kurdistanê bi tevayî, pêşve diçe. Ji ber van sedeman, dagirker ketine nava tîrseke gelek mezin. Pêrên agirê rizgariya netewî li Kurdistanê, ji çîyan berê xwe daye bajarên; tîkoşîna çekdari yê gerillayan xwe gihandiye tîkoşîna geli. Ev, mîzgînî dide me, ku pêşveçûna tîkoşîna rizgariya netewî li Kurdistanê ji aliyê naverokên sixletî ve nêzik e. Ji aliyê din jî, şerê taybetî yê dagirkeran bi tevayî iflas kirîye; heya niha dagirker nekarîne tîkoşîna me rawestînin, herçiqasî hemû hebûnên xwe seferber kirine jî. Bîlî hemû xebatên dagirkeran, şer roj bi roj berfirehtir dibe û xwe îspat dike.

Welatparêzno, şoreşger û demokratno!

Em guhên xwe bidin tîkoşîna rizgariya netewî, ku li Kurdistanê bilind dibe! Em xwedî li xwîna gelê Kurdistanê derkevin, ku di riya rizgariya netewî û hebûnê de daye rîjandin! Em li diji qirkirinê hov ên dewleta Tirkî dagirker li ser gelê Kurdistanê û rîjandina xwîna lawên gelê me birawestîn! Em hisaba kuştinên dagirkeran bi caran bixwazin! Em dengê xwe tevli dengê gelê Girgê Amo bikin, ku li diji bikaranînen derî-mirovahi yê dagirkeran bilind kirîye! Li welat û derveyî welat em dagirkeriyê pişange bînin û rabibîrrin! Di nava rêzên tîkoşîna rizgariya netewî de em xwe bigihînin hev û tîkoşîna xwe bilindtir bikin!

- *Bîmîre dewleta Tirk a faşîst û dagirker!*
- *Bijî tîkoşîna serxwebûn û azadiya gelê Kurdistanê!*

Rêkxistina ERNK li Ewropa

Şeva hevkarîya ARGK li Danîmark

Roja 9.9.1989'an li welatê Danîmark bajarê Kopenhagen şeveke hevkarîya ARGK çêbû. Li dora 700 kesên beşdari şevê bûn. Bernameya şevê ji aliyê naverokî gelek dewlemend bû. Her birê bernameyê, rasti kutana çepikan û dirûşmeyên awazi yê mîhvanan bû.

Bernameya şevê bi silava ji bo biranîna şehîdên şoreşa Kurdistanê û şehîdên şoreşan cihanê destpêkir. Koma stranan, xoşxaneyên berxwedanê xwend. Paşê Hozan Armanc bi stranên xwe yê berxwedan û şoreşgerî bername domand. Mîhvanên beşdar, bi agahdari û baldariyeke mezin guhdariya axaftina politîkî ya bi zîmanê Tirkî kirin, ku mane û pêwîstîya şevê dîni zimên. Nîmûneyên zînde û serketî ji berxwedana çekdari ya li Kurdistanê, şahîya beşdaran gihandin baniyan û axaf gelek caran bi dirûşme û çepikên dijar hate birrin. Dûv axafê, koma folklorê zarokan ji bajarê Kopenhagen govendên Kurdî yê çê û bedew pêşkêş kir. Bi rêzê Hozan Xemgîn, koma muzîkê ya bi navê Koma Nûjîn, koma muzîkê ji bajarê Arhaus, Hozan Şemdin û Hozan Zînar bernameyên xwe pêşkêş kirin û stranên berxwedanê û yê şoreşgerî xwendin. Piştî axafên politîkî bi zîmanên Danîmarkî û Kurdî, şev ji bo 20 keliyan hat sekinandin.

Birê şevê yê duwemîn bi şano destpêkir. Şano pîrsên rojenî dîni zimên, lewma bi bal hat temaşê kirin û rasti şahîyekê bû. Koma folklorê ya tevlihev ji bajarê Kopenhagen, bernamê domand û ji gelek herêman Kurdistanê leyistokên govendê yê xweşik û sîpehî pêşkêş kir. Koma folklorê di nava kutîna çepikan de bernameya xwe qedand. Hozan X. Xemgîn û Koma Berxwedan bernamê domandin. Stranên geli yê şoreşgerî û berxwedanê hatin xwendin. Atmosfêra şahîyê di eywanê de xwe gihand baniyan. Şev, bi strana serpêhatîni û govenda "Apo hate Hilwanê" dawî bû. Rêkxistin û kesên bi navên Komîteya Nikaragua, Advokatene TH. Hoyerog Nielsen Forsby, YJWK li Kopenhagen, Radio Botton, YXK li Danîmark, dilxwazên ERNK li Swêd û Komîteya Kargeriya Ferad-Spor mesajên xwe yê hevkarîyê gihandin şevê.

Civîneke agahdariyê li Bochumê

Dilxwazên ERNK li bajarê Bochum Almanyayê Rojava roja 15'ê Êlûnê 1989'an civinekê ji bo demokratên Almanî çekirin. Civin ji hêla rêkxistinê bi navên "Frei-Raum" û Komela Xwendekarên Zaningeha "Ruhruniversität" Bochum - ASTA- û xwendekarên Kurd li zaningeha Bochum, bi hevkarî hat amade kirin.

Nêzîkî 35 demokratên Almanî û welatperwerên Kurd beşdari civînê bûn.

Dilxwazekî ERNK di axafê xwe de, li ser berxwedanê di dîroka Kurdistanê de, li ser dîroka pêşveçûna berxwedana neteweyî Kurdî-

tan, li ser koçbera tîkoşîna vê rojê, li ser bikaranînen cenga taybetî ya dewleta Tirk a mêtînger, li ser qirkirinê li Kurdistanê Başûr û li ser encam û sedemên vê qirkirinê, bi firehî rawestî. Di dawiyê de jî, li ser pêwendiyên di navbera Komara Tirk û Almanyayê Rojava de, li ser bîngehê taybetiyên wan yê dîroki, li ser êrişên Almanyayê Rojava û girtina welatperwerên Kurdistanê li Almanyayê Rojava axaf kir. Bang li hemû demokratên kir, ku hevkarî ji bo Tekoşîna Rizgariya Netewî Kurdistanê pêşveçûneke giringe û mafekî mirovati li cihanê ye. Dûv wê axafê re, Hozan Ronahî stranên gelî yê berxwedanê pêşkêş kir. Civin bi strana "Apo hate Hilwanê" dawî bû.

Festîvalek ji bo mirovên biyanî li Bochumê amade bû

Roja 22.9.1989'an li bajarê Bochumê Almanyayê Rojava, festîvalek bi tîkiliya rêkxistinê ji heft dewletan hat amade kirin. Bi navê Kurdistan dilxwazên ERNK beşdar bûn. Nêzîkî 700 mirov beşdari vê festîvalê bûbûn. Dilxwazên ERNK bi axaf, folklor, stran û bi xwarinên Kurdî tevli festîvalê bûn.

Bi navê "Em tev zarokên vê cihanê ne" festîvalek çêbû

Roja 23.10.1989'an festîvalek amade bûbû. Nêzîkî 400 mirov beşdar bûn.

Hunermendên HUNERKOM û folklorê Kurdî beşdari bûn û stranên gelî yê berxwedanê û govendên nîştîmanî pêşkêş kirin. Di nav rêkxistinê biyanî de li bajarê Bochum dilxwazên ERNK bi berpirsiyarî hatin diyarkirin. Dilxwazên ERNK ji bo nasdana Kurdistanê, bi muxtarên Bochumê re li ser Kurdistanê û li ser welatperwerên Kurd ên di girtigehên Almanyayê Rojava de axaf kirin.

Kurdnasên ji Yekîtiya Sowyetê li ser Kurdnasiyê peyivîn.

Roja 26'ê Êlûnê 1989'an li bajarê Bochum, Prof. Ordixanê Celîl, Dr. Cemîla Celîl û Dr. Celîlê Celîl li "Ruhruniversität"-Bochum li ser Kurdnasî û karê rewşenbîran li Sowyetê axifîn.

Civin ji hêla rêkxistinê xwendekarên zaningeha Bochum - ASTA-, xwendekarên Kurd li zaningeha Bochum, dilxwazên ERNK û "Fachschaft Psychologie", bi hevkarî hat amade kirin.

Nêzîkî 70 xwendekar û rewşenbîrên Alman, Kurd, Tirk û Japonî beşdari civînê bûn.

Di dawîya peywendî de hersê Kurdnasî bersivên pîrsên rewşenbîran û xwendekarên bi firehî dan.

Ev civîn, posideyên mezin li xwendekarên û rewşenbîran kir.

Livbaziye protestokirina faşizma 12'ê Êlûnê

Destpêk di rîpela dawi de

protesto li diji kirinên faşizma 12'ê Êlûnê; piştî ji bo berxwedanê di zindanan de. Li ser banga platforma hevpare, bêtirî 15 hezar şoreşger, demokrat, pêşveçûyî û welatperwerên ji Kurdistanê, Tîrkiyê û Almanî, vê salê rêveçûn û mîtingeke bi berz û bala pêkanin.

Rêveçûn biqasî du saetan berdewam kir. Livbazîkar rêzên ji pênc kesan çêkiribûn û di navbera her rêzê de ji metreyek valahî hebû. Di domana rêveçûnê de livbazîkar carekê hatin sekinandin û tev bi hev re rûniştin ser erdê. Di wê navberê de ji axafeka biqasî 25 keliyan bi zimanê Almanî hat pêşkêş kirin û rêveçûn paşê disa berdewam kir. Gava serê

rêveçûnê gihabû qada mîtingê, dawi hin nuh ji qada kombûnê derdiket.

Rêveçûn bi disiplineke mezin û şahî derbas bû. Rêzên ERNK, ji hemû rêzan bêtir, bi dirûşmeyên ji dil û xurt, bala mirovan kişandin ser xwe. Li pêşberê vê tabloya bi şahî gelek mirov evîn û dilxweşiya xwe ji dil û can dianin zimên.

Piştî ku rêveçûn giha qada mîtingê û livbazîkar hêdî hêdî xwe civandin, hinde şirovekirinên pêwîst ji aliyê komîteya amadekirinê hatin pêşkêş kirin. Bêmemeyeke herî xurt hatibû amadekirin. Da hemû rêz bigihin qadê, di wê navberê de hinde daxweyanî hatin kirin, axaf çêbûn û helbest hatin xwendin. Li kêleka van ji, komeke folklorê ji bajarê Ham-

burgê ku ji dilxwazên ERNK bû, govendên Kurdî pêşkêş kir.

Piştî ku rêz tev gihan qada mîtingê, govend hat sekinandin û bi vî awahî axafêke kin ji bo destpêkirina mîtingê hat pêşkêş kirin: *"Nola perçeki ji hevkarî û berxwedana bi biryar û mezin di tekoşina gelên Tîrkiyê û Kurdistanê de, nola perçeki ji kina li diji faşizmê, di vê roja neh-saliya faşizma 12'ê Êlûnê de, em bi giyana berxwedanê û şahîya xwe ya şoreşgerî, silavên xwe yên şoreşgerî pêşkêşî rêxistinên ji Tîrkiyê û Kurdistanê, pêşkêşî hemû şoreşgeran, demokratên, welatperweran, û kedkaran, dostên pêşveçûyî û demokratîkî, ku vî livbaziye bi hev re pêkanîne!"*

Ev axaf bi sê zimanan çêbû. Paşê girsên gel, ji bo biranina şehîdên

xwazên ERNK ji Avusturya.

Radyo, televizyon û rojnameyên Almanya Rojava bihistandin, ku bêtirî 15 hezar mirovan tevli rêveçûnê bûn. Herweha rojnameya "Tageszeitung" ji nivîsî, ku 20 hezar kes tevli rêveçûnê bûn.

Mezinahî û şahîya di vî rêveçûn û mîtinga li diji neh-saliya cuntaya faşîst û dagirker de, vî rastîyê careke din îspat kirin: Kesên ku wê binkeftî bibin dagirkerên Tirk û piştîgiran wan ên imperyalîst in, kesên ku wê biserkevin gelên Kurdistanê û Tîrkiyê yê tekoşer in!

FRENSE:

Roja 9'ê Êlûnê 1989'an li bajarê Parisê, rêxistinên ji Tîrkiyê û Kurdistanê bi hev re rêveçûn û mîtingeke

Kurdistanê avake!" bi biryar dibangîn û ev ji zindebûnek tevli rêveçûnê kir.

Di domana rêveçûnê de herweha, gelek weşanên bi Tirkî û Frensi hatin belavkirin. Weşanên Frensi li ser rêveçûnê nûçe belav kirin û rojname ji nivisandin. Bi vî awahî ji awira gelemperî ji livbaziye bi firehî haydar bû.

AVUSTURYA:

Roja 9.9.1989'an, ji bo protestokirina neh-saliya faşizma 12'ê Êlûnê, pênc rêxistinên ji Kurdistanê û Tîrkiyê, li bajarê Wien (Viyana) rêveçûnek çêkirin.

Bêtirî 300 kesan tevli vî rêveçûna bi hev re bûn. Li ser banga dilxwazên ERNK, rêxistinên bi navên Av. Dev-Genç, TKP/M-L (DABK), TDKP, TKP/M-L (Merkez) û MLSPB hatin cem hev. TKP/M-L (Merkez) bi rengê arikarî û piştîgiriye tevli rêveçûnê bû. Piraniya kesên tevli rêveçûnê bûbûn, dilxwazên ERNK bûn.

Rêveçûn dora saet 9.30'an destpêkir. Ji pêşiya balyozxaneyê Tîrkan derbas bû. Li pêşiya deriyê balyozxaneyê nişaneke reş hat danîn, ku li ser "Bimire dewleta Tirk a faşîst!" hatibû nivisandin. Paşê rêveçûn disa berdewam kir. Dirûşmeyên bi Almanî, Tirkî û Kurdî dihatin bangîn û bi şeweyeke berfireh belavok hatin belavkirin. Bal û dêhna awira gelemperî li ser livbaziye rind hat kişandin. Rêveçûn heya bêtirî bi şahî derbas bû.

Di qada mîtingê de axaftinên bi zimanên Almanî û Tirkî hatin pêşkêş kirin. Li ser hatina faşizmê ser kar, pêşveçûnên vî dawiyê li Tîrkiyê û Kurdistanê, qirkirinên karbidestîya faşîst li Kurdistanê û bikaranîna faşîst di girtigehan de rawestan çêbû. Piştî bernameya çandî, mîting dora saet 13'an dawi bû.

YEWNAVISTAN:

Kedxwarî, hingavtin, qirkirin û terora dewletî yê dewleta Tirk a faşîst û dagirker, ku bi taybetî piştî 12'ê Êlûnê 1980'an bi destê artêşa faşîst, li ser gelên Tîrkiyê û Kurdistanê bi şeweyeke sistematîkî birêvedibe, bi rêveçûnekê hatin protestokirin.

Roja 12'ê Êlûnê 1989'an li paytextê Yewnavistanê bajarê Atîna, tevgerên politîkî yê ji Kurdistan û Tîrkiyê rêveçûnek amade kirin. Hinde pêşveçûyî û demokratên Yewnavî ji tevli rêveçûnê bûn. Bêtirî 600 kesan tevli rêveçûna bi hev re bûbûn. Di bin çepîk-kutana awira gelemperî ya Yewnavî de rêveçûn, ber bi aliyê balyozxaneyê Tîrkan ve çû. Di domana rêveçûnê de bi xurtî dirûşme hatin bangîn. Belavokeke hevpare hat belavkirin. Al, panqart û wêneyên ku dilxwazên ERNK hilgirtibûn û dirûşmeyên bi awazî, taybetîyek û zindebûnek dan rêveçûnê.

Livbazîkar xwe li pêşiya avahiya balyozxaneyê Tîrkan civandin. Ji bo biranina şehîdên şoreşên cihanê kêliyek li silavê sekinin. Paşê axafek, ku armanca rêveçûnê û bikaranîna cuntaya faşîst dani zimên bi zimanên Tirkî û Yewnavî hat pêşkêşkirin. Ev axaf bi hevkarî hatibû amade kirin. Piştî axafê û xwendina mesajên piştîgiriye, bernameya çandî destpêkir. Di wê navberê de hinde quqla hatin şewitandin, ku temsiliya Evren û Ozalê faşîst dikiran. Rêveçûn bi disipline şoreşgerî û şahî derbas bû. Livbaziye biserket û giha armancên xwe. Weşanên Yewnavî ji, bi firehî li ser rêveçûnê belavkirin û awira gelemperî agahdar kirin.

Ev rêxistin tevli livbaziye bûbûn: Platforma Yekitiya Şoreşgerî (PKK, THKP-C / Acilciler, SVP, TKP-B), TKP/M-L, Av. Dev-Genç, MLSPB, Dev-Savaş, TKP/M-L Hareketi, TDKP.

ME NEH-SALIYA FAŞİZMA 12'Ê ÊLÛNÊ LI PAŞ XWE HÎŞT

Cuntaya faşîst a 12'ê Êlûnê roja 12'ê Êlûnê 1980'an dest dani ser kar û domaneke tarî di diroka gelên Kurdistanê û Tîrkiyê de da vekirin. Niha neh sal ji ser hatina cuntaya faşîst derbas bûn. Cuntaya 12'ê Êlûnê bi rengekî wusa kete deh-saliya xwe, ku ne tenê derdorên şoreşger û demokrat, herweha derdorên burjuwazî yê babetî ji wê mehkum kirine. Belê, bi şeweyeke parîtî û pişangebûyî kete sala xwe ya nuh.

Kesên ku derbaya faşîst di mejûya 12'ê Êlûnê 1980'an de pêkanibûn, bi iddia û gotinên giregir û mezin hatibûn ser kar. "Anarşîzm, teror, kêrikarî, hilweşîna aborî û aloziya parlamentoyê ûh.w." "welat" anîbûn ber keviya hilweşînê û ew ji, weke "şerên welat rizgar bikin" carek din artêşa xwe tevgerandibûn. Ji bo tevgera şoreşger û demokrat a Tîrkiyê digotin "anarşîzm û teror", ji bo tekoşîna rizgariya netewa Kurdistan digotin "kêrikarî" û armanca zuwakirina rayên wan danibûn pêşiya xwe. Li Tîrkiyê û Kurdistnê bi navê "başkirina rewşa sisteme" diktatoriyeke faşîst a hişk serdest kirin. Dixwestin aboriya xwe ku bûbû "deyndarê 70 sentan", ji tengasiyan rizgar bikin. Herweha Rojhilata Navîn ji bo imperyalîzmê bizivirîna zêviyeke bê kelem û histirî. Ji bo van daxwazan çî ji destê wan dihat, divibû bichibînin! Di dirêjahiya neh salan de, ji bo pêkanîna van armancan, li ser gelên Tîrkiyê û Kurdistanê ne kêmkirî, qirkirin û kedxwarî hatin bikaranîn, herweha di serê gelên Rojhilata Navîn de ji ne kêmkirî hilebaziye hatin risandin. Ji ber ku ev pîrs tev, gelek caran hatine ser zimên, em naxwazin disa li ser wan bi firehî bisekinin. Lê em dixwazin rewşa cuntaya 12'ê Êlûnê ku vî rojê tede ye, bi kurtî şirove bikin.

Vî rojê dewleta Tirk a dagirker aloziyeke wusa giran û bêtirî dike, ku di çî demên diroka xwe de hin nejiyaye. Ev alozi, ji qada politîkî heya qada aborî, ji qada leşkerî heya qada civakî, ji qada nîrxên moralî heya qada çandî, di hemû qadên jiyana de tede dihat. Ev alozi ne mîna aloziyên berê ye. Ev alozi, aloziyeke dewletê ya seranser e. Ev aloziya rejimê bi xwe ye. Riya çareserîna jî edî tune ye. Di domana aloziyên berê de dewleta Tirk, weke himêke çareserîna artêşa xwe dîtewand. Her carê, ger heya tixûbekê ji be, hinde encam bi destê xwe ve ani û kari temenê xwe dirêjtir bike. Lê bi iflasya derbeya faşîst a 12'ê Êlûnê, edî neçarebûna vî rîyê ji xwe da şanikirin. Heya mirovên ji rêzê ji, vî yekê rind fahmkirine. Ji ber ku derbeya 12'ê Êlûnê hemû derfet û gengazên xwe bikaranî. Lê bili xwe-lezandîna hilweşînê çî encamek neke destan. Vî rojê tekoşîna rizgariya netewa Kurdistan bi serkeftinê xwe ne tenê Kurdistanê ber bi rizgariyê ve dibe, herweha dawîya Komara Tirk ji nezîktir dike. Li ser bîngehê baş ku tekoşîna me xwe avakirîye, hêlwesta şoreşger û demokrat ji li Tîrkiyê roj bir roj bêtir pêşve diçe. Aboriya Tîrkiyê, bi posideyên şerê li Kurdistanê ji, edî hilweşiye: inflasyon gihaye ji sedî 140'an; hemû karên finansî sekinine. Arêneya politîkî ya Tîrkiyê dejenerasyoneke mezin, parîtîneke dijwar û rewşeke bêtirî sekinîne dike. Politîka ji her demê bêtir ketiye binê lîngan. Berpirsiyarên politîkayê, himet û otorîteya xwe ya li ser gel, heya pîvaneke pêwîst hundakirine. Di politîkaya derveyî de ji tengezariyeke seranser û domaneke tecrîtê tede jiyankirin. Rizibûna civakî, dejenerasyona çandî, dûrbûna ji nîrxên moralî û ehlaqî gihaye tixûbê banitir. Ev gişt, şani dikin ku hatina dawîya 12'ê Êlûnê, herweha wê bibe hatina dawîya Komara Tirk û ev dawi bi lez xwe nêzîktir dike.

Belê, faşizma 12'ê Êlûnê bi van hoyan kete deh-saliya xwe. Ji her alî ve qerîna weke "Rojhilat ji destan diçe", "Dewlet dihilweşe" xwe digihin erşan. Faşizma 12'ê Êlûnê ji aliyê derdorên berfireh tede pîrsyarkirin. Niha bêtir derdor dipejirînin, ku riya xilasîyê tenê şoreş e. Em dikarin bibêjin, ku tiştê faşizma 12'ê Êlûnê yê baş tenê eve: Her babet rîyên veristin û çareserîna yê sexte iflas kirine û ev hoyên pêşveçûna şoreş heya dawiyê vekirine. Gelê Tîrkiyê ji niha, ji hemû demên diroka xwe bêtir, xwe gihandîye vî şansê mezin.

Di iflasya faşizma 12'ê Êlûnê de, tekoşîna rizgariya netewa Kurdistan xwediyê rist û rola mezintirîn e. Serbilindîya tevli faşizma 12'ê Êlûnê binerdkirina dewleta Tirk a dagirker di dirokê de, disa wê bibe ya tekoşîna me. Ev rastî, niha ji her demê bêtir roniye û li pêşiya çavan e. Sala dehan, wê bibe ew sal, ku faşizma 12'ê Êlûnê bêtir hîtiye pîrsyarkirin û mehkumkirin.

- Bimire doliwgeriya Tirkî ya dagirker û faşîst!
- Biji hevkarîya internasyonalîst a gelên Kurdistan û Tîrkiyê!

şoreşên cihanê, Tîrkiyê û Kurdistanê vexwendiyê silavê hatin kirin û mirov tev, bi hev re kulmên xwe yê çepê hildan baniyan û kêliyekê şehîdan biranin.

Dûv re bi sê zimanan bername hat xwendin û mîting li ser vî bîngehe hat domandin: Koma govendê ji bajarê Bonnê ji aliyê dilxwazên ERNK, axafa politîkî bi zimanê Tirkî, hozaneke ji Tîrkiyê bi gitara xwe du sitran xwendin, koma govendê ji bajarê Frankfurtê ji aliyê dilxwazên ERNK, axafa politîkî bi zimanê Almanî, xwendina mesajên piştîgiriye, koma govendê ji bajarên Celle û Hannover ji aliyê dilxwazên ERNK û koma muzîkê ya bi navê "Koma Bêrivan" ku endamê HUNERKOM'ê ye.

Bi taybetî govenda ji aliyê pênc komên folklorê yê dilxwazên ERNK û perçeyên muzîkê ji aliyê "Koma Bêrivan" ku bi zimanên Kurdî, Tirkî, Erebi û Almanî hatin xwendin, ji destpêka mîtingê heya dawîya mîtingê, regîniyeke mezin û dilxweşiyeke xurt dan mîtingê. Ji ber vî yekê ji hemû mirovên li wê derê, heya dawiyê belav nebûn û gihan derfeta jiyankirina mihricaneke çand û kulturê ji.

Dora saet 17'an mîting bi van gotinan dawi bû: *"Livbaziya me ya bi hev re, ku li diji faşizma 12'ê Êlûnê pêkhat, bi vî rengî dawi dibe. Bi hevîya ku em disa li ser bîngeha hevkarîyê himê û livbaziye bi hev re bigihin hev, em bi şahîya xwe ya şoreşgerî careka din silavên xwe pêşkêşî hemû kedkaran, şoreşgeran, demokratên, welatperweran û dostên gelên me dikin, ku vî livbaziye bi hev re çêkîrin!"*

Ji van rêxistinên li jêr, mesajên hevkarîyê gihan rêveçûn û mîtinga protestokirina faşizma 12'ê Êlûnê: Rote Hilfe, Volksfront, KPD, Arbeiterbund für die Wiederaufbau der KPD, Radio Venceremos-Köln / ji El Salvador, Kovara Al Karamah, Rahe Karger, TKP/M-L Hareketi û dil-

protestokirina neh-saliya cuntaya faşîst a 12'ê Êlûnê, çêkirin. Rêveçûn dora saet 14'an destpêkir û paşê bi mîtingekê hat dawikirin. Nêzîkî 2.500 kes beşdari livbaziye bûbûn.

Girsên gel bi şahîya xwe dirûşmeyên xwe yê gurr û disipline xwe, dêhn û bala mirovan kişandin ser xwe. Di qada mîtingê de, axafên politîkî bi zimanên Kurdî, Tirkî û Frensi hatin pêşkêş kirin. Axaf, pêwîstî û maneya rojê dani zimên û bi şirîki hatibû amadekirin. Polisên Frensi seri dabûn tedbirên hişk û dijwar. Mîting, bala awira gelemperî ya Frensi rind kişand ser xwe û bi hezaran mirov temaşeyê livbaziye dikiran. Xwe-pêşdana protestoyê dora saet 17.30'an bi govendê dawi bû.

Ev rêxistinên li jêr bi hev re livbaziya protestokirina cuntaya faşîst a 12'ê Êlûnê amade kiribûn: Sosyalist, dilxwazên TİKB, ERNK, KAWA, TKP/M-L Hareketi, dilxwazên TDKP, Heviya Gel, Av. Dev-Genç, TKP-B, THKP-C (Acilciler), Devrimci Partizan û EKİM. Herweha TKP/M-L (Partizan) û TKP/M-L (DABK) ji piştîgiriya livbaziye kirin.

Disa roja 9.9.1989'an li bajarê Strasbourgê bi kêliya dilxwazên ERNK, TDKP, TKP/M-L Hareketi, TKP/M-L / TİKKO û TKEP rêveçûneke protestoyê ya bi hev re hat dirust kirin. Nêzîkî 350 welatperwer û demokratên ji Tîrkiyê û Kurdistanê tevli rêveçûna bi hev re bûn, ku li diji neh-saliya cuntaya faşîst a 12'ê Êlûnê hatibû amadekirin. Rêveçûn ji destpêkê heya dawiyê bi dirûşmeyên şahî û awazî derbas bû. Nêzikaniyeke gelek mezin ji bo rêveçûnê ji aliyê awira gelemperî hat şani kirin. Rêza ERNK li pêş bû. Li pêşî ala Eniyê hatibû hildan. Paşê panqartên ku li ser wan, "Ne ji bo bikaranîna çekên kîmi!", "Serxwebûn ji bo Kurdistanê, dawi ji bo qirkirina!" hatibû nivisandin, hatibûn bilindkirin. Dilxwazên ERNK dirûşmeya, "Lêxe gerilla lêxe,

*Axafta ku roja 9'ê Êlûnê di
mîlînga li Almanya Rojava
bajarê Kolnê de hati xwendin:*

Kedkar, şoreşger, demokrat û welatperwerên Tirkiyê û Kurdistanê!

Ev bû neh sal in, faşizma 12'ê Êlûnê xwîn ji gelên Tirkiyê û Kurdistanê diverişine. Hercure pikoli û kedxwariyên çini û netewî bikartine. Bi devxwîni êrişî wan rûmetan dike, ku bi navê mirovatiyê û ji bo mirovatiyê çî rind be, çî baş be, çî rast û delal be. Bi armanca tarikîrîna hatina serbixwe û azad a gelên me, serî dide hemû hovitiyan. Lê niha ji destê têkoşinê gelên me yê bilind dibin, lêdanên mezin digire. Dihilweşe û ber bi mirîna xwe ve diçe. Lewma di vê sersala bi vî rengî de, em silavên xwe yê şoreşgerî bi şahî pêşkeşî we tevan dikin!

Cuntaya faşist a 12'ê Êlûnê, ku mîna ewrên reş dakete ser gelên Tirkiyê û Kurdistanê, niha neh salên xwe diqedîne. Berî 12'ê Êlûnê, têkoşîna şoreşgerî li Tirkiyê û Kurdistanê pêşveçûnê gelek pêwîst dabû xweyakin. Ji aliyê têkoşîna proletaryayê Tirkiyê, ji aliyê din têkoşîna rizgariya netewî ya gelê Kurdistanê, ku xwediyê naverokeke dirokiye, sistema serdestiya burjuwaziya Tirkî ber bi aloziyê mezîn ve biribûn. Di karxane û paş barikatan de çîna karkeran, di zeviyan de gundiyan hejar, di zaningeh û dibistanan de ciwanên şoreşger, hemû bîrên civakê yê din û gelê Kurdistanê yê ku ji sedsalan vir ve di bin pikoliya netewî û koletiyê de rasti nîr û zilmeke dijiwar bûbû, serî hildabûn û ji bo yek bi yek bidestveanîna mafên xwe, xwe avêtibûn qadên şer û cengê.

Dewleta Tirk alozî û tengzariya xwe ya diroki û kûrtirîn dijiya. Çînen serdest ên Tirkî û ezbeniyên wan derdorên imperyalist, ketibûn ber tîrseke gelek mezin. Ji bo rizgarkirina dewletê ji vî aloziyê, hindêki din dereng hiştina hilweşînê û bi armanca dewlet bikaribe bêhna xwe çendeki berde, rewş di civînê NATO de, li paş dergehên CIA û Pantegonê ji ber çavan hat derbas kirin. Di saneryoyên hatibûn amadekirin de, li çareyan nuh gerîyan. Ji bo perçiqandina têkoşinê pêşveçûnê en gelan li Tirkiyê û Kurdistanê, ji bo parastina bingehên kedxwariyê û herbabê sûd û berjewendên xwe, imperyalîzm, cuntaya leşkerî ya 12'ê Êlûnê ku bi hemû taybetiyên xwe faşist e, anî ser kar. Bi destê generalên cerdevan û talankar, dest danî ser rejimê. Bi vî awahî ji, domaneke dij-şoreşê ya êrişbaz û hov destpêkir.

Weke tê zanîn Tirkiye, bi pêwendiyên kolonyalîzma nuh bi imperyalîzmê re ji navîk ve girêdayîye. Di demekê de, ku aloziya aborî, civakî û politîkî heya bê gotin kûr bûbû, rejîma faşist û leşkerî ya 12'ê Êlûnê hatiye ser kar. Herweha hingê, tevgera şoreşger û demokrat a Tirkiyê û têkoşîna rizgariya netewî ya Kurdistanê, serketinê pêwîst bi destên xwe ve anibûn. Berjewendên imperyalîzmê li Rojhilata Navîn heya bê gotin, hatibûn hejandin û lerizibûn. Ji bo li paş hiştina aloziyê, peydakirina riyên veristî û perçiqandina têkoşinê ku li diji sistêmê xurt dibûn, herweha ji bo parastina sûdên imperyalist li heremê cunta anîn ser kar.

Niha rejîma faşist a 12'ê Êlûnê, ku ji bo gelên Tirkiyê û Kurdistanê bûye birîna reş, neh salên xwe yê tîjî

îşkence, zîlm û qirkirin li paş dihele. Di van neh salan de êrişên dij-şoreşin ku li Tirkiyê û Kurdistanê hatin bikaranîn, gihan baniyên xwe yê bilindtir. Diktatoriyeke paşverû û hovtîrîn a serdema me li Tirkiyê û Kurdistanê hat bikaranîn. Bû navînga qirkirîna gelên me û serî da hemû azîneyên erzantîrîn.

Di van neh salan de, gelên zehmetkêş ên Tirkiyê û Kurdistanê rastî domaneke diroka xwe ya reştîrîn û tarîtirîn bûn. Di bin karbidestîya derîserdemî ya cuntaya faşist de, neçare man, ku salên xwe yê tîjî keser, kovan û hêstîrên çavan bijîn. Bi dehan şoreşger û demokrat, bi dehan welatparêz, law û keçên gelên me yê fêristîrîn hatin darvekirin. Bi sedan hatin kuştin. Bi hezaran di zindanan de hatin rizikîrîn. Sêpiyên qirkirîna hatin danîn. Hemû navîngên îşkencê hatin şixulandin. Kin bê gotin faşîzm, şerê xwe li diji hemû rindiyên mirovatiyê bi dar ve xist.

Roja 12'ê Êlûnê sala 1980'an, dij-şoreşa faşist, bi hemû karinên xwe dest bi êrişê kir. Azîneyên nemirovtîrîn danî pêşiya xwe. Hêzên pêşengî yê gelan, rêkxistinê şoreşê hedefên pêşemîn bûn di van êrişan de. Êriş hatin ser çîna karkerên Tirkiyê, ciwanên xwendevan, gelê Kurdistanê û hemû çîn û bîrên din ên kedkar û zehmetkêş. Hemû saziyên karker û xebatkaran hatin girtin an ji bi rîya pikoli û girtinan hatin tunekirin. Carreke din Kurdistan zivirandin deriyê xwînê. Bi vî awahî xwestin bizava piçûktîrîn ji di nava rêzên civakê de rawestînin, li pêşiya hilpişkîna pêşketîna diwaran ava bikin. Ev pikoli û zîlm ne tenê diçû ser hêzên pêşevan ên civakê, herweha bera xwe didan teviya gelan. Armanç ew bû, ku gelên me di nava diranên vî diktatoriya tari de mehkûmî jiyanêke koletiyê ya heya dawiyê bibin. Lewma civak bi tevayî ji derfetên aborî, çandî, ehlaqî û politîkî bêpar hat hiştin, da ber bi birçîbûnê, helakê, dejenerasyonê û tunebûnê ve here.

Hemû qanûnên burjuwazî hatin sekinandin. Hemû bikaranînên ku xwestekên dil bûn, derbasî karvaniyê bûn. Li pêşberê mirovatiyê çî tixûb nehatin nasîn. Ji bo afirandina rewşê bê jîyan, bê berxwedan û pasîfîkasyonê, çavtirsandin û bédengiyê, şereki dij-şoreşê yê devbixwîn destpêkir. Li bajaran, gundan û çîyan operasyonên leşkerî yê dorfireh birêveketin. Di xaniyan de, di kolanan de û li serê çîyan mirov bi hovîtî hatin kuştin. Daxwaz ew bû, ku mirov bibin mîna robotan. Civak ber bi hilweşîna ehlaqî û çandî ve here.

Cuntaya faşist a 12'ê Êlûnê pêşemîn dixwest tevgera şoreşger û demokrat a Tirkiyê û têkoşîna rizgariya netewî Kurdistan biherîfîne. Ji ber vê sedemê ji, li ser hemû şoreşgeran û kesên paşverû û demokrat, ku bîrên pêşketî yê civakê bûn û girêdayîyê nîrxên mirovatiyê bûn, teroreke nedîtî hat dagerandin. Lewma ji bi azîneyên hovtîrîn êriş hatin ser hemû komünîstan, şoreşgeran, welatparêzan û pêşveçûyan. Hinde hêzên çep ên Tirkiyê û Kurdistanê, ku li hem-

berê hatina derbeyeke leşkerî û faşist xwe amade nekîrîbûn, lêdanên mezin di giran ji van êrişên hov girtin. Rêkxistinên ku nekarîbûn weke daxwaza demê organizasyonên xwe avabikin, piştî ku rêberên wan ji hatin girtin, ketin nava demeke paşveçûn û bê tevgeriyê.

Zehmetkêşno, dostno!

Başê, ma bili van hemû azîne û kirinên hov, cuntaya faşist a 12'ê Êlûnê kari xwe bigihîne armanca xwe ya dij-şoreşgerî? Bê gotin ne!..

Rastî di destpêkê de hêlwesta şoreşger li Tirkiyê û têkoşîna serxwebûnê li Kurdistanê hindêki jar ketibûn. Di encama vî rastiyê de cuntaya faşist kari di hundurî de serdestiya xwe avabike. Li ser vî bîngêhê cunta xwe gelek jîr û jêhatî pejiwand. Bawer dikir, ku êdî pêşveçûnê şoreşgerî nema dikarin xwe bilind bikin. Lewma xwest êdî bernamêya xwe ya faşist pêkbîne. Doliwgerên Tirk ên faşist, neçare bûn, ku vî şansê xwe baş bibin serî, da bikaribin berjewendên xwe biparêzên. Hilweşîna xwe rawestînin û karguzariya ezbeniyên xwe, hêzên imperyalist bikin. Cuntaya faşist û leşkerî xwest di sê salan de armançên xwe pêkbîne. Bi rîya zagona bîngêhî, hilbijartin û partiyan diktatoriyeke faşist bicihkir, ku di diroka mirovatiyê de tişteki wusa kême heye.

Heya sala 1983'an cuntaya faşist çî kelem û diwar li pêşiya xwe nedît û bi hesanî bernamêya xwe pêkani. Li ser vî bîngêhê bikaranînên xwe yê dij-şoreşgerî bi rengekî sistematîkî heya derekê pêşvebir. Lê disa ji cerdevanên cunta nekarin xwe ji wan pêşveçûnan rizgar bikin, ku hemû bernamêyan wan serûbin dikiran. Helbet ev hemû pikoli, zîlm û êriş bê bersiv nediman û gelên zehmetkêş li hemberê wan bê deng nediman. Di wan salan de, gava ku gelaên faşist nuh hatibûn ser hikm, gelên me ji pêşeng û rêberan qutkiribûn. Karibûn gelê me bixî nava bédengî û tîrsê. Lê di çî demê diroki de nehatiye ditin, ku gelên bindest li pêşberê serdestên zorbaz bédeng mane û xwe netevgerandine. Di demekê de, ku generalên faşist digotin me hertiştî "qedand, perçiqand", pêşemîn li bakurê-roj-avayê Kurdistanê berxwedana çekdarî, tevgera serhildanê destpêkir. Di demê de ev tevgera bêtîr xurt bû û pêşveçûna xwe berdewam kir. Bû bîngêhek, da li hemû qadan pêşveçûnê şoreşgerî xwe bilezînin. Bû bîngêheki xurt, da li Tirkiyê û Kurdistanê berxwedan rind rayên xwe di axê de bigirîne û xwe bi cih bike. Gelên Tirkiyê û Kurdistanê li ser vî bîngêhê ji, destpêkirin, ku gav bi gav hişyar bibin, xwe bitevgirînin û li diji faşîzmê di nava rêzên berxwedanê de cîhên xwe bigirin.

Di domana neh salan de, têkoşîna di navbera şoreşê û dij-şoreşê de bêtîr dijiwar bû, bêtîr pêşveçû. Gava niha em li dema derbasbûyî dinêrin, em dibînin, ku tevgera çîna karkerên Tirkiyê, têkoşîna rizgariya netewî Kurdistan, şerê militanî yê ciwanên xwendevan; kin bê gotin, tevgera

geli ya şoreşger, demokrat û welatperwer bi tevayî gelek guhîrîye, bêtîr xwe daye pêş.

Niha gelên me li diji faşizma 12'ê Êlûnê, li diji qanûnên wê, li diji artêş û hemû saziyên wê serî hildidin, radibin ceng û livbaziyan.

Di mejiyaya 1'ê Gulanê 1989'an de, têkoşîna çîna karkerên Tirkiyê xwe gihand baniyan. Piştî ku di vî rojê de şoreşger Mehmet Akif DALCI şehîd ket, hejmara livbaziyan zêdetir bû. Ji aliyê din ji şerê li Kurdistanê roj bi roj dorfirehtir bû. Ev pêşveçûn, biryardariya têkoşîna gelên me, hêviyên serxwebûn û azadiyê, şervaniya mezin a gelên me derxistin ronahiyê, herweha giyanêke bi vî nolê gav bi gav serdest kirin û hin ji dikin.

Dewleta Tirk a faşist, li gora pêşveçûn û guhartinê li Rojhilata Navîn û di bin posideyan van de, ji bo daxwazên xwe yê niha û demê pêşin, li Kurdistanê organizasyonên nuh avadîke. Heya niha waliyê super, parêzkariya gundan, mîlartêşa taybetî, komên taybetî, yekîtiyên tixûban en taybetî û hinde hêzên din ên pisbor avakirine. Daxwaza wan tevan, bi gelemperî ruxandina tevgera şoreşger a gelan e. Lê di serî de ev armanç dikin, ku têkoşîna rizgariya netewî Kurdistan a bilind dibe, bipêrçiqînin û tunebikin. Belê eşkereye, ku ev azîne û xebatên şerê taybetî yê dij-şoreşgerî, li hemberê şerê ku li Kurdistanê bilind dibe, nekarin bibin çareyek û nikanin bibin çareyek. Têkoşîna li Kurdistanê bili hemû bikaranînê gelîqirkirîna, bili xwîn û qurşînan bilind dibe, pêşveçûna xwe berdewam dike. Kin bê gotin vî rojê cuntaya faşist, li pêşberê têkoşinê gelên me bêtîr bêçareye, bêtîr tengzare, bêtîr melîsiye û hatiye ber keviya mirîna xwe.

Ji aliyê din, weke tê zanîn, ji destpêkê heya niha, ji aliyê girtiyên şoreşger, hemû zindanan hene li diji cuntaya faşist bûn kelehen berxwedana şoreşgerî. Hemû azîneyên tunekirîna yê dij-şoreşgerî bi destê girtiyên şoreşger hatin perçiqandin. Her zindaneke bû kozêke cengê, bû kozêke û navendeke rûmetê. Kesbûna netewî û çîni li hemberê hemû hovitiyan hat parastin. Rûmeta mirovî, faşîzmê ruxand û li erdê xist. Di girtigehên li Tirkiyê û bakurê-roj-avayê Kurdistanê de, rûmeta gelên kedkar û zehmetkêş bi xwînê hat parastin. Destanên berxwedanê xwe li van deran dan xweyakirin.

Berxwedana vî dawiyê de girtigeha bajarê Eskişehir de birêveket. Berxwedan bi greva xwebirçîhişînê ji hêla 259 girtiyên şoreşger destpêkir. Di encama vî berxwedanê de 2 di-lyên şer, endamên PKK, girtiyên bi navên Mehmet YALÇINKAYA û Hüseyin Hüsnü EROGLU bi hovîtî hatin kuştin. Gelek girtiyên şoreşger birindar ketin. Lê serfirazî, disa ji bû yê girtiyên şoreşger ên ku li ber xwe didan. Rejîma faşist neçare ma, ku gavên paş ve biaveje.

Pêşveçûnê vî dawiyê ku xwe li dora berxwedanê di zindanan de dan xweyakirin, yekîtiya di têkoşinê de ya gelên Tirkiyê û Kurdistanê xurtkirin û pêşvebirin. Gelên Tirkiyê û Kurdistanê li dora berxwedana law û keçên xwe yê hogir, xwe gihandin hevûdu û destê hevûdu girtin. Li hundurî û derveyî welat, hevgirêdana çetîrîn a di nava gelan de, dan xweyakirin.

Her sala diçe li zindanan, bajaran, deşt û çîyan tevgera şoreşger, demokrat û sosyalist li Tirkiyê û şerê rizgariya netewî Kurdistan bêtîr pêş ve diçin. Ji aliyê din rejîma leşkerî ya faşist ji vî rojê, bi seranserî hilweşînekê diçe. Bi çî rengî nikare xwe ji aloziya aborî, politîkî û leşkerî xwe rizgar bike. Çiqasî li ber xwe dide, hevqasî ji dikeve nava herîya mirînê.

Eşkereye ku gelên me bi hesanî nehatine van rojên serbilindiyê. Bi dirêjahiya neh salan rejîma faşist li ser

gelên Tirkiyê û Kurdistanê hovitiyeke gelek mezin bikaranî, ku di diroki de kême hatiye ditin. Lê niha hisaba kirinê xwe yeko yeko dide. Ne tenê gelên Tirkiyê û Kurdistanê ji vî reşîya diroki rizgar dibin, herweha tehdîteke dij-şoreşê ya li ser gelên heremê ji, ji holê tê rakirin. Ev rejîma hov, bi lêdanên digire, roj bi roj jartir dibe, nikare xwe bilivîne û ber bi mirîna xwe ve bilez diçe.

Gelên me yê ku ji bo serxwebûn û azadiya xwe rabûne ser xwe, hêzeke diroki ya rizîtirîn gav bi gav dişînin goristanê. Bi vî di xilxweş û dilşa dibin û bi serbilindî li hatina xwe dinêrin.

Em tev dizanin, ku niha dewleta Tirk a faşist bi arikariya hêzên imperyalist qirkirin, koçberkirin û operasyonên xwe yê leşkerî li êrdîma Botanê, derdorên çiyayê Cudi berdewam dike. Armanç eve, ku têkoşîna rizgariya netewî Kurdistanê ya ku bi lez bilind dibe, bê perçiqandin. Gelê Kurd nekaribe pêşvehere û hişyar bibê. Disa diroka mîna qirkirîna li Dêrsimê bê vejerandin. Lê şerê çekdarî û çarenûsa gelê Kurdistanê mafdar e, divê piştigirî ji bo van hebe û ev rastî bê parastin.

Kedkarên Tirkiyê û Kurdistanê yên li derveyî welat!

Di nehsaliya cuntaya faşist û leşkerî ya Tirkî de, têkoşinê gelên Tirkiyê û Kurdistanê bi lez û dijiwarî pêşveçûnê diçin. Ji bo gelên me rîya serxwebûn, demokrasi û sosyalîzmê vebûye. Hevgirtina di navbera gelên me û hêzên pêşengî yê gelên me, xelean diçîrîna û xurtîdibe. Têkoşîna rizgariya netewî Kurdistan û tevgerên şoreşger û demokratên Tirkiyê, roj bi roj bêtîr dawîya faşîzmê nêzîktir dikin.

Xweşî û serbilindîya gelên me di hilweşîna faşîzmê û pêkanîna serxwebûn, demokrasi û sosyalîzmê de ye. Hilweşandina faşîzmê û vekirîna rîya diçe rizgariyê delamet û wezîfeya gelên Tirkiyê û Kurdistanê ya hevpare ye. Ev ji bi yekîtiyê li ser prensîbên rast û internasyonalîya proletarya dibê. Ji bo damezirandina rejîmêke gel a demokrati li Tirkiyê û dawîanîna bi koletiya netewî li Kurdistanê li ser vî bîngêhê ber bi sosyalîzmê ve çûyîne, li pêşiya hêzên şoreşger ên gelên me xebatên mezin hene. Ev xebat, xebatên bîngêhî û pêşemîn in. Ji bo pêkanîna vî, em bang li hemû hêzan dikin, da wezîfeyên xwe bicihbînin!

Ev bû neh sal in, ku doliwgerên faşist ên Tirkiyê herbabê zîlm û pikoliyê li ser me bikartînin, politikayeke hovitiyê pêşvedibin, me mehkûmî birçîbûn, hejari û derbederiyê dikin, me ji axên me dîr dikin û berê me didin welatên biyanî; li çîyan, bajaran û zindanan law û keçên gelên me yê hogirtîrîn bi hovîtî dikujin; dest datînin ser hemû mafên me yê demokratîkî û azadiyên me û bi vî awahî dixwazin, em ber bi koletiyêke bê dawî ve biçin. Lewma divê em ji bo vî doliwgeriyê bibêjin biraweste! Em dawî bi vî rejîmê binin!

Divê em di nava rêzên tevgera şoreşger û demokrat a Tirkiyê û têkoşîna rizgariya netewî Kurdistan de, xwe bigihînin hevûdu. Li ser kaviên faşîzmê hatîneke serbixwe, demokrat û sosyalist avabikin û ji bo vî yekê şerê xwe bilezînin!

Divê em bi hemû hebûnên xwe tevli şerê li diji faşîzmê bibin û berjewendên mirovatiya pêşveçûyî ji dil û can biparêzin!

—Bimîre cuntaya faşist
a 12'ê Êlûnê!

—Bijî yekîtiya di têkoşinê de
ya gelên Tirkiyê û Kurdistanê,
ji bo serxwebûn, demokrasi
û sosyalîzmê!

—Bijî internasyonalîzma
proletarya!

GAV BI GAV XAKA KURDISTAN

Êrdimeke niştiman di hîmbeza daristan û çiyayên serî-duman de

ÇEWLIK

- II -

REWŞA ERDNİGARÎ LI ÇEWLIKÊ

Çewlik êrdimeke me ye, ku bi bedewiyên xwe yên erdnigari bi nav û deng e. Kesên ku Çewlikê dibinin, jê re dibêjin "perçeyê bihuştê ya cihanê." Bêdewiyên siruştî, di serî de çiyayên bilind ên rênedar in û daristanên ku van çîyan bi tevayî dixemilînin. Çiya bi tevayî kesk xweya dikin. Cihên rûniştinê li êrdimê bi pirani di nava behra daristanan de belavbûyî ne û li gora bilindahiya çîyan ew ji di bilindahiyên de hatine avakirin. Li kêleka çiyayên bilind û daristanên gurr, kehnîyên avê yên cemidî jî, ku bi tevayî siruştî ne, bewiyeke cuda didin êrdimê. Gelê êrdimê yê niştîcih bi Dimilî "Yeni" û bi Kurmancî "Kehni" dibêje van avên siruştî. Li gundan gel ava xwe ji van kehnîyan debar dike.

Weke me gotî, gava mirov kada (behsa) Çewlikê dike, pêşemîn ev taybetiyên siruştî tînin. Cihên rûniştinê li Çewlikê bi girani nêzîkî hevûdu hatine avakirin. Gava ji gundeki nurov jî ser gireki li derdorên xwe temaşe bike, derfet heye ku mirov bi yekcarê çend gund û navçeyan jî dîr ve bi hesanî bibîne.

Çiyayên nêzîkê hev û dûrî hev, herweha daristanên ku van çîyan dixemilînin, mîna surheki derdorên bajarê Çewlikê dizivirînin. Lê her diçe daristan, mîna çemberekê jî hev vedibin. Mîna çemberekê firehbûna van daristanên ku cihên rûniştinê dizivirînin, taybetiyeke pêwîst a êrdimê ye. Ev rewş li derdorên ku daristan gurtirîn, bêhtir tê ditin. Ev rewş derdikeve holê jî ber ku, ji aliyekê mirovên êrdimê hilbirin û berhemên daristanan gelek ji xwe re bikartînin, ji aliyê din jî dijmîne dagirker roj bir roj diwartir van daristanên me talan dikin. Dijmîne dagirker darên êrdimê dide birin, ji ber ku ji alîkî armanc dike berhemên daristanî talan bike, ji aliyê din jî dixwaze wê avantajê ku ev daristan didin tekoşîna pêşmergeyî, jî holê rake.

Axa êrdimê heya bê gotin bi kaş û giran hatiye xemilandin û rênedar e. Xakerast hema weke ku nebin, hevqasî hindik in. Deşt û zozanên ku biqasî jî sedî dido ne, li ser axa Çewlikê di navbera çîyan de dimînin. Plato û zozanên bilind ji axekê jî sedî 14.4 digirin. Erdê din, ku biqasî jî sedî 83 ye, tev çiyayên jî 2 hezar metran bilindtir, çebûye.

Ji ber vê rewşa erdnigari ya asêgir, bi pirani rê naçin cihên rûniştinê yên li derdorên navenda êrdimê an jî di mehên zivistanê de yên ku rê diçin wan jî, bi tevayî jî cihanê qut dibin û ji ber berfê re tînin girtin. Li hinde deran çûyin û hatin di mehên bihar û havînê de, bi hesp, qantir û keran dibe. Di mehên zivistanê de jî bi darên li dûv hespan dibe. Kin bê gotin çûyin û hatin gelek bi diwarî û zehmetî dibe. Ji ber van sedeman jî, dagirker li Çewlikê ne xwediyê derfeten bi hesanî xwe tevgerandinê ne. Çewlik ji aliyê îndustriyê ve gelek paş maye. Sedemêkê ve jî, nebûna rîyan e û erd jî gelek rênedar e.

Navenda bajarê Çewlikê li ser kaşekî çiyakî ne gelek bilind hatiye avakirin. Bajarê Çewlikê Ava Feradê

dike du bir. Birê bajêr e ku dikeve başûrê Ava Feradê, ji bo riya transit ku Tirkîyê û Kurdistanê bi hev girêdide, çewt dimîne. Ji ber vê yekê jî, di van salên dawiyê de navendê bajêr ber bi aliyê bakurê Ava Feradê ve tê firehkirin.

Tiştêki bedew û çê jî li navçeya Goni (Kehni Reş), li Girê Koxî tê ditin. Ev jî hilavêtina rojê ye. Ji bo temaşekirina hilavêtina rojê jî Girê Koxî di dema berbangê de, gelek turist jî gelek welatên cihanê tînin ve derê. Gava roj li ve derê derdikeve pêşî bi tevayî sohre û paşê rengên kesk û zer jî tevli dibin. Paşê rengên din jî tevli dibin û rengê rojê bi

ya bi navê Kehniya Yado heye. Derdorên Kehniya Yado bi darên gurr kemiliye û hinde rêtengên pêwîst li wir hene. Li pêşberê Kehniya Yado di geliyekê de xwaringehêk hatiye avakirin. Di mehên havîn û biharê de di rojê de bi sedan kes tînin ve derê û xwanna xwe dixwûn. Li aliyê bajarê Mazra, kilometreyek jî ve derê dîr, gundekî bi navê Mendo heye. Ev kehnî navê xwe jî serihildereki Kurd e bi nav û deng û qehreman girtiye. Gelê êrdimê bi hîmet lehenge Kurd Yado diramine û tîne bira xwe. Yado li êrdimê otoriteki herî mezin bû. Di navbera Yado û dagirkerên Tirk de dubendî û nakokî derketiye. Hêzên

girtiye. Rasti jî berhemên diroki yên li vî gundî, berhemên giranbûha ne, ku giringe mirov wan bibîne.

Ji ber ku gelek daristan li ser axa êrdimê hene, fêkiyên kuvi û beji jî gelek in. Çiya û daristanên Çewlikê jî bo gerillayên rizgariya netewî risteke parastîne dileyizin. Fêkiyên kuvi û giyaşên xwarinê yên siruştî jî, ku li çîyan şîn dibin, ji bo pêşmergeyan xêr û berên siruştî ne, ji ber ku pêşmerge bi van dikarin xwe tîr bikin.

Êrdima Çewlikê cihê xwe di nivê bakurê-rojavayê Kurdistanê de girtiye. Êrdim, ji rojhilat ve bi Mûşê, ji bakur ve bi Erzerom û Erzinganê, ji rojava ve bi Mazra û Dêrsimê û ji başûr ve jî bi Amedê hatiya zivirandin. Dûriya navenda bajarê Çewlikê ji van bajarên bi nêzikahî yek e. Dûrî di navbera 140 û 160 kilometran de digihure. Êrdim bi vê rewşa xwe, hema di nava van êrdimên cîran de, bûye xalekî navînî.

Çiya, deşt, av û golên pêwîst ên Çewlikê, ku êrdimê bi bedewî xemilandine, ev in:

Çiyayê Qarir: Qontarên vî çiyayî gelek serjêr û dik in. Ber bi aliyê bakurê-rojhilatê navenda êrdimê ve dirêj dibe. Çiyayê Qarir, mîna sirtêki bilind xweya dike û cihê bilindtir 2.373 metran jî deryayê bilind e.

Çiyayên Şeytani: Li bakurê-rojhilatê êrdimê dimînin. Kendal û dêmenên li başûrê van çîyan bi gelî û newalên kûr û asêteng qelişîne. Çiyayên Şeytani biqasî 30 kilometran dirêj in û çî xalekî jî 2.200 metran nizmîr tune ye.

Çiyayê Çavreşan: Li bakurê-rojavayê êrdimê û rojhilatê Çiyayên Şeytani dimîne. Mîna gireke bilind xweya dike. Rojavayê çiyayî bi şeweyê rast jêr ve diçe, lê dêmen û qontarên li aliyê rojhilat heya bê gotin dik in. Xalê bilindtir 2.246 metran bilind e û bi navê Girê Bazan tê navdan.

Çiyayê Cemalî: Ev çiya derdorekî gelek fireh digire. Li aliyê bakurê êrdimê mîna avahiyeke rast dirêj dibe. 3.008 metran bilind e.

Çiyayê Gola Reş: Çiya ber bi aliyên başûr-rojava û bakur-rojhilat ve dirêj dibe. Li bakurê-rojhilatê êrdime dimîne. Xala bilindtir 2.628 metran e û bi navê Gira Xarxalê tê navdan.

Çiyayên Şerefdinan: Li rojhilatê êrdimê dimînin. Ber bi aliyê rojhilat û rojava ve dirêj dibin. Çiyayên bilind in, bi nizami ne û mîna girên fireh xweya dikin. Ev çiya jî êrdima Çewlikê destpêdîkin û xwe dirêji heya êrdimên Mûş û Erzeromê dikin. Cihê bilindtir 2.675 metran bilind e.

Çiyayên Diravên Reş: Ev çiya ber bi aliyên bakurê-rojhilat û başûr-rojava ve dirêj dibin. Li başûr-rojhilatê êrdimê dimînin. Cihê bilindtir 2.940 metran bilind e.

Deşta Çewlikê: Ev deşt li başûr-rojhilatê navenda êrdimê ber bi hemû aliyên ve fireh dibe. Erdekî biqasî 80 km² bûye axa vî deştî. Dirêjahî û firehiya deştî ne mîna hev in.

Deşta Dara Hênê: Biqasî 60 km² mezin e. Li başûrê axa êrdimê û li başûrê Ava Miradê dimîne. Bi geliyê (newaleke) berfireh xwe digihine Deşta Çewlikê.

Deşta Goynûkê: Li derdorên Ava Goynûkê dimîne û 26 km² berfireh e. Li rojhilatê êrdimê ye.

Çemê Miradê: Ji nêzîkî gundê Golê, ku di nava tixûbên êrdima Mûşê dimîne, dikeve nava tixûbên Çewlikê. Li nêzîkî navçeya Dara Hênê kûrani xwe digihine heya 70 metran. Di mehên biharê de av boş dibe û bi diwarî diherike. Çemê Miradê jî rojavayê navçeya Dara Hênê derdikeve derveyî tixûbên êrdima Çewlikê.

Çemê Peri: Ji aliyê êrdima Erzeromê dirêji axa êrdima Çewlikê dibe. Li aliyê bakur, ber bi rojhilat û rojava ve diherike. Paşê navçeya Gêxî mîna kevanekê dizivirîne û ber bi başûr-rojava ve diçe. Li nêzîkî gundê Çayaxzî derdikeve derveyî tixûbên axa Çewlikê.

Li Çewlikê gelek golên hûr û gir hene. Gola mezintir, Gola Behri ye. Gola Behri li gundê Kargapazari navçeya Goni ye. Golên Çewlikê yên pêwîst ev in: Keskin, Zîrlir, Sar, Quş, Haren, Er, Killi, Manastir, Belli, Karli û İçme.

KLÎMA ÊRDIMA ÇEWLIKÊ

Klîma Çewlikê beji û erdî ye. Ji ber ku êrdim jî deryayê gelek bilind e, rewşa hewayê jî bi taybetiyên çar demsalan xwe dide xweya kirin. Li gora vê mehên biharê de şilî diware û gelek baran dibare; mehên havînê germ û hênîk in; di mehên payizê de hewayê giran û sernayeke hişk heye û di zivistanê de jî gelek berf dibare.

Li Çewlikê demsala zivistanê gelek yeman û dirêj derbas dibe. Ji nav êrdimên Kurdistanê yên bi vî sixletî, di rêzên pêşîn de ye. Sturiya berfê jî metran derbas dibe. Ji ber barîna berfê diwar gelek caran hemû rê asê dibin û tînin girtin. Gelek caran berfê li ser rîyan bi mekîneyên paqijkirina berfê, bi zorê tê paqijkirin. Di zivistanê de herweha berf qeşa jî digire û berfê bi qeşa dibe sedema xişkîna mekîneyan. Lewma bûyerên trafîkê jî di zivistanê de pirtir dibin. Weke me gotî hevqasî berf dibare heya ku ji metran sturtir dibe, lewma gelek caran jî, heya bi beran berf nayê paqijkirin, mirov nikare ji malan derbikeve. Pêşemîn li gundan, ji ber ku zivistan dirêj e û gelek berf dibare, çandekê (kultureke) li gora demsalan xwe avakirîye. Jiyan, di zivistan de bi seranserî, mîna hoyên zivistanê pêşvedîçe. Di şevan de bi pirani seqem heye. Bagêrên berfê û mîja diwar di zivistanan de bûne taybetiyên ve êrdimê. Kin bê gotin, di zivistanê de êrdim bi tevayî bi spiyan dixemilê û mîna okyanusekê xweya dike. Ev jî dibe sedemek, ku mirov bi hêvî û bîriyên mezin li benda biharê dimînin. Evîna jî bo biharê heya bê gotin mezin dibe. Damsala zivistanê jî meha Kanûnê destpêdîke heye dawîya meha Adarê didome.

Piştî ku berf dihelin, giyaşên kesk, kulîlk û çiçekên rengîn, çemên ku bi xurmin û gurmin diherikin, keskbûna daristanên gewre û lîva jindaran, rasti jî dibin ew dimen, ku divê mirov beguman wan bi dilxweşî bibîne. Bedewiyên siruştê pêşemîn di mehên ku berf dihelin de, çavên mirovan bel dikin. Siruşt ku ji posideyên diwarên zivistanê rizgar dibe, ji bo mirovan û hemû jindaran dibe bingehek, ku dilxweşîya azadiyêka xwerustê bi serbilindî bijin. Herweha di vê demsalê de gelek baran jî dibare. Lédana brûskê, berqê û gumîna asmanan hevqasî bi heybet û deng-bilind in, ku mirov bikaribe bibêje, cihan ser û bin dibe. Ev xummin û gurmina siruştê, paşê bédengîyêka tirsêr şûn xwe ve tîne û serdest dibe.

Di mehên havîn û payizê de jî, pîvana barîne kêmtir dibe. Ev herdu demsal, bi pirani hişk û zuwa derbas dibin.

Gelî û Çemê Peri...

derengi xwe dide şanî kirin. Weke tê zanin, hilavêtina rojê li cihanê jî kêmtir deran dikare bê temaşe kirin. Herweha gava mirov ji Girê Koxî, ku hilavêtina rojê jî wir dikare bê temaşe kirin, li jêr dinêre, dimenek dikeve ber çavên mirovî ku bi bedewiyên xwe dilê mirovî xweş û şa dike. Ji baniyên Girê Koxî, mirov dikare li rojhilatê navçeya Xînus, li başûr navçeya Gumgum û bajarê Mûşê, li rojava navçeya Goni û gelek cihên din ên rûniştinê bibîne.

Di nava tixûbên êrdimê de hinde germav jî hene, ku ji bo nexweşîyan gelek baş in. Piraniya germavan li navçeyên Gêxî û Goni ne. Germava pêwîsttirîn a bi navê Hemaman e, ku 18 kilometran ji bajarê Çewlikê dûr e. Germava Hemaman li navenda qopaniya Fekron dimîne. Heya van salên dawiyê, gelek mirovên jî êrdimê diçûn van germavan û gelek sûd ji xwe re jî wan digirtin. Lê paşê ev derbûn goreng û seyrangehên kesên ku di sazîyên dagirkeran de dixebitin. Pêşemîn jî serleşkerên dijmin û maliyên wan, konên xwe danine derdorên van germavan. Ji ber van sedeman jî edî gelê niştîcih gelek kêmtir caran diçe van germavan.

15 kilometran ji bajarê Çewlikê dûr, li keviya rîya transit ku diçe ber aliyê bajarê Mazra (Eleziz) ve û li ser kaşekî çiyakî yê ku bi daran hatiye xemilandin, seyrangeheke vehesîne

leşkerî yên Tirkîyan xwestine Yado bigirin û ceza bikin. Yado xwe dide çîyan û şerê leşkerên Tirk dike. Yado, li nêzîkî Kehniya Yado kozê xwe datîne û çîyan jî xwe re dike warên serihildanê. Ev qehremanê bi tenê heya niha biranîn û lehengiya xwe di nava gelê me de parastîye. Biranîna wî her tim jî in teze maye. Gelê me yê li ve derdorê hêrs û kîna xwe ya li dijî dagirkeran, bi himetê jî bo berxwedanê bi lehengi jî tîne zimên.

Disa ber bi aliyê bajarê Mazra ve, 26 kilometran ji navendê bajarê Çewlikê dûr, li gundê Şargeh "navendekî xişkîna jî ser berfê" heye. Ev navend bi sazîyên xurt tê şixulandin. Rêheval Mustafa AYÇİÇEK, şehîdê tekoşîna me ya rizgariya netewî, li ve derê û li gelek derên din li Tirkîyê û Kurdistanê tevli hawirkarên xişkîna jî ser berfê bû û di hawirkarên de rêza yekemîn bir.

Li gundê Gazik jî, ku tixûbên êrdimên Çewlik û Mazra li wir digihin hev û cîranê axa navçeya Depê ye, hinde hotel, xwaringeh û çayxaneyên modern hene. Ev der jî aliyê rêviyan mîna seyrangehekê tê ditin. Li vî gundî nivîşk, rûn û hingivekî bi nav û deng pêşkêşî rêviyan tê kirin. Ev gund 28 kilometran ji bajarê Çewlikê dûr e û 1.800 metran jî ji deryayê bilind e.

Gundê bi navê Xirabeyan li ser axa Çewlikê, dimena diroki ya êrdimê ye. Gund navê xwe jî kaviên li vî gundî

BI HILGAVTINA PAYIZÊ EM DI KOZÊN PÊŞ DE NE

● *Li Dih, Elkê, Cizîra Botan, Şax, Girgê Amo û Misricê şerên rêz bi rêz. Dagirker lêdanên mezin girtin.*

● *Li Aralik, Şirnex û Kerboranê daf li pêşiya hêzên dagirker hatin vedan.*

● *Lêdanên mirinê li politikaya asimilasyonê ya dagirkeriyê hatin xistin. Dagirkerên ku nekarin "mamhostayên" xwe yên piyonên politikaya asimilasyonê ne biparêzin, dema destpêkirina dibistanên xwe yên li Kurdistanê dereng hiştin.*

● *Parêzkariya gundan bi lêdanên digire hilweşîna xwe berdewam dike. Li Mistbîn, Berwarî, Dara Hênê, Şax û Wêranşarê lêdanên mezin li parêzkarên û ajanan hatin xistin.*

● *Di riya avakirina Komîteyên Geli de xebat, bi jiri didomin. Di encama civînên gundan de, gelek kes xwe gihandin ARGK.*

Xwe-jezandina pêşveçûnê germ li Kurdistanê rûxina dagirkeriya Tirkan kurtir dike. Ji aliyê din jî dijmin bikaranîna xwe yên şerê taybetî zêdetir dike. Li hemberê pêşveçûnê têkoşîna me ya rizgariya netewî, dijminê faşîst serî dide hemû azîneyên şerê taybetî. Li ser vê bingehe di-xwaze rawestîne, da şerê me taybetiyên xwe yên girseyî xurt neke û bêhtir berfireh nebe. Kuştina şeş gundiyan welatparêz di vê dawiyê de li Girgê Amo (Silopî), vê daxwaza dagirkeran bi şeweyê gelek êşkere datîne pêşiya çavan.

Dagirkerên Tirk kuştina mirovên ji gel roj bi roj berfirehtir dikin û bi vê bikaranîna xwe dixwazin pêkbinin, da gelê me xwedî li doza xwe dernekeve. Keftûlaft û kêferata dagirkeran di vê barê de xwe zelal dike. Li hemberê van bikaranînan dijimini, piştî berxwedana gundiyan Şîmexê û Çiyayê Cudî, herweha xwepêşdanê li Çolamergê, niha jî li Girgê Amo 2.000 kes hinde xwepêşdan çekirin û di domana livbaziya xwe de kevîr barandin ser avahiya kaymakaniyê. Ev şanî dike, ku şerê me yê rizgariya netewî çiqasî dem diçe bêhtir, piştî xwe dide piştgiri û hevkarîya gelî û bêhtir xurt dibe. Girsên gel hemû hebûnên xwe pêşkêşî têkoşinê dikin û bi himeke mezin tevli têkoşîna li dijî dagirkeriyê dibin.

Di domana Hilgavtina Payizê de, xurtbûna taybetiyên girseyî yên têkoşîna me û rabûna gelê me bi livbaziyan li dijî dagirkeriyê, pêşveçûneke heya bê gotin pêwîst e. Êrişên dijmin nagihin armancên xwe, ku bi quwwe-teke leşkerî yê mezin, bikaranîna xîz û bi hezaran dek û dolaban dixwaze wan pêşvebibe. Herweha gelê me bêhtir xwe li dora têkoşîna rizgariya netewî dicivîne û bi aktîfî arîkariyan pêşkêş dike; dijmin jî êdî nema dikare vê rastiyê bisekinîne.

Bi destpêka domana payizê leza livbaziyan jî xwe xurtkir. Di serî de li Girgê Amo hema li gelek dever û êrdiman, arîkariya ku gelê me dide şerê me yê rizgariya netewî, xwe zivîrand şeweyên berçavî. Pêşemîn li bajaran pêşveçûn xwe bi lezeke mezin pêşvedibin. Ev pêşveçûn di dirêjahiya mehnê bihar û havînê de, hilgavtin û hilpişkinên hêzên me yên rizgariya netewî gihandin kozên pêşvetir. Ev pêşveçûn, bilî êrişên dijmin ên berfireh û jî gelek alîyan ve, bicihhatin û ev jî sedemeke, ku pêwîstiyêke mezintir di xwe de hilbigirin.

Berdewamkirina şerê me bi şeweyêke bê rawestîn; di avê de çûyîna hemû amadekariyên dijmin, dubendî û nakokiyên rejimê û tengzariya rejimê kurtir kirin. Bi taybetî piştî ku nejhêhatibûna şerê taybetî bi rengekî êşkere derketê holê, kês û pîrgîrekan rejimê yên di nava avahiya xwe de, xwe bêhtir giranûr û diwartir kirin. Hemû endamên rejimê yê berpirsiyar û neberpirsiyar, ku dixwazin rejimê jî aloziyan rizgar bikin, li ser şerê me yê rizgariya netewî radiwestin, ku li Kurdistanê rind tûnd û diwartir dibe.

Herweha jî bo vê yekê bi lez li çareyan digerin û riyên veristîna pêşniyar dikin. Weke bendeke seremin a politikaya hundurî ya rojenin, bêhtir li ser pîrsa Kurdistanê rawestan çêdibe. Ev jî pîvaneke ronak û zelal e, jî bo rewşa alozî û tengzariya dijmin û ditîna wê. Ji bo rizgarkirina rejimê jî vê tengasî û astengê xebateke mezin û kêferateke tûnd birêvedikeve.

Metoda şerê taybetî bi livandina hemû derfetên xwe û teviya hima xwe, guman dikir ku wê encamêkê bi destê xwe ve bine. Piştî ku yekitiyên gerilayên ARGK bi taktikên jêhatî lêdanên mezin li hêzên dijmin xistin, ev hêviya dijmin jî hunda bû. Artêşa dagirker, jî bo bimoralkirina yekitiyên xwe û veşartina lêdanên ku xwariye, nûçe û agahdariyên serketinên derewin û operasyonên leşkerî di rojname û weşanan de belavkir. Kargêriya şerê taybetî bi van nûçeyan xwest, xwe xurt bide şanî kirin û vê yekê di seriyan de biçînine. Di vê dema dawiyê de, dijmin bi hezaran leşkerên xwe li hinde xalên Çiyayê Cudî bicihkir û nûçeyên weke, "Cudî jî Apoxwazan hat paqijî kirin" da belavkirin. Lê weşanên bi vê nolê jî, jî aliyê ditîna rewşa dagirkeriya Tirkan û têgihîştina vê rewşê, heya bê gotin pêwîst in. Dijmin jî ber ku hemû bikaranîna wî yên dişuxilîne yekoyeko di avê de diçin, tengzariyêke gelek mezin diçe. Ji bo veşartina vê rewşê jî, gelek caran serî dide riyên xwe-xurt-şanikirinê yên sexte.

Bi destpêka domana payizê, pêşveçûna şerê me ya rizgariya netewî bê rawestan xwe domand û lêdanên rêz bi rêz li dijmin hatin xistin. Ev jî dibe delîlek jê re, ku şerê me yê gerilla xwe gihandiyê xetereke taktîkî yê rast. Ji niha û pêve ev serketin wê pêşveçûna xwe bidomîne û ev jî tişteki êşkere ye. Di van hefteyên dawiyê de, ku dijmin himêkî gelek mezin li êrdîman şer bicihkirîye, şerê me pêşveçûnê mezin bi destê xwe ve aniye. Ev pêşveçûn jî şanî dikin, ku rojên bîst wê bi serfiraziyên hêzên me yê rizgariya netewî tîji bibin û ev rastî jî niha ve tê xweya kirin.

Li artêşa dagirker lêdanên mezin hatin xistin

Di encama livbaziyan vê demê pêkhatin de, hundabûn û zirarên mezin gihan artêşa dijmin. Pêşmergeyên ARGK livbaziyan mina êriş-birinê, xefik-vedanê û mayin-danînê pêkanin. Li kêleka di encama van lêdanên pêwîst li artêşa dagirker ketin, herweha di şerên derketin de, gelek endamên yekitiyên artêşê hatin kuştin.

DIH: Pêşmergeyên ARGK li ser riya gundê Akdizîn mayînek vedan. Cemseki leşkerî jî ser mayînekê derbas bû. Serbazek mir, dido jî bi xedari birindar ketin.

Di van rojên dawiyê de hêzên *Dûmahik di rûpela 15'an de*

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Livbaziyan protestokirina faşîzma 12'ê Êlûnê

Ev bû neh sal in, ku jî ser darbeya faşîst a 12'ê Êlûnê derbas bûne, ku armanc dikir, têkoşîna rizgariya netewa Kurdistan a bilind dibe û tevgera şoreşger û demokrat li Tirkîyê bipêçiqîne. Vê daxwazê mina daxwazeke bingeîn danibû pêşiya xwe. Di van neh salan de, jî bo xeniqandina têkoşinê gelan, dagirker her babê zilm û pikolîyên faşîst dan dagerandin. Lê di serî de li Kurdistanê, nekarin pêtên berxwedana gelan birawestînin. Ev

bû neh sal in, ku dagirker terora faşîst didominin. Bi hezaran kesên pêşveçûyî û şoreşger kuştin, bi deh-hezaran dagirtin zindanan û bi sed-hezaran jî destgehên pîrsariyê derbas kirin û wan xistin listeyên rêş.

Ev bikaranîna cuntaya faşîst bersîva xwe bi pêtên berxwedana di zindanan de girtin. Bala mirovatiya pêşveçûyî û şoreşger zivîrî ser van qadên cengê. Berxwdankarên zindanan mesaja xwe gihandin derveyî

girtigehan. PKK jî bersîva vê mesajê bi şeweyêke dirokî da. Di demêkê de, ku dagirker êdî ketibûn nava xweşiyê û bawer dikiran ku tevgera şoreşger nema diafire, dengê çekan li Dih û Şemzînan peqîn. Zindan bersîvên xwe girtin. Cerdavanên cuntaya faşîst a 12'ê Êlûnê û dûvikên wan, ketin nava kêliyên tîrs û bîzdanê. Ev tîrs hin jî bi hemû diwariyên xwe berdewam dike. Têkoşîna me ya ku di neh-saliya cuntaya faşîst a 12'ê Êlûnê de berfireh bûye, sêmpatiya gelên Kurdistanê û Tirkîyê bêhtir kişandiyê ser xwe. Gelên me êdî wê kîna ku di dilan de kombûye, didin der. Gelê Tirk jî, bi arîkariya têkoşîna me, dijbûna xwe li hemberê dewletê xurt dike û hêzên pêşveçûyî û şoreşger jî xwe dilivînin.

Di neh-saliya cuntaya faşîst a 12'ê Êlûnê de, zincîrên şovenîzma sosyali ku Kemalîzmê her demê wan germ digirta, hêdî hêdî dişikîn. Hêzên şoreşger û pêşveçûyî yên Tirkîyê di vê barê de hinde gavên baş pêş ve avêtine. Di encama van gavên baş de, hinde yekîtî hatine avakirin û livbaziyan hevpare pêktên. Di vê dema dawiyê de li welatên Ewropî jî xwepêşdan û rêveçûnên bi hev re çêbûn. Cuntaya faşîst a 12'ê Êlûnê bi protestoyên xurttir hat reşkirin. Agahî û nûçeyên gihane rojanmeya me ev in:

Bi deh-hezaran şoreşger, demokrat û welatparêzên ji Tirkîyê û Kurdistanê bi rêveçûn û mîtingên herî mezin di neh-saliya rejîma 12'ê Êlûnê de nîfrîn barandin ser faşîzma Tirkîyê

ALMANYA ROJAVA:

Rêveçûn û mîtinga ku rêkxistinên bi navên ERNK, TSK, SVP, THKP-C (Acilciler), TKP-B, Toplumsal Kurtuluş, Av. Dev-Genç, EKİM, KDP.KUK, KAWA, TKP/M-L Hareketi, TKİH û TDKP li Almanyaya Rojava bi hev re dirust kiribûn û rêkxistinê bi navê TKP/ML-Partizan jî piştigiriya wê dikira, roja 9'ê Êlûnê 1989'an li bajarê Kolnê çêbû. Hin di serê beyanê de, dora saet 8'an bi hezaran şoreşger, demokrat û welatparêzên ji Tirkîyê û Kurdistanê bi dirûşmeyên gurr û awazî kom bi kom qada destpêkirina rêveçûnê dagirtin. Dilxwazên her rêkxistinêkê di nava rêzên xwe de, li dûv al, dirûşmê û panqartên xwe cihên xwe girtin. Dilxwazên ERNK, welatparêzên Kurdistan jî li dûv alên PKK, ERNK û ARGK, di nava rêzên yekitiyên Eniyê, rêzên karkeran, jinan, ciwanan, zarokan û yekitiya

hunermendan HUNERKOM'ê de cihên xwe girtin. Dirûşmeyên weke, "Bijî Serok APO!", "Bimîre cuntaya faşîst û dagirker", "Lêxe gerilla lêxe, Kurdistanê avake", "Mehmet û Hüseyn namirin!" û "Bijî PKK, ERNK û ARGK" bi xurtî bangin û tabloya bi şahî ya qadê pêkanin.

Li dora saet 11.30'an bi deh-hezaran mirov dest bi rêveçûna xwe kirin û berê xwe dan qada mîtingê. Rêzên ERNK wusa hatibûn pêkanin: Li pêşî panqarta PKK, 50 alên PKK, posterê Sekreterê Giştîyî PKK rêheval Abdullah OÇALAN, wêneyên endamên Komîteya Navendî yên PKK ku şehîd ketine, panqarta ERNK, 50 alên ERNK, panqarta ARGK, 50 alên ARGK, posterê serleşkerê ARGK rêheval Mahsum KORKMAZ, 150 kirasên bi navên şehîdan, wêneyên şehîdan zindanê Mehmet YALÇIN-KAYA û Hüseyn Hüsnü EROĞLU, rêzeke bi taybetî ya bi nava 12 rêheva-

lên ku di berxwedana zindanê de birindar ketibûn, paşê bi rêzê YKWK, YJWK, HUNERKOM, zarok û YXK. Pêşemîn birê ku jî jinan, zarokan û hunermendan pêkhatibû, bi cil û temtilên netewî yên rengin û dahol-zîrmeya dihat lêxistin. Bala mirovan bêhtir dikişand ser xwe.

Li derveyî rêkxistinên ku livbaziyan bi hev re dirust kiribûn, bêhtirî 1.000 demokrat û pêşveçûyên Almanî jî piştî rêza ERNK cihe xwe girtibûn û hevkarîyêke zexm danin holê. Herweha rêkxistinên bi navê Devrimci Partizan, Dev-Yol, Sosyalist Parti û hinde hêzên din jî piştigiriya rêveçûn û mîtingê kirin.

Platforma bi hev re li ser van prensîbên bingeîn hatibû danîn: Piştigiriya ji bo têkoşîna rizgariya netewî ya çekdari ku li Kurdistanê bilind dibe û piştigiriya ji bo têkoşîna ku hêlwesta civakî li Tirkîyê pêşvedibe; *Dûmahik di rûpela 17'an de*